This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07584991 3

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

UNDER HØSTSTJÆRNEN

Digitized by Google

Digitized by Google

KNUT HAMSUN

UNDER HØSTSTJÆRNEN

EN VANDRERS FORTÆLLING

ANDET OPLAG

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

KRISTIANIA OG KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1906

Digitized by Google

BBC. No. 4 0 7 1 '07

379421

Published November 27th 1906.

Privilege of Copyright in the United States reserved under the Act approved March 3rd 1905, by Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, Kristiania & Copenhagen (Norway & Danmark).

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

Centraltrykkeriet, Kristiania

Digitized by Google

I

Sjøen laa spejlblank igaar og den ligger spejlblank idag. Det er *Indian summer* og Varme paa Øen — og o hvor det er Mildhed og Varme! — men det er ingen Sol.

Mange Aar er gaat siden jeg var i slig Fred, kanske tyve eller tredive Aar, kanske i et tidligere Liv. Men engang før, tænker jeg, maa jeg vel ha smagt denne Fred eftersom jeg gaar her og nynner og er henrykt og bryr mig om hver Sten og hvert Straa, og disse synes at bry sig om mig igen. Vi er kendte.

Naar jeg gaar den gengrodde Sti ind gennem Skogen skælver mit Hjærte i en ujordisk Glæde. Jeg mindes et enkelt Sted paa Østkysten af det Kaspiske Hav hvor jeg engang stod. Der var det som her, og Sjøen var stille og tung og jærngraa som nu. Jeg gik ind gennem Skogen, jeg begyndte at røres til Taarer og var henrykt, jeg sa hele Tiden: Gud i Himlen, at jeg skulde komme hid igen!

Som om jeg havde været der før.

Digitized by Google

Men saa er jeg vel engang kommet did fra en anden Tid og et andet Land hvor Skogen og Stierne var de samme. Kanske var jeg en Blomst i Skogen, kanske var jeg en Bille som sad og var hjemme i et Akacietræ.

Og nu er jeg kommet hid. Jeg kan ha fløjet den lange Vej og været en Fugl. Eller jeg kan ha været en Kærne i en eller anden Frugt som en persisk Købmand har sendt . . . . .

Se nu er jeg borte fra Byens Larm og Trængsel og Aviser og Mennesker, jeg er flygtet fra det altsammen fordi det igen kaldte paa mig fra Landet og Ensomheden hvor jeg er fra. Du skal se det kommer til at gaa godt! tænker jeg og har det bedste Haab. Ak jeg har gjort en saadan Flugt før og er atter vendt tilbage til Byen. Og er atter flygtet.

Men nu er det mit faste Forsæt at opnaa Fred for enhver Pris. Jeg har foreløbig lejet mig ind her i en Stue og gamle Gunhild er min Værtinde.

Rognetræerne staar med modne Koralbær rundt omkring i Barskogen, de fælder Bærene nu i tunge Klaser som slaar mod Marken. De høster sig selv og saar sig selv igen, det er en utrolig Overflod de sløser med hvert eneste Aar; paa et enkelt Træ tæller jeg over tre Hundrede Klaser.

Digitized by Google

Og rundt omkring i Bakkerne staar endnu stivnakkede Blomster som slet ikke vil dø skønt deres Tid i Grunden er ude.

Men gamle Gunhilds Tid er ogsaa ude, og se om hun dør! Hun agerer akkurat som om Døden ikke vedkommer hende. Naar Fiskerne ligger og søler nede i Fjæren og tjærer sine Ruser eller maler sine Baade gaar gamle Gunhild til dem med slukte Øjne, men med det snedigste Købmandssind.

Hvad koster Makrellen idag? spør hun.

Det samme som igaar, er Svaret.

Saa kan dere ha den for mig.

Gunhild vender hjem.

Men Fiskerne ved for vel at Gunhild ikke er den som bare lader som om hun gaar sin Vej, hun har før gaat lige op til sin Stue uden at se sig om. Hej der! roper de derfor til hende, at det faar være syv Makrel i Halvdusinet idag da, siden det er en gammel Kunde.

Da køber Gunhild Fisk . . . . .

Paa Klædesnorene hænger røde Skørt og blaa Skjorter og Undertøj af en uhyre Tykkelse; det er altsammen spundet og vævet paa Øen af de gamle Koner som endnu lever igen. Men der hænger ogsaa til Tørk de fine Særker uden Ærmer som er saa gode til at fryse blaa af, og de lilla

Digitized by Google

Uldtrøjer som kan strækkes ud til en Stræng. Hvor er disse Vanskabninger fra? Jo dem har Døtrene, de unge Piger fra vore Dage, tjent sig til i Byen. Ved forsigtig og sjælden Vask varer de paa Stregen en Maaned. Og man befinder sig saa dejligt nøgen i dem naar Hullerne begynder at sprede sig.

Da er der derimod intet Fanteri ved gamle Gunhilds Sko. Hun henvender sig med passende Mellemrum til en Jævnaldrende og Ligesindet af en Fisker og faar Overlæder og Saaler indsat med en stærk Smurning som alt Vand er magtesløst mod. Jeg ser hvordan Smurningen koges i Fjæren, der er Talg og Tjære og Harpiks i den.

Som jeg drev om i Fjæren igaar og saa paa Drivved og Skæl og Stene fandt jeg en liden Bit Spejlglas. Hvordan den kan være kommet hid skønner jeg ikke; men den er aldeles som en Fejltagelse og som en Løgn at se paa. En Fisker kan vel ikke ha roet den hid og lagt den her og rejst igen! Jeg lod den ligge der hvor den laa, den var tyk og almindelig og simpel, kanske var den af en Sporvognsrude. Det var engang i Tiden at Glas var sjældent og flaskegrønt, — Gud velsigne den gamle Tid da noget var sjældent!

Nu stiger der Røg op fra Fiskerhytterne paa

Digitized by Google

Sydspidsen af Øen. Det er Kvæld, Grøden er sat paa. Og naar Maden er spist gaar skikkelige Folk tilsengs for at staa op igen i Dagrændingen. Det er bare de ufornuftige Unge som endnu tasser om fra Stue til Stue og forhaler Tiden og skønner ikke sit eget Bedste.

Digitized by Google

II

En Mand er landet her imorges, han er kommet for at male Huset. Men da gamle Gunhild er saa ældgammel og saa forkommen af Gigt faar hun ham først til at hugge op lidt Ved for nogle Dage til Komfuren. Jeg har selv saa ofte tilbudt hende at hugge denne Ved; men hun synes jeg har for fine Klæder og har ingensinde villet udlevere mig Øksen.

Den fremmede Maler er en liden tæt Mand med rødt Haar og uden Skæg; mens han arbejder med Veden staar jeg og lurer paa ham bag en Rude for at se hvorledes han bærer sig ad. Da jeg opdager at han snakker med sig selv sniger jeg mig ud af Huset og lytter til hans Stemme. Gør han et Fejlhug forholder han sig taalmodig dertil og lar det gaa; men støder han sig paa Knogerne blir han ærgerlig og siger Fan! Fansmagt! hvorpaa han pludselig ser sig omkring og slaar over i en Nynnen for at skjule hvad han har sagt.

Jo jeg kender Maleren igen. Men han er Pok-

Digitized by Google

ker ingen Maler, det er Grindhusen, en af mine Kamerater fra Vejanlægget i Skreja.

Jeg gaar bort til ham og gir mig tilkende og snakker med ham.

Det er mange, mange Aar siden vi var Vejarbejdere sammen Grindhusen og jeg, det var i vor pure Ungdom, vi danset henad Vejene i de sørgeligste Sko og aad hvad vi kunde komme over naar vi bare havde Pengene. Men havde vi desuden Penge tilovers da vanket der Bal for Pigerne den ganske Lørdags Nat, og der blev stort Paahæng af vore Medvejarbejdere, og Konen i Huset solgte Kaffe til os saa hun blev rig paa det. Saa arbejdet vi med Liv og Lyst den hele Uge igen og stundet efter Lørdagen. Men Grindhusen han var en rødhaaret Ulv efter Pigerne.

Kunde han huske de Dage i Skreja?

Han ser paa mig og anskuer mig og er tilbageholdende, det tar mig en liden Stund at faa ham med paa mine Minder.

Jo han husker da Skreja.

Og husker du Anders Fila, og Spiralen? Og husker du Petra?

Hvad for en af dem?

Petra. Hun som var din Kærest?

Jo jeg husker da hende. Jeg kom til at bli ved hende tilslut.

Digitized by Google

Grindhusen begynder at hugge igen.

Saa du blev ved hende?

Aa ja da. Det skulde ikke gaa anderledesen. Hvad skulde jeg sagt, ja du er vel blit meget til Kar du, kan jeg forstaa?

Hvorfor det? Klæderne? Har du ikke selv Søndagsklæder?

Hvad har du git for dem der?

Jeg husket det ikke, men det var ikke stort, jeg kunde ikke si det saa nøje.

Grindhusen ser forbauset paa mig og begynder at le.

Husker du ikke hvad du har git for Klæderne? Saa blir han alvorlig, ryster paa Hodet og siger: Aa nej du gør vel ikke det. Saan er det naar en har god Raad.

Gamle Gunhild kommer ud af Stuen og da hun ser at vi prater Tiden bort her ved Hugstabben gir hun Grindhusen Ordre til at begynde med Malingen.

Jasaa du er blit Maler nu, siger jeg.

Grindhusen svarer ikke herpaa, og jeg skønner at jeg har sagt noget galt i andres Paahør.

Digitized by Google

III

Han kliner og maler et Par Timer og den lille Stue staar snart pyntet og rød paa Nordsiden mod Sjøen. I Middagshvilen gaar jeg ud til Grindhusen med en Dram, vi lægger os paa Marken og prater og røger.

Maler? Jeg er ikke likere Maleren, siger han. Men naar nogen spør mig om jeg kan male en Stuevæg saa kan jeg det. Og spør nogen mig om jeg kan dit og dat saa kan jeg det ogsaa. Det var da et sers godt Brændevin du har.

Hans Kone og to Børn bodde en Mils Vej borte, han gik hjem til dem hver Lørdag; to af hans Døtre var voksne, den ene gift, Grindhusen var alt Bedstefar. Naar han havde malet Gunhilds Stue to Gange skulde han til Præstegaarden og grave en Brønd; der var altid noget at gøre hist og her i Bygderne. Og naar Tælen kom i Jorden og Vinteren begyndte gik han enten ind i Skogene paa Tømmerhugst eller han laa og ladet sig en Tid til et eller andet Arbejde dukket op.

Digitized by Google

Han havde ikke større Familjen nu og der blev vel en Raad imorgen som idag.

Var jeg nu saasandt Mand for det saa vilde jeg købe mig noget Murerværktøj, sa Grindhusen.

Er du Murer ogsaa?

Jeg er ikke likere Mureren. Men naar Brønden er gravet saa skal den mures, det er grejt

. . . . .

Jeg driver indover Øen som sædvanligt og tænker paa et og andet. Fred, Fred, der tier en himmelgod Fred til mig fra hvert Træ i Skogen. Se nu er der ikke mange Smaafugle igen, bare endel Kraaker som flyr tause fra Sted til Sted og sætter sig. Og Rognebærklaserne dætter ned i tunge Fald og begraver sig i Mosen.

Han har kanske Ret Grindhusen, der blir vel en Raad imorgen som idag med altsammen. Nu har jeg ikke læst Bladene paa to Uger og jeg lever alligevel, jeg trives, gør stor Fremgang i indre Ro, synger, aksler mig, staar barhodet og beskuer Stjærnehimlen om Kvældene.

I de sidste atten Aar har jeg siddet i Kafé og leveret Opvarteren en Gaffel tilbage naar den ikke var ren, her hos Gunhild leverer jeg ingen Gaffel tilbage! Saa du Grindhusen, siger jeg til mig selv, naar han tændte Piben udnyttet han Tændstikken til det alleryderste, men brændte dog ikke

Digitized by Google

sine hærdede Fingre. Jeg la Mærke til at der gik en Flue paa hans Haand, men han lod den gaa, kanske kendte han det ikke. Saaledes skal en Mand være imod Fluer . . . . .

Om Kvælden tar Grindhusen Baaden og ror bort. Jeg vanker omkring i Fjæren, synger lidt, kaster med Stene udover Sjøen og bjærger Drivved tillands. Det er Stjærner og Maane. Om et Par Timer kommer Grindhusen tilbage og har i Baaden et godt Sæt Murerværktøj. Det har han været ude og stjaalet, tænker jeg. Vi tar hver vor Byrde paa Skulderen og skjuler Værktøjet inde i Skogen.

Saa er det Nat og vi gaar hver til vort.

Næste Eftermiddag er Huset malet færdigt; men for at faa fuld Dag gaar Grindhusen ind paa at hugge Ved Resten af Tiden til Klokken seks. Jeg tar Gunhilds Baad og ror ud paa Fiske for ikke at være tilstede naar han rejser. Jeg faar ingen Fisk, men jeg fryser og ser ofte paa Klokken. Nu maa han vel være borte, tænker jeg og ror hjem ved Syvtiden. Grindhusen er kommet over paa Fastlandet og roper Farvel til mig derfra.

Der jog en varm Straale gennem mig, det var som det kaldte paa mig fra Ungdommen, fra Skreja, en Menneskealder tilbage.

Jeg ror over til ham og siger:

Digitized by Google

Kan du grave den Brønd alene?

Nej jeg faar med mig en Mand.

Ta mig med! sa jeg. Vent her, jeg skal bare tilbage og gøre op.

Da jeg var kommet midt udpaa roper Grindhusen:

Nej — det blir Natten for mig. Og det er vel ikke Alvor med dig hvorsom er?

Vent i nogle Minutter. Jeg skal bare over lidt.

Og Grindhusen satte sig i Fjæren. Han husker at jeg har lidt sers godt Brændevin paa en Flaske.

Digitized by Google

IV

Vi kom til Præstegaarden en Lørdag. Grindhusen havde endelig under mange Tvivl tat mig med som Hjælpesmand, jeg havde købt Proviant og Arbejdsklæder og stod nu i Bluse og Skaftestøvler paa Pladsen. Jeg var fri og ukendt, jeg lærte mig til at gaa med lange, sejge Skridt, og Proletarudseendet havde jeg før baade i Ansigtet og paa Hænderne. Vi skulde bo paa Præstegaarden; Mad kunde vi koge i Bryggerhuset.

Saa begyndte vi at grave.

Jeg gjorde mit Arbejde og Grindhusen var tilfreds med mig. Du skal se du er en hel Plugg til at arbejde endda, sa han.

Om en Stund kom Præsten ud til os og vi hilste. Han var en ældre mild Mand som førte en sindig Tale; omkring Øjnene havde han en Vifte af Rynker som efter Tusind godslige Smil. Han bad os undskylde, men Hønsene var saa slemme til at komme ind i Haven hvert Aar, og om vi ikke først kunde komme og gøre noget ved Havemuren paa et enkelt Sted?

Digitized by Google

Grindhusen svarte joda, at det skulde der bli en Raad med.

Vi rejste op og rettet ind den nedfaldne Havemur og mens vi holdt paa med dette kom en ung Dame ud og saa paa os. Vi hilste igen og jeg syntes hun var dejlig. Der kom ogsaa en halvvoksen Gut ud og saa paa os og spurgte sine mange Spørgsmaal. De var vel Søskende disse to. Arbejdet gik saa let mens de Unge stod og saa paa.

Saa blev det Kvæld. Grindhusen gik sin Vej hjem, mens jeg blev tilbage. Jeg laa paa Laaven om Natten.

Om Morgenen var det Søndag. Jeg turde ikke ta mine Byklæder paa eftersom de kanske saa for fine ud til mig, men jeg pudset godt op min Dragt fra igaar og drev om paa Præstegaarden den milde Søndagsmorgen. Jeg pratet med Drengene og ligesom de spaset jeg lidt med et Par af Pigerne; da Kirkeklokken begyndte at ringe sendte jeg Bud ind om at faa laane en Salmebog, og Præstens Søn bragte mig en. Af den største af Drengene fik jeg laane en Trøje, den var ikke rigtig stor nok, men naar jeg tog Blusen og Vesten af skjulte den mig ganske godt. Saa gik jeg i Kirken.

Min indre Ro som jeg havde oparbejdet under

Digitized by Google

mit Ophold paa Øen viste sig ikke at være stor nok endnu; da Orglet begyndte at bruse ryktes jeg ud af min Sammenhæng og var nær ved at hulke. Hold Kæften din, det er bare Neurasteni! sa jeg til mig selv. Jeg havde sat mig godt afsides og skjulte min Rørelse saa meget som muligt. Men jeg var glad da Gudstjenesten var slut.

Da jeg havde kogt mit Kød og holdt Middag blev jeg indbudt i Køkkenet for at faa Kaffe. Mens jeg sad der kom den unge Frøken fra igaar ind, jeg rejste mig og hilste og hun svarte. Hun var saa nydelig fordi hun var ung, og hun havde smukke Hænder. Da jeg skulde gaa forglemte jeg mig og sa:

Tusind Tak for Deres Elskværdighed, skønne Dame!

Hun saa forbauset paa mig, rynket Brynene og blev lidt efter lidt sprutrød. Hvorpaa hun gjorde et Kast paa sig og gik ud af Køkkenet. Hun var saa ung.

Naa, der havde jeg gjort det godt!

Mismodig i Hu sneg jeg mig op i Skogen og skjulte mig. Jeg min næsevise Daare som ikke havde tiet! Jeg min banale Pratmager!

Præstegaardens Huse laa oppe i en liden Bakke, paa Toppen af Bakken strakte der sig fladt Land indover med Skoge og Rydninger. Jeg fik den

Digitized by Google

Tanke at Brønden burde rettelig graves heroppe og Ledning lægges ned til Husene. Jeg tar et Skøn over Højden og er vis paa at der er Fald nok; paa Hjemvejen skridter jeg op den omtrentlige Længde, der er halvtredje Hundrede Fod.

Hvad angik forresten Brønden mig? La os pludselig ikke gøre Fejlen om igen og bli dannet og si Fornærmelser og optræde over vor Stand!

Digitized by Google

V

Mandag Morgen kom Grindhusen tilbage og vi begyndte at grave. Den gamle Præst kom ud til os igen og sa at om vi ikke kunde mure op en Stolpe for ham paa Vejen op til Kirken. Han trængte denne Stolpe, den havde staat der før, men var blit nedblæst, han brugte den til at spigre Plakater og Bekendtgørelser paa.

Vi satte en ny Stolpe op og gjorde os Flid med den saa den stod ret som et Lys; til Tag la vi paa den en Hætte af Zink.

Mens jeg holdt paa med denne Hætte fik jeg Grindhusen til at foreslaa at Stolpen skulde males rød; han havde endnu nogen Rødmaling igen fra Gunhilds Stue. Da Præsten heller vilde ha Stolpen hvid og Grindhusen bare snakket ham efter Munden indvendte jeg at hvide Plakater saas bedre mod rød Bund. Da smilte Præsten med de utallige Rynker omkring Øjnene og sa: Ja det har du Ret i.

Der skulde ikke mere til, dette Smil og dette lille Medhold var nok til at gøre mig stolt og glad i mit Indre.

Digitized by Google

Den unge Frøken kom til, henvendte nogle Ord til Grindhusen, spøgte endog med ham og sa at hvad var det for en rød Kardinal han satte op her? Til mig sa hun ingenting og saa ikke paa mig da jeg hilste.

Middagen var en haard Stund. Ikke fordi Maden ikke var god nok, aa men Grindhusen spiste saa stygt Suppe og han var blank om Munden af Flæsket. Hvordan tro han vil spise Grød! tænkte jeg hysterisk.

Da Grindhusen la sig bagover paa Bænken og agtet at hvile Middag i den samme fede Tilstand ropte jeg ret frem til ham:

Men saa tørk dig da om Munden, Mand!

Han saa paa mig, tørket sig og saa paa sin Haand. Munden? sa han.

Jeg maatte slaa det hen og si at haahaa, der narret jeg dig godt Grindhusen! Men jeg var utilfreds med mig selv og gik straks ud af Bryggerhuset.

Jeg skal forresten faa den unge Frøken til at svare naar jeg hilser, tænkte jeg; om kort Tid skal hun bli oplyst om at jeg er en Mand med Indsigter. Der var nu den Brønd med Vandledning, hvad om jeg kom med en fuldstændig Plan! Jeg manglet et Sigteapparat for at faa Faldet fra Toppen af Bakken bestemt, og jeg begyndte at arbejde paa dette Apparat. Jeg kunde klare

Digitized by Google

mig med et Trærør hvorpaa jeg kittet ned to almindelige Lampeglas til Opstandere og saa fyldte det hele med Vand.

Der blev mere og mere Smaaarbejde paa Præstegaarden, en Trappesten skulde rettes, en Syldmur efterses; da Kornloen skulde køres ind maatte Brokarret til Laaven gøres istand. Præsten holdt af at ha alting i god Orden, og os kunde det være det samme da vi arbejdet for Dagløn. Men efterhvert som Dagene gik vantrivedes jeg mere og mere i min Kamerats Selskab. En saadan Ting som at han la Brødet ind til Brystet og skar af det med en smørret Foldekniv som han idelig slikket paa voldte mig en stor Pinsel; dertil kom at han aldrig vasket sig hele Ugen igennem fra Helg til Helg. Om Morgenen før Solen kom og om Kvælden naar den var gaat ned hang der ogsaa en blank Draabe i hans Næse. Og saa havde han nogle Negle! Og hans Ører var saa vanskabte!

Ak jeg var en Opkomling som havde lært i Kaféerne at bli fin. Da jeg ikke kunde afholde mig fra at paatale min Kamerats Urenslighed skabte jeg en voksende Misstemning mellem os og jeg frygtet for at vi maatte skilles en Dag. Vi talte bare det nødvendigste med hinanden.

Brønden laa der lige ugravet. Søndagen kom og Grindhusen var gaat hjem.

Digitized by Google

Jeg havde nu mit Sigterør færdigt og om Eftermiddagen steg jeg op paa Hovedbygningens Tag og anbragte mit Apparat. Jeg saa straks at Sigtet traf Bakken flere Meter nedenfor dens Top. Godt. Selv om jeg da regnet en hel Meter ned til Vandfladen i Brønden vilde der bli Tryk i Overflod.

Mens jeg laa der og sigtet blev jeg opdaget af Præstens Søn. Han hedte Harald Meltzer. Hvad bestilte jeg deroppe? Maalte Bakken, hvorfor det? Hvad skulde jeg vide Højden for? La mig ogsaa faa sigte!

Senere fik jeg en Line paa ti Meter og maalte Bakken fra nederst til øverst, Harald hjalp mig. Da vi kom ned paa Gaarden igen stedte jeg mig for Præsten og fremsatte min Plan.

Digitized by Google

VI

Præsten hørte paa mig med Taalmodighed og afviste mig ikke paa Stedet.

Siger du det! sa han og smilte. Ja kanske det. Men det vil koste saa meget. Og hvorfor skulde vi forresten gøre det?

Der er sytti Skridt til den Brønd vi har begyndt at grave. Det er sytti Skridt at gaa for Pigerne i altslags Føre Sommer og Vinter.

Ja det er det. Men det vil koste Alverden.

Fraregnet Brønden som De alligevel skal ha vil ikke selve Ledningen med Rør og Arbejde komme paa mere end et Par Hundrede Kroner, sa jeg.

Præsten rykte til.

Ikke mere?

Nej.

Jeg ventet lidt med hvert Svar som om jeg var saa sindig af Natur og var født slig; men jeg havde for længe siden udtænkt det hele.

Det vilde bli en stor Lettelse, sa Præsten eftertænksomt. Det Vandkar i Køkkenet er noget Søl ogsaa.

Digitized by Google

Og alt det Vand som maa bringes op til Soveværelserne.

Naa, Soveværelserne de vilde nu ikke faa noget godt af det alligevel. De ligger i anden Etage.

Vi lægger Ledningen op i anden Etage.

Gør vi det? Op i anden Etage? Vil der bli Tryk nok til det?

Her ventet jeg endda længer med Svaret og gjorde mig tung af Vederhæftighed.

Jeg tror nok jeg kan garantere at Vandstraalen gaar over Hustaget, sa jeg.

Nej siger du det! udbrød Præsten. Kom la os gaa og se hvor du vilde lægge Brønden.

Vi begav os opad Bakken, Præsten, Harald og jeg. Jeg lod Præsten sigte med mit Apparat og overbeviste ham om at Trykket vilde bli mere end stort nok.

Jeg faar snakke med din Kamerat om det, sa han.

Da svarte jeg og undermineret Grindhusen:

Nej han skønner sig ikke paa det.

Præsten saa paa mig.

Siger du det? sa han.

Vi begav os nedover igen. Præsten talte ligesom for sig selv:

Du har Ret i det, der er en evig Vandbæring om Vinteren. Ja og om Sommeren ogsaa for den Skyld. Jeg skal tale med min Familje om det.

Digitized by Google

Præsten gik ind.

Der forløb en ti Minutters Tid, saa blev jeg kaldt op til Hovedtrappen hvor hele Præstens Familje var samlet.

Er det du som vil lægge Vandledning til os? spurgte Fruen venligt.

Jeg hilste sejgt og sindigt med min Lue, og Præsten svarte for mig at Ja der var Manden.

Frøkenen gav mig et nysgærrigt Blik og begyndte straks at smaaprate med Harald. Fruen vedblev at spørge mig ud: Vilde der virkelig bli en slig Ledning som i Byen, man drejet paa en Kran og Vandet kom? Og ligedan i anden Etage? Et Par Hundrede Kroner? Tænk jeg synes du skulde gøre det! sa hun til Manden.

Ja siger du det! Kom saa gaar vi op paa Bakken engang til og sigter allesammen.

Vi gik op paa Bakken, jeg rettet Røret ind og lod allesammen sigte.

Hvor det er mærkeligt! sa Fruen.

Frøkenen sa ikke et Ord.

Præsten spurgte:

Men er der Vand her?

Jeg svarte med stor Forstand at det var vanskeligt at forsikre det; men her var gode Mærker.

Hvilke Mærker? spurgte Fruen.

Beskaffenheden af Marken her opover. Desuden

Digitized by Google

vokser her baade Vidje og Older. Og Vidjen vil ha det vaadt.

Præsten nikket og sa:

Han kan nok sine Ting den Karn, Marie.

Paa Hjemvejen var Fruen kommet til det uholdbare Standpunkt at hun kunde hjælpe sig med en Pige mindre naar hun fik Vandledning. For ikke at svigte hende bemærket jeg:

Især kanske om Sommeren. Vandingen i Haven vil besørges af en Slange som lægges ud gennem Kældervinduet.

Nej har du hørt paa Magen! udbrød hun.

Og endda turde jeg ikke nævne en Ledning til Fjøset. Jeg havde hele Tiden været opmærksom paa at med en dobbelt saa stor Brønd og en Sidearm af Rør til Fjøset vilde Budejen faa den samme Lettelse som nu Kokkepigen. Men det vilde ogsaa omtrent fordoble Udgifterne. Det var ikke raadeligt at udkaste en saa stor Plan.

Allerede som det nu var maatte jeg gaa ind paa at vente til Grindhusen kom tilbage. Præsten sa han vilde sove paa Tingen.

Digitized by Google

VII

Jeg maatte nu forberede min Kamerat paa at Brønden skulde graves oppe paa Bakken; for ikke at gøre ham mistænksom væltet jeg al Skyld paa Præsten, at det var ham som først havde fundet paa det, men at jeg havde støttet ham. Grindhusen var tilfreds, han forstod straks at der vilde bli mere Arbejde for os nu idet vi ogsaa maatte grave Grøften til Ledningen.

Det traf sig saa heldigt at Præsten Mandag Morgen begyndte med følgende halvt spøgende Ord til Grindhusen:

Din Kamerat og jeg har besluttet at grave Brønden der oppe paa Bakken og lægge Ledning ned, hvad siger du om slig Galskab?

Jo Grindhusen syntes det var en sers god Idde.

Men da vi talte mere om det og alle tre besaa Stedet hvor Brønden skulde ligge fik Grindhusen en Mistanke om at jeg havde havt mere med Planen end jeg vilde være ved, han mente at Grøften for Ledningen maatte være meget dyb for Tælens Skyld —

Digitized by Google

En Meter og tredive i Højden, afbrød jeg.

— og at det vilde bli en kostbar Affære.

Din Kamerat mener et Par Hundrede Kroner i alt, svarte Præsten.

Grindhusen forstod sig ikke det mindste paa Beregningen og kunde derfor bare si:

Jaja to Hundrede Kroner er jo ogsaa Penge.

Jeg sa:

Saa faar Præsten mindre Aabod at betale naar han rejser.

Præsten studset.

Aabod? Jeg rejser ikke herfra, sa han.

Saa vil Præsten forhaabentlig ha Glæde af Vandledningen ud gennem et langt Liv, sa jeg.

Da saa Præsten paa mig og spurgte:

Hvad hedder du?

Knut Pedersen.

Hvor er du ifra?

Fra Nordland.

Men jeg skønte hvorfor disse Spørgsmaal blev gjort mig og jeg foresatte mig ikke at bruge sligt Romansprog mere.

Imidlertid — Brønden og Ledningen blev besluttet og vi gik i Gang med Arbejdet . . . .

Nu kom mange ganske muntre Dage. I det første var jeg meget spændt paa om der var Vand paa Stedet og jeg sov daarligt i nogle Nætter;

Digitized by Google

men da denne Spænding var over var der intet andet end et grejt og ligefremt Arbejde tilbage. Her var Vand nok; efter et Par Dage maatte vi lænse det ud hver Morgen med Bøtter. Bunden var Lere og vi klinte os svært til i den bløde Brønd.

Da vi havde gravet en Uge begyndte vi den næste at minere ud Sten til Muren; med dette sidste Arbejde var vi begge vante fra Skreja. Saa grov vi en Uge igen og var dybt nok. Bunden blev nu saa blød at vi maatte begynde med Muringen straks for at hindre Lervæggene fra at glide ned og begrave os.

Saa grov vi og mineret og muret, og Uge efter Uge gik. Det var en stor Brønd og et lykkeligt Arbejde; Præsten var tilfreds. Grindhusen og jeg kom igen i et bedre Forhold til hinanden, og da han erfaret at jeg ikke vilde ha mere end en god Haandlangers Løn skønt jeg i dette Arbejde mangen Gang var Lederen vilde han gøre noget for mig igen, og han begyndte at opføre sig appetitligere under Maaltiderne. Bedre kunde jeg ikke faa det end nu og aldrig skulde nogen faa lokket mig ind til Byen mere.

Om Kvælden drev jeg omkring i Skogen eller paa Kirkegaarden, læste Indskrifter paa Gravene og tænkte paa et eller andet. Jeg ledte ogsaa

Digitized by Google

efter en Negl af et Lig. Jeg havde Brug for denne Negl, det var et Paafund, en liden rund Pudsighed. Jeg havde kommet over et fint Stykke Bjærkerod som jeg vilde skære ud et lidet Pibehode af i Form af en Knytnæve; Tommelfingeren skulde danne Laaget og jeg vilde fælde ind en Negl paa den for at gøre den livagtig. Ringfingeren vilde jeg bøje en liden Guldring om.

Med slige Puslerier blev mit Hode sundt og stille. Jeg havde intet Hastværk mere i Livet og jeg forsømte ingenting med mine Drømmerier, Kvældene var mine egne. Var det muligt vilde jeg ogsaa prøve at oparbejde i mig lidt Følelse for Kirkens Hellighed og Rædsel for de Døde; jeg husket fra langt, langt tilbage denne dybe og indholdsrige Mystik og jeg ønsket mig Del i den igen. Naar jeg fandt Neglen vilde det kanske rope fra Gravene: Det er min! Hvorpaa jeg vilde slippe den rædselsslagen og ta tilbens.

Det er svært saa den Taarnfløjen skriger, kunde Grindhusen si iblandt.

Er du ræd?

Jeg er ikke plent ræd; men det grøsser i mig om Natten naar jeg tænker paa at jeg ligger saa nær Lig.

Lykkelige Grindhusen!

En Gang lærte Harald mig at plante Kongler

Digitized by Google

og Smaabuske. Jeg havde intet Kendskab til denne Kunst før, i mine Smaaskoledage var den endnu ikke kommet op; men da jeg havde lært Fremgangsmaaden blev jeg en flittig Planter om Søndagene. Til Gengæld lærte jeg Harald et og andet Nyt for hans Alder og blev gode Venner med ham.

Digitized by Google

VIII

Alt kunde nu gaat godt hvis ikke den unge Frøken havde været, jeg saa mig med hver Dag kærere i hende. Hun hedte Elischeba, Elisabeth. Hun var vel ingen videre Skønhed, men hun havde en rød Mund og et blaat Ungpigeblik som gjorde hende pen. Elischeba, Elisabeth, du er netop i det første Gry og dine Øjne har faat Verden i Sigte. Da du talte med ung Erik fra Nabogaarden en Kvæld fyldtes dine Øjne af Modenhed og af Sødme . . . . .

Det var ingen Sag med Grindhusen. Han var en Ulv efter Pigerne i unge Dage og endnu gik han og spansket sig af gammel Vane og bar Hatten paa Snur. Men han var blit ganske tæmmet og stille — som vente kunde være; det var Naturens Orden. Men det var ikke alle som fulgte Naturens Orden og blev tæmmet, hvor vilde det ende med dem? Og der var nu lille Elisabeth, som forresten ikke var liden, hun var paa Højde som sin Mor. Og hun havde faat sin Mors høje Bryst . . . . .

Digitized by Google

Siden den første Søndag var jeg ikke blit indbudt til Kaffe i Køkkenet, og jeg ønsket det selv saaledes og gjorde mit dertil. Jeg var endnu skamfuld. Men endelig kom en af Pigerne midt i Ugen engang med Besked om at jeg ikke maatte stikke mig ud i Skogen hver Søndags Eftermiddag, men komme ind til Kaffe. Det var Fruens Vilje. Godt.

Skulde jeg ta mine Stasklæder paa? Det skadet kanske ikke om den unge Pige fik en liden Ide om mig, at jeg af egen Drift havde forsaget Bylivet og iklædt mig en Tjeners Skikkelse, men at jeg i Grunden var et teknisk Talent som kunde anlægge Vandledninger. Men da jeg vel var klædt havde jeg selv en Følelse af at Arbejdsdragten passet bedre til mig, saa jeg tog Stasklæderne af mig igen og skjulte dem i min Sæk.

Men den som tog imod mig i Køkkenet var sandt at si ikke Frøkenen, men Fruen. Hun underholdt sig med mig længe og hun havde lagt en liden hvid Dug under min Kaffekop.

Den Kunst med Ægget blir os nok en dyr Kunst, sa hun og lo godmodigt. Nu har Gutten brugt op et halvt Dusin Æg allerede.

Kunsten var den at jeg havde lært Harald at drive et skrællet haardkogt Æg ned gennem en

Digitized by Google

Karaffelhals ved at fortynde Luften i Karaflen. Det var omtrent den eneste Fysik jeg kunde.

Men Eksperimentet med Stokken som knækkes over i de to Papirbøjler var særdeles lærerigt, sa Fruen videre. Jeg forstaar mig ikke noget paa sligt, men . . . . . Naar blir Brønden færdig?

Brønden er færdig. Imorgen gaar vi i Gang med Grøften.

Hvor lang Tid tar den?

En Uges Tid. Saa kan Rørlæggeren komme.

Tænk!

Jeg takket for mig og gik ud. Fruen havde en Vane som hun vist havde beholdt fra tidligere Aar: nu og da saa hun paa en fra Siden, skønt det hun sa ikke var Spor af snedigt . . . . .

Nu gulnet et og andet Blad i Skogen og det lugtet Høst af Luften og Jorden. Kun Soppen stod nu i sin Flor, den skød op allevegne og grodde sig god og tyk paa lubne Stammer, Stensop, Champignoner og Risker. Hist og her viste ogsaa en Fluesop sin spættede Hat og stod aabenlys med sin røde Farve. Den forunderlige Sop! Den opstaar paa samme Mark som Madsoppene, den næres af den samme Jord og modtar Himlens Sol og Væde efter lige Vilkaar, den er fed og fast og den er god at spise — kun at den er fuld af fræk Muscarin. Jeg tænkte engang at finde

Digitized by Google

op et gammelt herligt Sagn om Fluesoppen og si at jeg havde læst det i en Bog.

Jeg har altid havt Interesse af at iagtta alle Blomsters og Insekters Kamp for ikke at forgaa. Naar Solen var varm kom de atter tillive og hengav sig i nogle Timer til den gamle Fryd; de store stærke Fluer var akkurat lige levende som midt paa Sommeren. Her var en egen Sort Jordlopper som jeg ikke tidligere havde set. De var smaa og gule, de var ikke større end et Komma i Petit, men de hoppet flere Tusind Gange længer end de selv var. Hvilke umaadelige Kræfter havde ikke en slig Skabning i Forhold til sin Størrelse! Her gaar en liden Edderkop med en Bagdel som en lysegul Perle. Denne Perle er saa tung at Dyret maa klatre paa Straaene med Ryggen vendt nedad. Naar det møder Hindringer som det ikke kan trække Perlen over lar det sig falde ret ned og begynder paa et nyt Straa. En saadan Perle-Edderkop er ikke en Edderkop og dermed Punktum. Holder jeg et Løvblad hen til den for at hjælpe den paa Fode paa et Gulv famler den en Stund paa Løvbladet og finder at Nej dette er ikke ret fat, hvorpaa den viger baglænds tilbage for en saadan Faldgrube som et Gulv

. . . . .

Jeg hører mit Navn ropt nede fra Skogen. Det

Digitized by Google

er Harald, han holder Søndagsskole med mig. Han har sat mig Lekse i Pontoppidan og skal nu overhøre mig. Det rører mig at høre Religionen paany forkyndt som jeg selv vilde ha forkyndt den i min egen Barndom.

Digitized by Google

IX

Brønden var færdig, Grøften gravet og Rørlæggeren kommet. Han udvalgte sig Grindhusen til Hjælpesmand under Rørlægningen og jeg blev sat til at bane Vej for Rørene fra Kælderen op gennem de to Etager i Huset.

Mens jeg arbejdet med Grøften i Kælderen kom Fruen en Dag ned. Jeg ropte til hende om at se sig for, men hun tog det meget roligt. Dèr er vel ikke Grøft? spurgte hun og pegte. Og dèr er vel ikke Grøft? Tilslut traadte hun fejl og gled ned i Grøften til mig. Der stod vi. Det var ikke lyst hos os og før hende som kom udefra Dagslyset var det vel helt mørkt. Hun følte paa Grøften og sa:

Kan jeg nu komme op igen?

Jeg løftet hende op. Det var ingen Sag, hendes Figur var saa smal skønt hun var Mor til en stor Pige.

Det maa jeg si! sa hun og rystet Jorden af sin Kjole. Det var frisk Skyds . . . . . Du maa hjælpe mig med noget oppe i anden Etage en Dag, vil

Digitized by Google

du det? Men vi maa passe paa engang min Mand er ved Annekset, han liker ikke Forandringer. Naar blir dere færdige her paa Gaarden?

Jeg nævnte en Tid, en Uge eller saa.

Hvor skal dere hen herfra?

Til Nabogaarden. Grindhusen har lovet os bort til at ta op Poteter . . . . .

Saa kom jeg op i Køkkenet og saget Hul paa Gulvet med en Stiksag. Det kunde ikke undgaas at Frøken Elisabeth fik Ærend ud i Køkkenet i den Tid jeg holdt paa med dette, og skønt jeg var hende imod overvandt hun sig til at si nogle Ord og at staa og se lidt paa Arbejdet.

Tænk, naar du bare faar en Kran at skrue paa, Oline, sa hun til Pigen.

Men Oline som var gammel saa ingenlunde henrykt ud. Det var bespotteligt at drive Vandet lige ind i Køkkenet, sa hun. Hun havde i tyve Aar baaret ind det Vand som trængtes, hvad skulde hun nu ta sig til?

Hvile dig, sa jeg.

Hvile mig? Mennesket er vel skabt til at arbejde.

Og sy paa dit Udstyr, sa Frøkenen smaaleende.

Det var ungpigeagtigt talt, men jeg var hende taknemmelig fordi hun tog Del i vort fælles Prat og blev en Stund i Køkkenet. Og Gud hvor jeg

Digitized by Google

selv blev flink og snakket træffende og gjorde mig til som en Gut! Jeg husker det endnu. Pludselig var det som Frøken Elisabeth tænkte over at det ikke passet sig for hende at være hos os længer, og hun forlod os.

Om Kvælden gik jeg som saa ofte før op paa Kirkegaarden; men da jeg saa at Frøkenen var der før mig pakket jeg mig bort og drev ind i Skogen. Efterpaa tænkte jeg: Nu vil hun sikkert røres over min Beskedenhed og si: Stakkar, det var nu et ganske fint Træk af ham! Saa manglet det bare at hun skulde komme efter ind i Skogen. Jeg skulde da rejse mig overrasket fra min Sten og hilse. Saa vilde hun være lidt forlegen og si: Jeg gik bare her forbi — det er saa vakker en Kvæld — hvad bestiller du her? Jeg sidder bare her, svarer jeg og kommer ligesom langt borte fra med mine uskyldige Øjne. Og naar hun hører at jeg sidder bare her den sene Kvæld saa skønner hun at jeg er en dyb Sjæl og en Drømmer, og saa blir hun indtat i mig . . . . .

Hun var paa Kirkegaarden ogsaa den næste Kvæld og en indbildsk Tanke fløj mig gennem Hodet: det er mig hun gaar efter! Men da jeg kikket nøjere paa hende viste det sig at hun var beskæftiget og havde noget at gøre med en Grav, saa det var ikke mig hun gik efter. Jeg sneg mig

Digitized by Google

op til den store Maurtuve i Skogen igen og iagttog Dyrene saa længe jeg kunde se; senere sad jeg og lyttet til Grankongler og Rognebærklaser som faldt ned. Jeg nynnet, hvisket og tænkte, nu og da maatte jeg rejse mig og gaa lidt for Kuldens Skyld. Timerne gik, Natten kom, jeg var saa forelsket, jeg gik barhodet og lod mig ganske nedstirre af Stjærner.

Hvad lider det Natten? kunde Grindhusen spørge naar jeg kom ind i Laaven.

Klokken er elleve, svarte saa jeg. Skønt Klokken var baade to og tre om Morgenen.

Du synes det er Tid at lægge sig nu da? Isch, Fansmagt! Vække Folk naar de skikkelig har sovnet!

Grindhusen kaster sig om paa den anden Side og sover om et Øjeblik igen. Det var ingen Sag med Grindhusen.

Men aj hvor en halvgammel Mand gør sig til Nar naar han er forelsket. Og var det ikke mig som skulde statuere et Eksempel paa at det gik an at finde Ro og Fred?

Digitized by Google

X

Der kom en Mand og vilde ha sine Mureredskaber tilbage. Hvad — Grindhusen havde altsaa ikke stjaalet dem! Hvor det var kedeligt og middelmaadigt altsammen med Grindhusen, i ingenting var han rundhaandet, i ingenting rar

Jeg sa:

Du er ikkuns Mad og Søvn og Arbejde du Grindhusen. Nu er her en Mand efter Redskaberne. Du har jo bare laant dem jo, din Stakkar.

Du er en Tosk, sa Grindhusen fornærmet.

Og jeg gjorde ham blid igen som saa mange Gange før ved at slaa mine Ord hen og le af dem.

Hvad skal vi nu gøre! sa han.

Gi mig din Haand paa at du ved det, sa jeg.

Ved jeg det?

Ja. Hvis jeg kender dig ret.

Og Grindhusen var blid igen.

Men i Middagshvilen da jeg klippet hans Haar fornærmet jeg ham paany ved at anbefale ham at vaske sig i Hodet.

Digitized by Google

At en saa tilaarskommen Kar som du kan være saa naragtig, sa han.

Og Gud ved om ikke Grindhusen havde Ret. Han havde hele sit røde Haar i Behold skønt han var Bedstefar . . . . .

Begyndte det nu at spøge i Laaven? Hvem havde pludselig en Dag været derinde og ordnet og gjort det hyggeligt? Grindhusen og jeg havde hver vort Liggested, jeg havde købt mig to Tæpper, han derimod laa hver Nat i fulde Klæder, rund, som han stod og gik, og boret sig ned i Højet hvorsomhelst. Nu var der rettet paa det Par Tæpper jeg havde, saa det mere skuffende saa ud som en Seng. Jeg havde intet derimod, det var vel en af Pigerne som vilde lære mig lidt Folkeskik. Det samme kunde det være.

Nu skulde jeg sage Hul paa Gulvet i anden Etage, men Fruen bad mig vente til imorgen, Præsten rejste da til Annekset og kom ikke til at bli forstyrret af mig. Men da Morgenen kom blev det atter udsat, Frøken Elisabeth stod færdig til at gaa til Handelsmanden og foreta store Indkøb, og jeg skulde gøre Turen med for at bære.

Godt, sa jeg, jeg skal komme bagefter.

Den rare Pige, havde hun bestemt sig til at taale mit Følge? Hun sa:

Men finder du da Vejen alene?

Digitized by Google

Jada. Jeg har været der før, vi køber vor Mad der.

Da jeg ikke godt kunde vandre gennem hele Bygden i min lerede Arbejdsdragt tog jeg mine Stasbukser paa, men lod Blusen sidde. Saaledes begav jeg mig bagefter. Der var over en halv Mil at gaa; den sidste Fjerding saa jeg Frøken Elisabeth nu og da foran mig, men jeg passet paa ikke at være hende for nær i Hælene. Engang vendte hun sig; jeg gjorde mig da bitte liden og kom mig ind i Skogkanten.

Frøkenen blev tilbage hos en Veninde paa Handelsstedet og jeg kom hjem med Varerne ved Middagstider. Jeg blev indbudt til at spise i Køkkenet. Huset var som uddøet, Harald var borte, Pigerne rullet Klæder, kun Oline puslet i Køkkenet.

Efter Middagen gik jeg op paa Gangen i anden Etage og begyndte at sage.

Kom nu og hjælp mig lidt herinde, sa Fruen og gik foran mig.

Vi passerte Præstens Kontor og kom ind i Soveværelset.

Jeg vil ha min Seng flyttet, sa Fruen. Den staar for nær Ovnen om Vinteren, det er saa varmt.

Vi flyttet Sengen hen til Vinduet.

Digitized by Google

Tror du ikke det blir bedre her? Køligere? spurgte hun.

Jeg kom tilfældigvis til at se paa hende, hun havde sit snede Sideblik. Aj! Og jeg blev dum af Kød og Blod, jeg hørte hende si:

Er du gal! Nej men kære — Døren —

Derpaa hørte jeg mit Navn hvisket nogle Gange . . . . .

Jeg saget mit Hul derude paa Gangen og gjorde alt i Orden, Fruen var hele Tiden nærværende. Hun vilde saa gærne tale, forklare sig, og hun lo og graat i et væk.

Jeg sa:

Det Billede som hang over Deres Seng, skulde vi ikke flytte det efter?

Jo du siger noget, svarte Fruen.

Og ind bar det igen.

Digitized by Google

XI

Saa var den ganske Ledning lagt og Kranerne skruet paa; Vandet sprøjtet ned i Vasken med stor Kraft. Grindhusen havde laant de nødvendige Redskaber paa et nyt Sted, saa vi kunde genmure endel Huller hist og her, og da vi et Par Dage senere ogsaa havde kastet Grøften op til Brønden igen, var vort Arbejde paa Præstegaarden tilende. Præsten var tilfreds med os, han tilbød at slaa op paa den røde Stolpe en Plakat om at vi var Mestere i Vandledningsanlæg; men da det var saa sent paa Aaret at Tælen naarsomhelst kunde komme i Jorden var det af ingen Nytte for os. Vi bad ham istedet huske paa os til Vaaren.

Vi flyttet nu over til Nabogaarden for at grave Poteter. Paa Forhaand havde vi maattet love at se indom Præstegaarden igen naar det faldt sig slig.

Der var mange Mennesker paa det nye Sted, vi delte os i Lag og havde det godt og muntert.

Digitized by Google

Men Arbejdet vilde næppe vare mere end en Uge, saa vilde vi være ledige igen.

En Kvæld kom Præsten over til os og tilbød mig Plads som Dreng paa Præstegaarden. Tilbudet var pent og jeg tænkte paa det en Stund, men endte med at afslaa det. Jeg vilde heller flakke omkring og være Frikar, gøre det tilfældige Arbejde jeg fik, sove ude og være mig selv til lidt Forundring. Jeg havde truffet en Mand her i Potetakeren som jeg vilde slaa mig sammen med naar jeg skiltes fra Grindhusen. Den nye Mand var min Ligesindede, og af hvad jeg hørte og saa af ham skønte jeg ogsaa at han var en god Arbejder; Lars Falkberget hedte han, hvorfor han kaldte sig Falkenberg.

Ung Erik var vor Formand og Leder her under Potethøstningen og kørte Avlingen ind. Han var en vakker Tyveaaring, moden og stø for sin Alder og byrg som Gaardens Søn. Der var vel noget mellem ham og Frøken Elisabeth fra Præstegaarden siden hun kom over til os i Akeren en Dag og pludret med ham en god Stund. Da hun skulde gaa rettet hun ogsaa et Par Ord til mig, at Oline nu var begyndt at finde sig i Vandledningen derhjemme.

Og De selv? spurgte jeg.

Hun svarte af Høflighed ogsaa lidt paa dette,

Digitized by Google

men jeg saa at hun ikke vilde ha nogen Passiar med mig.

Hun var saa vakkert klædt, hun havde en ny lys Kaabe til sine blaa Øjne . . . . .

Dagen efter kom Erik tilskade, Hesten løb ud med ham, slæbte ham over Marker og Enge og slog ham tilslut mod et Gærde. Han var ilde tilredt og spyttet Blod, ogsaa efter nogle Timer da han kviknet til spyttet han Blod. Falkenberg blev nu ansat som Kører.

Jeg hyklet Deltagelse over Ulykken og var taus og mørk som de andre, men jeg følte ingen Sorg. Nogen Udsigter hos Frøken Elisabeth havde jeg ikke, nejvel; men han som stod over mig hos hende blev ryddet afvejen.

Om Kvælden gik jeg over paa Kirkegaarden og satte mig. Om nu bare Frøken Elisabeth kom! tænkte jeg. Der gik et Kvarters Tid, saa kom hun. Jeg rejste mig brat, fuldkommen udspekuleret, lod som om jeg vilde flygte, men fandt mig hjælpeløs og overgav mig. Men her forlod min Udspekulerethed mig, jeg blev usikker fordi hun var saa nær, jeg begyndte at si noget:

Erik — tænk, det gik saa galt med ham igaar.

Jeg ved det, svarte hun.

Han forsled sig.

Digitized by Google

Aa ja da, han forsled sig. Hvorfor snakker du til mig om ham?

Jeg trodde . . . . . Nej, det ved jeg ikke. Men han vil naturligvis bli frisk igen, hvad det angaar. Saa blir vel altsammen godt igen.

Jada, jada.

Pause.

Det hørtes ud som hun havde hærmet efter mig. Pludselig sa hun og smilte:

Du er en Raring. Hvorfor gaar du al denne Vej og sætter dig her om Kvældene?

Det er blit en liden Vane. Jeg fordriver Tiden til Sengemaal.

Du er ikke ræd da?

Hendes Spøg stivet mig af, jeg fik Grund under Fødderne igen og jeg svarte:

Det er netop det at jeg ogsaa vilde lære at gyse igen.

Gyse? Jasaa du har læst det Æventyr. Hvor har du læst det?

Det ved jeg ikke. Jeg har vel kommet over en Bog engang.

Pause.

Hvorfor vil du ikke være Dreng hos os?

Jeg vilde ikke due til det. Jeg slaar mig nu sammen med en ny Mand, vi skal ud og gaa.

Hvor gaar dere hen?

Digitized by Google

Det ved jeg ikke. I Øst eller Vest. Vi er Vandrere.

Pause.

Det var Skade, sa hun. Jeg mener, det skulde du ikke gøre . . . . . Nej hvordan sa du det var med Erik? Det var det jeg kom for.

Han er syg, det er vist meget daarligt med ham, men.

Tror Doktoren at han kommer sig?

Det tror han vist. Jeg har ikke hørt andet.

Godnat da.

Den som nu var ung og rig og vakker og berømt og lærd i Videnskaber . . . . . Der gaar hun . . . . .

Inden jeg forlod Kirkegaarden fandt jeg en brugbar Tommelfingernegl som jeg stak til mig. Jeg ventet lidt og stirret hid og did og lyttet, — alt var stille. Ingen ropte: det er min!

Digitized by Google

XII

Falkenberg og jeg vandrer ud. Det er Kvælden, køligt Vejr og høj Himmel hvor Stjærner tændes. Jeg formaar min Kamerat til at lægge Vejen om Kirkegaarden, jeg vilde i min Latterlighed se efter om der var Lys i et lidet Vindu nede paa Præstegaarden. Den som nu var ung og rig og . . . . .

Vi gik i nogle Timer, vi havde ikke saa tungt at bære, dertil kom at vi to Vandrere endnu var lidt nye for hverandre og kunde prate sammen. Vi havde passeret det første Handelssted og kom til et nyt, vi saa Taarnet paa Annekskirken i den lyse Kvæld.

Af gammel Vane vilde jeg ind paa Kirkegaarden ogsaa her, jeg sa:

Hvad om vi la os her et Sted for Natten?

Det skulde vi bra gøre! svarte Falkenberg. Her er Høj i hver Laave nu, og blir vi jaget fra Laaverne er det da lunere i Skogen.

Og Falkenberg ledet Vandringen igen.

Han var en Mand paa nogle og Tredive, høj

Digitized by Google

og vel skabt, men lidt ludende i Ryggen; hans lange Moustacher rundet nedad. Han talte heller kort end langt og var snarraadig og flink, desuden sang han Viser med den vakreste Stemme og var i det hele taget en anden Kar end Grindhusen. Naar han talte blandet han ravgalt trønderske og valdreske og svenske Ord ind, saa man ikke kunde høre hvor han var ifra.

Vi kom til en Gaard hvor Hundene gødde og Folk var oppe endnu, Falkenberg bad om at faa Manden i Tale. En ung Gut kom ud.

Om han havde Arbejde for os?

Nej.

Men Gærdet langs Vejen var saa skrøbeligt, om vi ikke skulde gøre noget ved det?

Nej. Manden havde selv intet andet at bestille nu Høstes Tider.

Fik vi Hus for Natten?

Desværre —

Paa Laaven?

Nej der sov Pigerne endnu.

Den Rakker! mumlet Falkenberg da vi fjærnet os.

Vi gik paaskraa ind gennem en liden Skog og kikket saa smaat efter en Soveplads.

Hvad om vi gik tilbage igen til Gaarden — til Pigerne? De vil kanske ikke kaste os ud?

Digitized by Google

Falkenberg tænkte paa det.

Hundene vil gø, svarte han.

Vi kom ud paa et Jorde hvor der gik to Heste ude. Den ene havde Bjælde.

Jo det er en fin Herre som lar Hestene gaa ude og Pigerne ligge paa Laaven endda, sa Falkenberg. Nu gør vi akkurat vel imod Dyrene og rider dem en Stund.

Han fik fat i Bjældehesten, stoppet Mose og Græs i Bjælden og kom sig op. Min Hest var mere tagskær og jeg havde Møje med at faa fat i den.

Vi red over Jordet, fandt en Grind og kom ud paa Vejen. Hver af os havde et af mine Tæpper at sidde paa, men ingen af os havde Bidsel.

Det gik godt, ualmindelig godt, vi red en lang Mil og kom ind i en anden Bygd. Pludselig hører vi Folk fremme i Vejen.

Nu maa vi ride i Tvisprang, sa Falkenberg bagover til mig.

Men den lange Falkenberg var ikke videre til at ride, han holdt sig fast i Bjælderemmen, senere kastet han sig forover og omklamret Hestens Hals. Engang saa jeg hans ene Ben mod Himlen, det var da han faldt af.

Der mødte os heldigvis ingen Fare. Det var to Unge som gik ude og sværmet.

Digitized by Google

Efter en Halvtimes Ridt til og vi begge var saare og lemstre steg vi af og jaget Hestene hjem. Saa var vi tilfods igen.

Gakgak, gakgak! siger det langt borte. Jeg kendte Lyden, det var Graagaasen. Vi lærte som Børn at folde Hænderne og staa stille saa vi ikke skulde skræmme Graagaasen naar den drog forbi — jeg har intet at forsømme med det og gør det samme nu. En blød, mystisk Stemning flakker gennem mig, jeg holder min Aande og stirrer. Der kommer den, Himlen ligger tilbage efter den som et Kølvand. Gakgak! siger det over vore Hoder. Og den herlige Plog glider videre under Stjærnerne .....

Saa fandt vi os tilsidst en Laave paa en stille Gaard og sov der i flere Timer; Folkene paa Gaarden overrasket os der om Morgenen, saa tungt sov vi.

Falkenberg henvendte sig straks til Manden og bød Betaling. Vi var komne saa sent igaar Aftes at vi ikke vilde vække nogen, forklarte han, men vi var ikke Rømlinger. Manden vilde ingen Betaling modta og han lod os ovenikøbet faa Kaffe i Køkkenet. Men han havde intet Arbejde for os, Indhøstningen var nu forbi og han og hans Dreng havde selv intet andet at gøre end at efterse Gærderne.

Digitized by Google

XIII

Vi vandret i tre Dage og fik intet Arbejde, men maatte tværtimod betale for Mad og Drikke og blev fattigere efterhvert.

Hvad har du igen og hvad har jeg igen? Vi kan ikke avensere paa denne Maaden, sa Falkenberg og slog paa at vi maatte begynde at stjæle lidt.

Vi overvejet dette en Stund og besluttet at se Tiden an. Mad behøvet vi ikke at grue for, vi kunde altid knibe en Høne eller to; men det var kun Skillinger som kunde hjælpe os noget ordentligt, og Skillinger maatte vi faa. Skete det ikke paa en saa maatte det ske paa en anden Maade, vi var ingen Engle.

Jeg er ingen Engel fra Himlen, sa Falkenberg. Her sidder jeg nu i mine bedste Klæder som kunde være Hverdagsklæder for en anden. Jeg vasker dem i Bækken og bier til de blir tørre, gaar de istykker saa bøder jeg dem, og tjener jeg lidt til Overflod nogen Gang saa køber jeg andre. Anderledesen er det ikke med det.

Digitized by Google

Men ung Erik sa at du var saa slem til at drikke?

Den Spurvungen! Javist drikker jeg. Det er for kedeligt bare at spise . . . . . La os nu finde en Gaard med et Piano, sa Falkenberg.

Jeg tænkte: Piano paa en Gaard forudsætter en vis almindelig Velstand, der skal vi altsaa begynde at stjæle.

Det var om Eftermiddagen vi kom til en slig Gaard. Paa Forhaand havde Falkenberg iført sig mine Byklæder og git mig ogsaa sin Sæk at bære, saa han selv gik fri og frank. Han gik uden videre ind Hovedtrappen paa Gaarden og blev borte en Stund, da han kom ud igen sa han at Jo han skulde stemme Pianoet.

Hvad skulde han?

Ti stille, sa Falkenberg. Jeg har gjort det før fast jeg gaar ikke og skryter med det.

Og da han trak en Stemmenøkkel op af sin Sæk forstod jeg at det var Alvor.

Jeg blev beordret til at holde mig i Nærheden af Gaarden mens han stemte.

Jeg vandret da omkring og fordrev Tiden, nu og da naar jeg kom paa Sydsiden af Huset hørte jeg hvor Falkenberg arbejdet med Pianoet inde i Stuen og brugte Magt mod det. Han kunde ikke slaa an en ordentlig Tone, men han havde et godt

Digitized by Google

Øre; skruet han paa en Stræng passet han paa at skrue den tilbage nøjagtig did hvor den stod før. Instrumentet blev da ikke værre end det tidligere var.

Jeg kom i Prat med en af Drengene paa Gaarden, en ung Gut. Han havde to Hundrede Kroner om Aaret i Løn — ja og saa Kosten, sa han. Oppe Klokken halv syv om Morgenen for at fodre Hestene, i Onnetider Klokken halv seks, Arbejde hele Dagen, Kvæld Klokken otte. Men frisk og tilfreds af det rolige Liv i den lille Verden. Jeg husker hans vakre Tandgard og at han smilte saa pent naar han talte om sin Pige. Han havde git hende en Sølvring med et Guldhjærte paa.

Hvad sa hun da hun fik den?

Hun blev forundret da, kan du vide.

Hvad sa saa du?

Hvad jeg sa? Det ved jeg ikke. Jeg sa Velbekomme. Hun skulde havt et Kjoletøj ogsaa, men.

Er hun ung?

Jada. Hun snakker akkurat som en liden Mundharpe, saa ung er hun.

Hvor bor hun henne?

Det vil jeg ikke si. For saa kommer det ud i Bygden.

Jeg stod der som en Alexander foran ham og var saa vis paa Verden og ringeagtet lidt hans

Digitized by Google

fattige Liv. Da vi skiltes fik han mit ene Uldtæppe fordi det var for tungt at bære; han erklærte straks at hans Pige skulde faa det, saa hun kunde ha et varmt Tæppe.

Og Alexander sa: Var jeg ikke mig saa vilde jeg være dig . . . . .

Da Falkenberg var færdig med sit Arbejde og kom ud igen var han saa fin i Fagterne og dansket saa med Sproget at jeg næsten ikke forstod ham. Han fulgtes af Datteren paa Gaarden. Nu skulde vi henlægge vor Beliggenhed til Nabogaarden, sa han, der var vist ogsaa et Piano som kunde trænge Efterseelse. Ja Farvel, Farvel, Frøken!

Seks Kroner, Gut! hvisket han til mig. Paa Nabogaarden seks, det er tolv.

Saa gik vi, og jeg bar Sækkene.

Digitized by Google

XIV

Falkenberg havde regnet ret, paa Nabogaarden vilde man ikke staa tilbage, Pianoet skulde stemmes. Datteren i Huset var borte en Tur, men Arbejdet skulde udføres i hendes Fravær som en liden Overraskelse til hende. Hun havde saa tidt klaget over det ustemte Piano som det var umuligt at spille paa.

Fra nu af blev jeg atter overladt til mig selv, Falkenberg holdt sig i Stuen. Da det blev mørkt fik han Lys og stemte videre. Sin Aftensmad spiste han derinde, efter Maaltidet kom han ud og forlangte sin Pibe.

Hvilken Pibe?

Din Tosk. Knytnæven!

Jeg leverte lidt nødigt ifra mig min kunstfærdige Pibe, den var netop blit færdig, med Neglen og Guldringen og et langt Rør.

La ikke Neglen bli for varm, hvisket jeg, den vil kanske brætte sig.

Falkenberg tændte Piben og brisket sig med den og gik ind Men han sørget godt for mig

Digitized by Google

ogsaa og forlangte Mad og Kaffe til mig i Køkkenet.

Jeg fandt mig en Soveplads paa Laaven.

Om Natten vaagnet jeg ved at Falkenberg stod midt paa Laavegulvet og kaldte paa mig. Det var Fuldmaane og lyst Vejr, jeg saa min Kammerats Ansigt.

Hvad er det?

Der har du Piben din.

Piben?

Ja nejgu om jeg vil ha den længer. Se paa den, Neglen slider sig løs.

Jeg fik Piben og saa at Neglen havde brættet sig op.

Falkenberg sa:

Den laa ligesom og jejpet til mig i Maaneskinnet. Og saa husket jeg paa hvor den Neglen var kommet ifra.

Lykkelige Falkenberg . . . . .

Da vi skulde gaa videre om Morgenen var Datteren i Huset kommet hjem, vi hørte hende hamre en Vals paa Pianoet, kort efter kom hun ud og sa:

Ja det var en anden Forskel det. Mange Tak skal De ha.

Frøkenen er fornøjd? spurgte Mesteren.

Jada. Et ganske andet Maal i det nu.

Digitized by Google

Og hvad vil nu Frøkenen henvise mig til for et Sted?

Til Øvrebø, til Falkenbergs.

Hvem til?

Falkenbergs. De gaar slette Vejen, og naar De har gaat en halvanden Fjerding saa staar der en Stolpe tilhøjre. Der tar De op.

Da satte Falkenberg sig plat ned paa Trappen og udspurgte Frøkenen paa Kryds og Tværs om Falkenbergs paa Øvrebø. Nej at han skulde træffe sine Slægtninge her og saa at si komme lige hjem igen! Takker særdeles, Frøken. Det var en stor Tjenestagtighed hun havde gjort ham.

Saa gik vi igen, og jeg bar Sækkene.

Da vi kom ind i Skogen satte vi os til at overlægge. Var det raadeligt at en Falkenberg af Pianostemmers Rang kom op til Kaptejnen paa Øvrebø og var hans Slægtning? Jeg var den ræddeste og gjorde ogsaa Falkenberg usikker. Men det kunde være morsomt ogsaa.

Havde han ikke Papirer med sit Navn paa? Skudsmaal?

Jo men for Fan, der staar jo bare at jeg er en duelig Arbejdsmand.

Vi tænkte paa om vi kunde forfalske Attesterne lidt; men det var kanske bedre at skrive en helt ny. Den kunde da være om en Pianostemmer af

Digitized by Google

Guds Naade og lyde paa Navnet Leopold istedetfor Lars. Vi havde frie Hænder.

Kan du paata dig at skrive den Attest? spurgte han.

Ja det kan jeg.

Men nu begyndte min stakkars stive Fantasi at dilte ud med mig og skæmte ud altsammen. Pianostemmer var ikke noget, jeg vilde gøre ham til Mekaniker, et Geni som havde løst svære Opgaver, han havde en Fabrik —

En Fabrikant behøver ikke Attester, afbrød Falkenberg og vilde ikke høre mere paa mig. Nej der blev vel ikke noget af det hele.

Mismodige og nedslagne gik vi videre og kom til Stolpen.

Du gaar ikke op da? sa jeg.

Gaa op du, svarte Falkenberg hidsig. Her har du Klædesfillerne dine.

Men da vi var kommet vel forbi Stolpen sagtnet Falkenberg alligevel sine Skridt og mumlet:

Det er nu harmeligt ogsaa om det ikke blir til noget. Et sligt godt Høve.

Jeg synes da du burde gaa op og hilse paa dem. Det er slet ikke umuligt at du er i Slægt med dem heller.

Det var Skade at jeg ikke fik vide om han har en Brorsøn i Amerika.

Kunde du i Tilfælde ha snakket Engelsk da?

Digitized by Google

Ti stille, sa Falkenberg, hold Kæften din. Jeg ved ikke hvad du gaar og blomstrer dig for.

Han var nervøs og sindt og begyndte at skridte ud. Pludselig stanset han og sa:

Jeg gør det. Laan mig Piben din igen. Jeg skal ikke tænde den.

Vi gik opad Bakken. Falkenberg gjorde sig svært til og pegte nu og da med Piben og udtalte sig om Gaardens Beliggenhed. Det ærgret mig lidt at han gik der saa hovmodig og at jeg bar Sækkene, jeg sa:

Er du Pianostemmer nu da?

Jeg tænker jeg har bevist at jeg kan stemme et Piano, svarte han kort. Saa det kan jeg da.

Men sæt at Fruen forstaar sig lidt paa det? Og at hun prøver Pianoet efterpaa?

Falkenberg blev taus, jeg saa hvor han overvejet. Lidt efter lidt sank han sammen i Ryggen og ludet forover.

Det er kanske ikke raadeligt. Der, ta Piben din igen, sa han. Vi gaar op og spør ret og slet efter Arbejde.

Digitized by Google

XV

Det traf sig saa at vi kunde gøre lidt Nytte straks vi kom ind paa Gaarden: en ny Flagstang skulde rejses, der var faa Folk, vi greb ind og rejste Stangen med Glans. Der var fuldt af Kvindeansigter i Vinduerne.

Var Kaptejnen hjemme?

Nej.

Fruen?

Fruen kom ud. Hun var lyshaaret og stor, venlig som en ung Fole, hun besvarte saa vakkert vor Hilsen.

Om hun havde et eller andet Arbejde for os?

Jeg ved ikke. Nej jeg tror ikke det. Naar ikke min Mand er hjemme.

Jeg fik det Indtryk at hun havde ondt for at si Nej og jeg tog allerede til Luen for ikke at besvære hende. Men Falkenberg maa ha forekommet hende fremmedartet da han var saa ordentlig klædt og brugte Bærer, hun saa med Nysgærrighed paa ham og spurgte:

Hvilket Arbejde?

Digitized by Google

Alt Slags Udearbejde, svarte Falkenberg, vi tør paata os Gærding, Grøfting, Muring —

Det begynder vel at bli sent paa Aaret for sligt Arbejde nu, sa en af Mændene ved Flagstangen.

Ja det er vel saa, sa Fruen ogsaa. Jeg ved ikke — det er Middag nu, vil De kanske gaa med ind og faa lidt Mad? Saan som vi har det.

Tak som byr! svarte Falkenberg.

Men da græmmet jeg mig over hans Svar, at det var saa simpelt og at han skæmte os ud. Her burde jeg slippe til.

Mille grâces, madame, vous êtes trop aimable! sa jeg paa ædelt Sprog og tog min Lue af.

Hun vendte sig om og saa paa mig et Øjeblik. Hendes Forbauselse var komisk.

Vi blev placeret i Køkkenet og fik os et udmærket Maaltid. Fruen gik ind. Da vi havde spist og skulde gaa kom Fruen ud igen; Falkenberg var nu blit kæk paany og vilde udnytte hendes Venlighed, han bad om at faa stemme hendes Piano.

Kan De det ogsaa? spurgte hun og gjorde store Øjne.

Ja det kan jeg. Jeg har stemt paa Nabogaardene.

Det er et Flygel jeg har. Jeg vilde jo nødig — Fruen kan være tryg.

Digitized by Google

Har De nogen . . . .?

Jeg har ingen Attester. Jeg har ikke brugt at be om det. Men Fruen kan jo høre.

Naa, jaja, værsaagod.

Hun gik foran og han bagefter. Jeg saa ind i en Stue med mange Malerier da de gik i Døren.

Pigerne svinset frem og tilbage i Køkkenet og iagttog mig, den fremmede Mand; den ene af Pigerne var meget pen. Jeg sad og var saa glad for at jeg havde barberet mig idag.

En ti Minutters Tid gik, Falkenberg var begyndt at stemme. Fruen kom ud igen i Køkkenet og sa:

Og De da som taler Fransk. Det er mere end jeg kan.

Gudskelov, saa blev der ikke mere deraf. Det vilde ogsaa fra min Side mest ha drejet sig om Omeletten og Forstyrrelsen, om hvor er Kvinden og at Staten er mig.

Deres Kamerat har vist mig sine Skudsmaal, sa Fruen, det lader til dere er flinke Folk. Jeg ved ikke — jeg kan telegrafere til min Mand og høre om vi har noget Arbejde for dere.

Jeg vilde ha takket hende, men fik ikke et Ord frem, jeg begyndte at svælge.

Neurasteni.

Saa drev jeg ude paa Gaarden og omkring paa

Digitized by Google

Jordet, overalt var det vel stelt og Avlingen i Hus; om det saa var Hæsjerne med Potetgræsset, som mange Steder staar ude til Sneen kommer, saa var de bjærget ind her. Jeg saa intet for os at gøre. Her var vist rige Folk.

Da det led tilkvælds og Falkenberg fremdeles stemte paa Flygelet tog jeg med mig lidt Niste og fjærnet mig fra Gaarden for ikke at bli budt Aftensmad. Der var Maane og Stjærner, men jeg likte at famle mig ind i Skogen hvor den var tættest og sætte mig i Mørket. Der var det ogsaa lunest. Hvor det var stille paa Jorden og i Luften! Køligheden er indtraadt, Mærken rimer, det gir nu og da et sprødt Knæk i Straaene, en liden Mus pister, en Kraake vejver bortover Trætoppene, — saa tier alt igen. Har du i 'dine Levedage set paa Magen til lyst Haar? Nejda. Født herlig fra øverst til nederst, Munden aldeles dejlig og moden og der risler Guldsmede i hendes Haar. Den som nu kunde ta et Diadem op af Sækken og skænke hende! Jeg vil faa fat i et blegrødt Skæl og gøre en Negl af, saa overrækker jeg hende Piben til hendes Mand, det gør jeg . . . . .

Falkenberg møder mig ude paa Gaarden og hvisker i en Fart:

Hun har faat Svar fra Manden, vi kan faa fælde Tømmer i Skogen. Er du vant til det?

Digitized by Google

Ja.

Saa gaa ind i Køkkenet. Hun spør efter dig.

Jeg gik ind og Fruen sa:

Hvor blev De af? Værsaagod kom og spis. H a r De spist? Hvor?

Vi har Mad i Sækken.

Det havde ikke været nødvendigt. Vil De ikke ha Te heller? Slet ikke? . . . . . Jeg har faat Svar fra min Mand. Kan De hugge Tømmer? Det var rigtig godt. Se her: Et Par Tømmerhuggere trænges, Petter anviser den blinkede Skog . . . . .

Gud — hun stod lige ved Siden af mig og pegte i Telegramet. Der duftet ung Pige af hendes Aande.

Digitized by Google

XVI

I Skogen. Pètter det er den ene af Drengene, han har vist os Vejen hid.

Naar vi pratet sammen var Falkenberg aldeles ikke saa taknemmelig fordi Fruen havde skaffet os Arbejde. Det er ikke noget at takke i Haanden for, sa han, her er Dyrtid paa Arbejdere. Forøvrigt var Falkenberg en Tømmerhugger af ganske almindelig Sort, jeg havde Erfaringer fra et andet Sted i Verden og kunde til Nød være Lederen her. Falkenberg sa ogsaa Ja til det at jeg skulde lede os.

Nu begyndte jeg at pusle med en Opfindelse.

Som de almindelige Skogsage nu er maa Mændene ligge skæve paa Jorden og trække til Siden. Dette er Grunden til at der ikke blir gjort større Dagsværk og at der staar igen saa megen stygt skaaren Stuv i Skogene. Med et konisk Udvekslingsapparat som kunde skrues fast paa Træets Rod maatte det være muligt at trække Sagen paa almindelig Sagemaade, men med den Følge at Bladet skar vandret. Jeg begyndte at tegne Dele

Digitized by Google

til en slig Maskine. Mest Hodebrud havde jeg med det lille Tryk som Sagbladet behøvet. Det kunde frembringes ved en Trykfjær som kunde trækkes op som et Ur, det kunde kanske ogsaa frembringes ved en Vægt. Vægten vilde være letvindtest, men den var altid ens, og efterhvert som Sagen sank dybere ind vilde den gaa trægere og trægere og forbyde det samme Tryk. En Staalfjær derimod vilde slappes efterhvert som Skaaret blev dybere og altid trykke passeligt paa. Jeg bestemte mig for Fjæren. Du skal se du kan gøre dette Apparat! tænkte jeg. Og det vilde være mit Livs største Ære.

Den ene Dag gik som den anden, vi fældte 9" Tømmer, kvistet og skatet. Levemaaden var rigelig og god, vi bar Tørmad og Kaffe med os i Skogen og fik varm Mad om Kvælden naar vi kom hjem. Saa vasket og nættet vi os for at opføre os penere end Drengene og sad i Køkkenet hvor der var en stor tændt Lampe og tre Piger. Falkenberg blev Kærest med Emma.

Og nu og da hører vi en Bølge af Vellyd fra Flygelet i Stuen, nu og da kom Fruen ud til os med sin Pigeungdom og sin velsignede Venlighed. Hvordan har det gaat i Skogen idag? kunde hun si; saa dere Bjørnen? Men en Kvæld takket hun Falkenberg for hans gode Arbejde med Flygelet.

Digitized by Google

Hvad — virkelig? Falkenbergs vejrslagne Ansigt blev vakkert af Glæde, jeg følte mig ligefrem stolt af ham da han gav det beskedne Svar: Ja jeg syntes selv at det blev lidt bedre.

Enten havde Øvelsen gjort ham flinkere til at stemme, eller Fruen var taknemmelig for at han ikke havde forværret hendes Flygel.

Falkenberg iførte sig hver Kvæld mine Byklæder. Det vilde ingenlunde gaa an at jeg tog dem tilbage og selv brugte dem nu; enhver vilde da tro at jeg blot laante dem af min Kamerat.

Du kan beholde Klæderne hvis jeg faar Emma, sa jeg for Spøg.

Ja ta Emma, svarte Falkenberg.

Det gik op for mig at det var blit køligere mellem Falkenberg og hans Pige. Ak Falkenberg var blit forelsket han som jeg. Nej slige rene Gutter som vi var!

Tro om hun kommer ud til os i Kvæld ogsaa? kunde Falkenberg si i Skogen.

Og jeg kunde si:

Jeg er bare saa glad saalænge Kaptejnen blir borte.

Ja, svarer Falkenberg. Hør du, faar jeg Nys om at han ikke er snil mod hende saa smælder det.

Saa var det at Falkenberg sang en Vise en Kvæld. Og fremdeles var jeg stolt paa hans Vegne.

Digitized by Google

Fruen kom ud, han maatte genta sin Vise og synge en til, hans vakre Røst fyldte Køkkenet og Fruen sa himmelfalden: Nej men — jeg har aldrig hørt paa Magen!

Da begyndte min Misundelse.

Har De lært noget Sang? spurgte Fruen. Kan De Noterne?

Jada, svarte Falkenberg, jeg har været med i en Forening.

Men her skulde han ha svaret at Nej desværre han havde ingenting lært, tænkte jeg.

Har De sunget for nogen nogengang? Har nogen hørt Dem?

Ja jeg har sunget i Dansemoroer iblandt. Og saa i et Bryllup.

Men har nogen hørt det som forstod sig paa det?

Nej det ved jeg ikke. Jo jeg tror da det.

Aa syng noget til!

Falkenberg sang.

Det vil føre til at han kommer lige ind i Stuen en Kvæld og at Fruen akkompagnerer ham, tænker jeg. Jeg sa:

Undskyld, kommer ikke Kaptejnen snart?

Jo? svarte Fruen spørgende. Hvordan det?

Det var for Arbejdets Skyld.

Har dere alt hugget det som er blinket?

Nej det har vi ikke, men. Nej langtifra, men

Digitized by Google

Naa —! sa Fruen og fik en Tanke. Jeg ved ikke — var det Penge saa . . . . .

Jeg reddet mig og svarte:

Ja Tusind Tak.

Falkenberg sa ingenting.

Ja kære, dere maa bare si ifra. Værsaagod! sa hun og rakte mig den Seddel jeg begærte. End De?

Ingenting. Ellers Tak, svarte Falkenberg.

Gud hvor jeg tabte igen, hvor jeg tumlet til Jorden! Og Falkenberg, denne skammelige Person som sad og var saa rig og intet Forskud trængte! Jeg skulde rive Klæderne af ham i denne Kvæld og gøre ham nøgen!

Hvilket naturligvis ikke skete alligevel.

Digitized by Google

XVII

Og Dagene gik.

Kommer hun ud igen i Kvæld saa skal jeg synge om Valmuen, kunde Falkenberg si i Skogen. Den har jeg glemt.

Har du ikke ogsaa glemt Emma? spør jeg.

Emma? Jeg vil si dig en Ting, at du er akkurat den samme som før.

Er jeg det?

Ja saa indvendig. Du kunde gladelig ha Emma midt for Øjnene paa Fruen, men det kunde ikke jeg.

Der lyver du, svarte jeg harmfuld. Aldrig skal du se mig i nogen Slags Pigesjau mens jeg er her paa Stedet.

Nej jeg faar heller ikke Nattur paa nogen herefter. Tror du hun kommer ud i Kvæld? Jeg har glemt Valmuen lige til nu. Hør her.

Falkenberg sang om Valmuen.

Du er nu saa heldig at ha din Sang, sa jeg; men der er ingen af os som faar hende.

Nej faar hende? Har du hørt en slig Abekat!

Digitized by Google

Aa hvis jeg var ung og rig og vakker saa skulde jeg nok faa hende, sa jeg.

Ja da saa. Da skulde jeg faa hende ogsaa. Men saa var det Kaptejnen.

Ja og saa var det du. Og saa var det mig. Og saa var det hun selv og hele Verden. Og saa var det at vi kunde holde vor skammelige Mund om hende begge to, sa jeg og var rasende paa mig selv for mit eget Barneprat. Er det ligt til noget at to gamle Tømmerhuggere sludrer slig?

Vi blev begge blege og magre og Falkenbergs lidende Ansigt fik mange Rynker; ingen af os spiste som før. For at skjule vor Tilstand for hinanden gik jeg og plystret lystige Slaatter, mens Falkenberg skrød af ved hvert Maaltid at han spiste formeget Mad og blev stiv og ubekvem af den.

Dere spiser jo ikke noget, kunde Fruen si naar vi bragte hjem igen formeget af vor Niste. Nej slige Tømmerhuggere.

Det er Falkenberg, sa jeg.

He, nej det er han der, sa Falkenberg, han har rent sluttet med Mad.

Nu og da naar Fruen bad os om en Tjeneste, en liden Villighed, ilet vi begge med at udføre den; tilsidst bar vi af os selv Vand ind i Køkkenet og fyldte Vedkassen. Men engang snød

Digitized by Google

Falkenberg mig for at bringe hjem fra Skogen en Hasselpisk at banke Tæpper med, som Fruen udtrykkelig bad mig og ingen anden om at skære til hende.

Og Falkenberg vedblev med sin Sang om Kvældene.

Da fattet jeg den Plan at gøre Fruen skinsyg. Aj, aj min gode Mand, er du gal eller er du dum — Fruen vil ikke værdige hele Forsøget en Tanke!

Men joda, jeg vilde gøre hende skinsyg.

Af de tre Piger var det bare Emma som der kunde være Tale om at eksperimentere med, og jeg begyndte at fjase med Emma.

Emma, jeg ved om en som sukker for dig.

Hvor ved du det ifra?

Fra Stjærnerne.

Jeg vilde heller du skulde vide det fra nogen her paa Jorden.

Det ved jeg ogsaa. Fra første Haand.

Han snakker for sig selv, sa Falkenberg af Frygt for at bli indblandet i det.

Javel jeg snakker for mig selv. *Paratum cor meum.*

Men Emma var utækkelig og brød sig ikke om at tale med mig skønt jeg var flinkere end Falkenberg. Hvad — kunde jeg ikke engang faa

Digitized by Google

Bugt med Emma? Da blev jeg stolt og taus til det yderste og gik mine egne Veje og tegnet paa min Maskine og gjorde smaa Modeller. Og naar Falkenberg sang om Kvældene og Fruen hørte paa søgte jeg over til Borgstuen til Drengene og holdt mig der. Det var meget værdigere. Der var blot den Ulæmpe at Petter var blit liggende syg og ikke taalte Larmen af Øks eller Hammer; jeg maatte derfor hver Gang gaa ud i Skaalen naar jeg skulde banke noget tungt.

Men nu og da fik jeg den Tanke at Fruen kanske alligevel beklaget at jeg var tabt for Køkkenet. Slig saa det ud for mine Øjne. En Kvæld mens vi spiste sa hun til mig:

Jeg hører Drengene siger at De holder paa med en Maskine?

Det er en ny Slags Sag han tuller med, sa Falkenberg; men den blir for tung.

Dertil svarte jeg intet, jeg var snedig og foretrak at lide. Var det ikke alle Opfinderes Skæbne at taale Miskendelse? Vent lidt, min Tid er ikke kommen. Undertiden sad jeg sprækkefærdig af Trang til at aabenbare mig for Pigerne, at jeg egentlig var en bedre Mands Søn, men at Kærligheden havde faat mig paa Vildstraa; nu søgte jeg Trøst i Flasken. Aa ja san, Mennesket spaar og Gud

Digitized by Google

raar . . . . . Dette kunde saa senere komme for Fruens Øren.

Jeg tror jeg vil begynde at komme ind i Borgstuen om Kvældene jeg ogsaa, sa Falkenberg.

Og jeg skønte godt hvorfor Falkenberg nu vilde komme over til Borgstuen: han blev ikke bedt om at synge saa ofte som før, hvad nu Grunden kunde være.

Digitized by Google

XVIII

Kaptejnen var kommet.

Der kom en stor helskægget Mand over til os i Skogen en Dag og sa:

Jeg er Kaptejn Falkenberg. Hvordan gaar det, Gutter?

Vi hilste ærbødig og svarte at Jo Tak, det gik bra.

Vi talte en Stund om hvad vi havde fældt og hvad vi havde igen; Kaptejnen gav os Ros for at vi efterlod os kort og pen Stuv. Saa regnet han ud hvad vi havde udrettet pr. Dag og sa at det var det almindelige.

Kaptejnen glemmer at trække fra for Søndagene, sa jeg.

Det har De Ret i, svarte han. Saa blir det over det almindelige. Er noget gaat istykker? Holder Sagen?

Ja.

Ingen har skadet sig?

Nej.

Pause.

Dere skulde vel egentlig ikke ha Kosten hos

Digitized by Google

mig, sa han; men naar dere har foretrukket det saa faar vi rette det ved Opgøret.

Vi vil være tilfreds med Kaptejnens Afgørelser.

Ja det vil vi, sa Falkenberg ogsaa.

Kaptejnen gjorde en kort Sving op gennem Skogen og kom igen.

Dere kunde ikke faa bedre Vejr, sa han. Ingen Sne at skufle væk.

Nej ingen Sne. Men vi kunde ønske os lidt mere Frost.

Hvorfor det? Blir dere for varme?

Aa ja det ogsaa. Men væsentlig fordi Sagen gaar lettere i frossen Ved.

Er De gammelt vant til dette Arbejde?

Ja.

Er det Dem som synger?

Nej desværre. Det er ham.

Jasaa det er Dem som er Sanger? Vi er Navne jo?

Aa ja paa en Maade, svarte Falkenberg lidt generet. Jeg hedder Lars Falkenberg, som mine Skudsmaal udviser.

Hvor er De ifra?

Fra Trøndelagen.

Kaptejnen gik hjem. Han var venlig, kort og bestemt, ikke et Smil, ikke en Spøg. Han havde et godt, lidt almindeligt Ansigt.

Digitized by Google

Fra nu af sang Falkenberg bare i Borgstuen eller i fri Luft, Sangen i Køkkenet ophørte helt for Kaptejnens Skyld. Falkenberg græmmet sig og talte mørke Ord om at fy Fan saa lejt hele Livet var og at man lige saa godt kunde hænge sig en Dag. Men hans Fortvivlelse varte ikke længe. En Søndag gik han tilbage igen til de to Gaarde hvor han havde stemt Pianoer og bad om Attester. Da han kom tilbage viste han mig Papirerne og sa:

De kan bruges til at opholde Livet med i en Knibe.

Du kommer ikke til at hænge dig da?

Det har du større Aarsag til end jeg, svarte Falkenberg.

Men heller ikke jeg var saa nedtrykt mere. Da Kaptejnen fik Nys om min Maskine ønsket han straks at høre mere om den. Han saa ved første Øjekast paa mine Tegninger at de var for ufuldkomne, da jeg havde tegnet dem paa altfor smaa Papirer og ikke havde havt Passer engang; han laante mig et stort Tegnebestik og lærte mig noget Konstruktionsberegning. Ogsaa Kaptejnen frygtet for at min Sag skulde bli for uhaandterlig. Men driv bare paa, sa han, slaa den op efter en bestemt Maalestok, saa skal vi se.

Imidlertid forstod jeg at en nogenlunde pent

Digitized by Google

udført Model vilde gi et fyldigere Indtryk af Apparatet, og da jeg var færdig med Tegningen gav jeg mig til at skære en Model i Træ. Jeg havde ingen Drejebænk og maatte spikke de to Valser og flere Hjul og Skruer med Haanden. Jeg var saa optat med dette at jeg overhørte Middagsklokken om Søndagen. Kaptejnen kom og ropte: Det er Middag! Da han saa hvad jeg arbejdet med tilbød han sig at køre til Smeden imorgen den Dag og faa drejet alt jeg behøvet. Gi mig bare Maalene, sa han. Trænger De ikke ogsaa noget Værktøj? Godt, en Baksag. Nogle Bor. Skruer. Et fint Stikjærn. Ikke mere?

Han noterte alt. Han var en Arbejdsherre uden Mage.

Men om Kvælden da jeg havde spist og begav mig over til Borgstuen ropte Fruen paa mig. Hun stod nede paa Gaarden i Skyggen af Køkkenvinduerne, men traadte nu helt frem.

Min Mand har lagt Mærke til at — ja at De gaar for tyndklædt, sa hun. Jeg ved ikke om — ta det der!

Hun dynget en hel Dragt over i mine Arme.

Jeg takket og mumlet og stammet. Jeg kunde købe mig en Dragt selv snart, det hastet ikke, jeg behøvet ingen —

Ja det ved jeg nok at De kan købe selv, men.

Digitized by Google

Deres Kamerat har saa gode Klæder, og De.....
Joda ta dem bare.

Hun flygtet straks ind, aldeles som en ung Pige som var ræd for at gribes i at ha været for snil. Jeg maatte rope min sidste Tak efter hende.

Da Kaptejnen Kvælden efter kom med mine Valser og Hjul greb jeg Lejligheden til at takke ham for Klæderne.

Naa jasaa, svarte han. Det var min Kone som trodde . . . . . Passer de til Dem?

Joda de passer.

Det var bra. Jo det var min Kone som . . . . . Naa, her er nu Hjulene. Og her Værktøjet. Godnat.

De var vist begge to lige gode om at gøre en Velgærning. Og naar de havde gjort den skyldte den ene paa den anden. Saa var vel da dette det Ægteskab som Drømmerne har drømt om her paa Jorden . . . . .

Digitized by Google

XIX

Skogen er blit nøgen for Løv og taus for Fuglelyde, kun Kraakerne rasper ud sine Skrig ved Femtiden om Morgenen og spreder sig saa ud over Jorderne. Vi ser dem naar vi gaar tilskogs Falkenberg og jeg, Aarskuldet som endnu ikke har lært at frygte Verden hopper foran vore Ben paa Stien.

Saa møder vi Finken, Skogspurven. Han har alt været en Tur i Skogen og vender nu tilbage til Menneskene igen som han liker at være iblandt og lære at kende fra alle Sider. Den lille rare Finke! Egentlig er han vel en Trækfugl, men hans Forældre har lært ham at det gaar an at overvintre i Norden; nu vil han lære sine egne Børn at det kun er i Norden det gaar an at overvintre. Men han har endnu Udfarerblodet i sig, han vedblir at være en Vandrer. En Dag samles han med alle sine og drager mange Præstegæld bort, til helt andre Mennesker som han ogsaa vil lære at kende, — da staar Aspelunden tom for Finke. Og en hel lang Uge kan det gaa før en ny Flok af disse

Digitized by Google

flyvende Liv atter slaar sig ned i Aspelunden . . . . . Herregud hvor jeg mangen Gang har gaat og set paa Finken og moret mig over ham!

Falkenberg siger en Dag at han har rettet sig op igen. I Vinter vil han lægge sig tilbedste et Hundrede Kroner paa Tømmerhugst og Pianostemming og gøre det godt igen med Emma. Ogsaa jeg burde slutte med at sukke for Damespersoner af første Rang og gaa tilbage igen til mine egne Gelikere, siger han.

Han havde Ret.

Om Lørdagskvælden sluttet vi noget tidligere end vi plejet for at gaa til Handelsmanden. Vi trængte Skjorter, Tobak og Vin.

Mens jeg stod i Kramboden fik jeg Øje paa et lidet Syskrin besat med Skæl, et af disse Syskrin som Sjømænd i gamle Dage købte i Havnebyerne og bragte hjem til sine Kærester; nu gør Tyskerne dem i tusindvis. Jeg købte Skrinet for at gøre en Negl til min Pibe af et af Skællene. Hvad skal du med Skrinet? spurgte Falkenberg; skal Emma ha det? Hans Skinsyge vaagnet og for ikke at staa tilbage købte han et Silketørklæde til Emma.

Paa Hjemvejen begyndte vi at drikke af Vinen og at sludre; Falkenberg var fremdeles skinsyg. Jeg valgte mig da ud det Skæl jeg trængte, brød

Digitized by Google

det løst og gav ham Skrinet. Saa var vi Venner igen.

Det begyndte at bli mørkt for os og der var ingen Maane. Pludselig hører vi Musik fra et Hus oppe i en Bakke, vi kunde skønne at der var Dans i Stuen, Lyset kom og gik som et Blinkfyr. Nu gaar vi did, sa Falkenberg.

Og vi var i god Stemning.

Da vi kom op til Huset stødte vi paa nogle unge Gutter og Piger som stod ude og kølet sig; Emma var der ogsaa.

Nej se der er Emma ogsaa! ropte Falkenberg godmodig; han var slet ikke fortrydelig over at Emma var gaat hid uden ham. Emma, kom hid, jeg har noget til dig.

Han trodde det var nok med et godt Ord; men Emma vendte sig fra ham og gik ind. Da Falkenberg vilde efter hende spærredes Vejen for ham og det blev ham betydet at han intet havde der at gøre.

Men Emma er jo der. Bed hende komme ud.

Hun kommer ikke ud. Emma er med Markus Skomager.

Falkenberg stod slagen. Saa længe havde han nu gaat og været kold til Emma at hun havde opgit ham. Da han vedblev at se himmelfalden ud begyndte nogle af Pigerne at haane ham:

Digitized by Google

havde han ikke faat Betaling for Smørret, og blev han saa fattig for det, Stakkar!

Falkenberg satte i alles Paasyn Flasken for Munden og drak, saa tørket han den af med Haanden og gav den til sin Sidemand. Der blev bedre Stemning mod os, vi var snille Karer, vi havde Flasker i Lommerne og lod dem gaa rundt; dertil var vi Fremmede, der fulgte lidt Afveksling med os. Og Falkenberg sa mange lystige Ting om Markus Skomager hvem han idelig kaldte Lukas.

Dansen indenfor gik sin Gang, men der var ingen af Pigerne som forlod os. Jeg vaager at Emma ogsaa ønsker sig ud til os igen, sa Falkenberg skrytende. Der var nu Helene og Rønnaug og Sara, naar de drak af Flasken takket de vakkert i Haanden som Skikken var; men der var andre som var blit fine og bare sa: Tak for Skænken! Helene blev Falkenbergs Pige, han tog hende om Livet og erklærte at han havde Nattur paa hende. Da de trak sig længer og længer bort fra os andre var der ingen som ropte til dem derfor; vi blev Par om Par allesammen og gik hver vore Veje ind i Skogen. Og jeg havde faat Sara.

Da vi kom frem fra Skogen igen stod Rønnaug der endnu og kølet sig. Magen til Pige, var hun blit staaende igen her hele Tiden! Jeg tog hendes Haand og snakket lidt med hende, hun bare smaalo

Digitized by Google

til alt jeg sa og svarte ikke. Da vi begyndte at gaa mod Skogen hørte vi Sara rope efter os i Mørket: Rønnaug, kom saa gaar vi heller hjem! Men Rønnaug svarte ikke, hun var saa faamælt. Hun var mælkehudet og stor og stille.

Digitized by Google

XX

Den første Sne er kommet, den tiner straks, men Vinteren er vel ikke langt borte. Og det lakker til Enden med vort Skogarbejde hos Kaptejnen, vi har kanske et Par Ugers Tid igen. Hvad skulde vi saa ta os til? Der var Jærnbanearbejde paa Fjældet og der var kanske mere Tømmerhugst paa en eller anden Gaard som vi kunde støde paa. Falkenberg holdt paa Jærnbanearbejdet.

Men min Maskine vilde ikke bli færdig i saa kort Tid. Hver havde vi vort at stræve med, foruden Maskinen havde jeg ogsaa den Negl til Piben at gøre færdig, og Aftentimerne vilde bli for korte for mig. Og Falkenberg havde Emma at komme tilrette med. Hvor det var vanskeligt og hvor det gik langsomt! Hun havde holdt sig til Markus Skomager, javel; men Falkenberg han havde til Gengæld i en stemningsfuld Stund foræret Pigen Helene et Silketørklæde og et skælbesat Skrin.

Falkenberg var i Knibe og sa:

Digitized by Google

Det er ikke andet end Ærgrelse og Uvet og Fanteri paa alle Kanter.

Siger du det?

Ja det ligner jeg det med, om du vil vide det. Jeg faar hende ikke med paa Fjældet.

Saa er det vel Markus Skomager [som holder hende tilbage?

Falkenberg tier mørk.

Ikke fik jeg drive paa at synge heller, siger han om en Stund.

Vi kom til at tale om Kaptejnen og Fruen. Falkenberg har onde Anelser, det er ikke ret fat mellem dem.

Den Sladderhank! Jeg siger:

Undskyld, sligt skønner ikke du dig det Spor paa.

Saa? svarte han hidsig. Og han blev mere og mere hidsig og sa: Har du kanske set dem hænge efter hverandre for hvert Skridt og være som Godter for hverandre? Jeg har aldrig hørt dem si et Ord sinsimellem.

Den Idiot, den Slarv!

Jeg forstaar ikke hvordan du sager idag, griner jeg. Se her det Skaar du gør.

Jeg gør? Vi er vel to om det?

Godt, saa er Skogen tinet formeget. La os gaa over til Øksen igen.

Digitized by Google

Vi hugget i lang Tid hver for os, korte og sindte begge to. Hvad var det han havde vaaget at lyve paa dem — at de aldrig sa et Ord til hinanden? Men Gud, han havde jo Ret! Falkenberg havde Tæft, han forstod Mennesker.

De snakker ialfald vakkert om hverandre til os, sa jeg.

Falkenberg bare hugget.

Jeg tænkte mere over det.

Nej du kan ha Ret i at det kanske ikke er det Ægteskab som Drømmerne har drømt om, men.

Dette var ikke noget for Falkenberg, han forstod ikke et Ord af det.

I Middagshvilen genoptog jeg Samtalen:

Du sa jo at hvis han ikke var snil mod hende saa skulde det smælde?

Ja det sa jeg.

Men det har ikke smældt?

Har jeg sagt at han ikke er snil mod hende? spurgte Falkenberg forbitret. Men de er lejtte (trætte) paa hverandre, det er de. Kommer den ene ind saa gaar den anden ud. Naar han snakker om noget i Køkkenet blir hun aldeles død og ked i Øjnene og hører ikke paa det.

Vi hugger en lang Stund igen og tænker hver paa vort.

Digitized by Google

Jeg blir kanske nødt til at banke ham op, siger Falkenberg.

Hvem?

Lukas . . . . .

Jeg gjorde Piben færdig og sendte den ind til Kaptejnen med Emma. Neglen blev rigtig naturlig, og med det gode Værktøj jeg havde faat kunde jeg skære den ned paa Fingeren og fæste den paa Undersiden uden at de to smaa Kobbernagler blev synlige. Jeg var tilfreds med Arbejdet.

Om Kvælden, da vi spiste kom Kaptejnen ud i Køkkenet med Piben og takket mig for den; jeg fik samtidig Bekræftelse paa Falkenbergs Gløghed: ikke før var Kaptejnen kommet ud før Fruen gik ind.

Kaptejnen roste mig for Piben og spurgte hvorledes jeg havde fæstet Neglen; han kaldte mig en Kunstner og en Mester. Hele Køkkenet stod og hørte paa dette, og det havde Vægt naar Kaptejnen sa at jeg var en Mester. Jeg tror at jeg i dette Øjeblik kunde faat Emma.

Om Natten hændte det at jeg lærte at gyse.

Der kom et Konelig ind paa Loftet til mig og strakte sin venstre Haand frem og viste mig den; Neglen paa Tommelfingeren var borte. Jeg rystet paa Hodet at jeg havde havt en Negl engang, men at jeg havde kastet den bort og brugt et

Digitized by Google

Skæl istedet. Liget blev staaende alligevel og jeg blev liggende der og fryse af Frygt. Da fik jeg sagt at jeg desværre ikke havde nogen Raad med det mere, hun fik gaa sin Vej i Guds Navn. Og Fader vor, du som er i Himlene . . . . . Liget kom ret imod mig, jeg stødte to Knytnæver frem og gav et iskoldt Skrig, samtidig trykte jeg Falkenberg flad mod Væggen.

Hvad er det? ropte Falkenberg. I Jessu Navn —!

Jeg vaagnet vaad af Sved og slog Øjnene op, jeg laa der med aabne Øjne og saa Liget svinde ganske langsomt bort i Værelsets Mørke.

Det er Liget, stønnet jeg. Hun vil ha Neglen sin igen.

Falkenberg rejste sig brat op i Sengen, klarvaagen han ogsaa.

Jeg saa hende! sa han.

Du ogsaa? Saa du Fingeren? Uf!

Jeg vilde ikke være i dine Klæder for aldrig saa meget.

La mig faa ligge ved Væggen! bad jeg.

Hvor skal saa jeg ligge?

Det er ikke farligt for dig, du kan trygt ligge her foran.

Saa hun kan komme og ta mig først? Nej Tak.

Dermed la Falkenberg sig ned igen og trak Tæppet over Øjnene.

Digitized by Google

Jeg tænkte et Øjeblik at gaa ned og lægge mig hos Petter; han var i Bedring nu og vilde vel ikke paaføre mig sin Sygdom. Men jeg turde ikke gaa nedover Trappen.

Jeg havde en ond Nat.

Om Morgenen ledte jeg højt og lavt efter Neglen og fandt den blandt Sagflis og Høvlspaan paa Gulvet. Jeg begrov den paa Vejen til Skogen.

Det kommer sig an paa om du ikke maa bære Neglen did hvor du tog den, sa Falkenberg.

Det er saa mange Mil did, det er en hel Rejse.....

Det spørs om du ikke blir manet til det. Hun vil kanske ikke ha en Finger her og en Negl der.

Men jeg var blit saa kæk igen, Dagslyset gjorde mig til en Vaagehals, jeg lo af Falkenbergs Overtro og sa at hans Standpunkt var forladt af Videnskaben.

Digitized by Google

XXI

En Kvæld kom der Fremmede til Gaarden, og da Petter fremdeles var daarlig og den anden Dreng var bare en Gut blev det mig som kom til at ta imod Hestene. En Dame steg ud af Vognen. Kaptejnens er vel hjemme? spurgte hun. Ved Vognrammelen kom der Ansigter tilsyne i Vinduerne, Lamper tændtes i Gange og Stuer, Fruen kom ud og ropte: Er det dig, Elisabeth? Hvor jeg har ventet paa dig. Velkommen.

Det var Frøken Elisabeth fra Præstegaarden.

Er han hèr? spurgte hun overrasket.

Hvem?

Det var mig hun mente. Hun havde kendt mig igen . . . . .

De to unge Damer kom Dagen efter ud til os i Skogen. Jeg var i Begyndelsen ræd for at Rygtet om et vist Ridt paa Fremmedmands Heste skulde være kommet til Præstegaarden, men jeg beroliget mig da jeg ikke hørte noget derom.

Det staar vel til med Vandledningen, sa Frøken Elisabeth.

Digitized by Google

Det var godt at høre.

Vandledningen? spurgte Fruen.

Han har lagt Vandledning til os. Ind i Kjøkkenet og op i anden Etage. Vi bare skruer paa en Kran. Slig skulde du ogsaa ha det.

Saa. Kunde det gøres hos os?

Jeg svarte at Ja det kunde nok gøres.

Hvorfor har De da ikke fortalt min Mand det?

Jeg har nævnt det til ham. Han vilde raadføre sig med Fruen om det.

En pinlig Pause. Ikke engang en saadan Ting som angik Fruen saa nøje havde han talt til hende om.

Jeg sa for at si noget i en Fart:

Det er ialfald forsent paa Aaret iaar. Vinteren vilde overraske os før vi blev færdige. Men til Vaaren saa.

Fruen kom ligesom tilbage langt borte fra.

Nu husker jeg forresten at han talte om det engang, sa hun. At vi raadførte os. Men at det var forsent paa Aaret . . . . . Du Elisabeth, er det ikke ganske morsomt at se paa slig Tømmerhugst?

Vi brugte undertiden et Reb til at styre Træet med naar det faldt, Falkenberg havde nu fæstet dette Reb højt oppe paa et Træ som stod og svajet.

Digitized by Google

Hvorfor gør De det?

For at styre Træet den rette Vej . . . . . begyndte jeg at forklare.

Men Fruen vilde ikke høre mig tale mere, hun gentog sit Spørgsmaal direkte til Falkenberg og sa:

Er ikke alle Veje rette for den Skyld?

Da maatte Falkenberg til:

Aa nej vi faar da styre det. Saa det ikke bryder ned formeget Ungskog der det lægger sig.

Hørte du, sa Fruen til sin Veninde, hørte du den Stemme han har? Det er ham som synger.

Hvor jeg græmmet mig over at jeg havde snakket saa meget og ikke havde mærket hendes Ønske! Jeg skulde vise hende at jeg forstod Irettesættelsen. Forresten var det Frøken Elisabeth og ingen anden jeg var kær i, hun var ikke lunefuld og hun var lige saa vakker som den anden, ja tusindfold vakrere. Jeg vilde fæste mig som Dreng hos hendes Far . . . . . Jeg gjorde mig nu til Regel hver Gang Fruen talte til mig at se først paa Falkenberg og derpaa paa hende og vente med mit Svar, som om jeg frygtet for at det ikke var min Tur. Jeg tror det begyndte at gøre hende lidt ondt at jeg forholdt mig slig og hun sa engang med et forknyt Smil: Jo kære, det var Dem jeg spurgte.

Dette Smil og disse Ord . . . . . Der hvirvlet en

Digitized by Google

Glæde gennem mit Hjærte, jeg begyndte at hugge med al den Kraft jeg havde øvet mig op i og gjorde svære Skaar. Og Arbejdet gled som en Leg. Jeg hørte kun nu og da hvad der blev talt om.

Jeg skal synge for dem i Kvæld, sa Falkenberg da vi var blit alene.

Kvælden kom.

Jeg stod ude paa Gaarden og talte et Øjeblik med Kaptejnen. Vi havde en tre fire Dages Arbejde igen i Skogen.

Hvor rejser dere saa hen?

Til Jærnbaneanlæggene.

Jeg har kanske Brug for dere her, sa Kaptejnen. Jeg vil lægge om Vejen ned til Chausséen, den er for brat. Kom her, skal jeg vise Dem.

Han førte mig om paa Sydsiden af Hovedbygningen og begyndte at pege skønt det alt var noget mørkt.

Og naar Vejen er færdig og et og andet ellers har vi vel Vaaren, sa han. Saa er det Vandledningen. Forresten er jo ogsaa Petter syg; det kan ikke gaa paa denne Maade, jeg maa ha Gaardsguthjælp.

Pludselig hører vi Falkenberg synge. Der var tændt Lys i Stuen, Falkenberg var derinde og blev akkompagneret paa Flygelet. Der flød et

379121
Digitized by Google

Væld af Vellyd ud til os fra den usædvanlige Røst, det fik mig mod min Vilje til at sitre.

Kaptejnen studset og saa op til Vinduerne.

Men — sa han med et, det er vel bedst at vente til Vaaren med Vejen ogsaa. Hvorlænge sa De at dere har igen i Skogen?

En tre fire Dage.

Godt, saa siger vi de tre fire Dage og slutter for iaar.

Det var en mærkelig fort Bestemmelse! tænkte jeg.

Jeg sa:

Der er ingen Grund til ikke at bygge Vej om Vinteren, det er i visse Maader bedre da. Der skal sprænges Sten, køres Kulp tilveje —

Ja det ved jeg nok, men ..... Nej jeg maa ind og høre paa Sangen.

Kaptejnen gik ind.

Jeg tænkte: Det gjorde han nu vist af Høflighed, han vilde være meddelagtig i at Falkenberg kom ind i Stuen. Men han havde i Virkeligheden bedre Lyst til at passiare med mig.

Hvor jeg var indbildsk og hvor jeg tog fejl!

Digitized by Google

XXII

Jeg havde de større Dele til min Sag færdig og kunde sætte dem sammen og prøve dem. Ved Laavebroen stod endnu Stuven af en vindfældt Asp, jeg fæstet Apparatet til denne Stuv og overbeviste mig straks om at Sagen kunde skære. Naada, ti stille I Smaa, Opgaven er løst! Til Sagblad havde jeg købt mig et Uhyre af en Baksag som jeg forsynte med Tænder langs hele Bakken; disse Tænder greb under Sagningen ind i et lidet Tandhjul, som var anbragt for Friktionens Skyld, og som førtes frem af Trykfjæren. Trykfjæren selv havde jeg oprindelig lavet af en bred Korsetspile som jeg havde faat af Emma, men den viste sig ved Prøverne at være for slap, jeg spændte mig da en ny Fjær af et Sagblad blot seks Millimeter bredt som jeg paa Forhaand havde slebet Tænderne af. Men denne nye Fjær viste sig at spænde for stærkt. Jeg maatte da greje mig paa bedste Maade ved at trække Fjæren blot halvvejs op, og naar den var udløben trække den paany.

Digitized by Google

Jeg kunde desværre ikke nok Teori, jeg maatte prøve mig frem næsten hele Tiden, og dette sinket mig i Arbejdet. Saaledes havde jeg maattet forkaste helt den koniske Udveksling som viste sig at virke for tungt, og omlægge hele Apparatet efter et enklere System.

Det var en Søndag jeg anbragte min Maskine paa Aspestuven; det nye hvide Træværk og det skinnende Sagblad blinket i Solen. Der blev snart Ansigter i Vinduerne, Kaptejnen kom ud. Da jeg hilste svarte han ikke, men kom bare gaaende og stirret stivt paa Maskinen.

Hvordan tegner det?

Jeg lod Sagen gaa.

Se se, jeg mener sandelig —!

Fruen og Frøken Elisabeth kom ud, alle Pigerne kom ud, Falkenberg kom ud. Og jeg lod Sagen gaa. Naada, ti nu bare stille alle I Smaa!

Kaptejnen sa:

Vil det ikke ta for lang Tid at fæste dette Apparat til hvert Træ?

Noget af Tiden vil vindes tilbage ved den langt lettere Sagning. Her vil man aldrig behøve at puste paa.

Hvorfor ikke?

Fordi Trykket til Siden besørges af en Fjær. Det er dette Tryk som udtrætter Mændene mest.

Digitized by Google

Og Resten af Tiden?

Jeg agter at kassere hele Skruen og i dens Sted anbringe en Tvinge som kan trædes ned med et Smæk. Tvingen har en Række Hak og kan indstilles paa Træer af alle Tykkelser.

Jeg viste ham Tegningen til denne Tvinge som jeg ikke havde faat Tid til at gjøre færdig.

Kaptejnen satte selv Sagen i Gang og kendte efter hvormegen Kraft den krævet. Han sa:

Det er et Spørgsmaal om det ikke blir for tungt at trække en Sag som blir over dobbelt saa bred som en almindelig Skogsag.

Joda, sa Falkenberg, De kan skønne det.

Allesammen saa paa Falkenberg og derpaa paa mig. Nu skulde jeg til.

En enkelt Mand kan skyve en fuldlastet Godsvogn paa Hjul, svarte jeg. Her er det to Mand til at skyve frem og tilbage en Sag som glider paa to rullende Sneller som igen løber paa to Staaltejner der smøres med Olje. Denne Sag vil bli betydelig lettere at trække end den gamle, den kan til Nød føres af en enkelt Mand.

Jeg holder det for næsten umuligt.

Vi skal se.

Frøken Elisabeth spurgte halvt i Spøg:

Men sig nu mig som ingenting forstaar af dette

Digitized by Google

hvorfor det ikke er bedst at sage et Træ tværs af som i gamle Dage?

Han vil ta bort Trykket til Siden, for dem som sager, forklarte Kaptejnen. Med denne Sag kan man ganske rigtig gøre et horisontalt Skaar med den samme Art af Tryk som er bestemt for en Sag der gaar nedad med vertikalt Skaar. Tænk Dem: De trykker nedad, og det virker til Siden. Sig mig, henvendte han sig til mig, tror De ikke man kommer til at tynge Sagbladet ned paa Enderne og gøre Skaaret konveks?

Det hindrer for det første disse to Sneller som Sagen hviler paa.

De hjælper noget ja. For det andet?

For det andet er det umuligt at gøre et konveks Skaar med dette Apparat endog om man vilde det. Sagbladet har nemlig en T-formet Bak som gør det praktisk talt ubøjeligt.

Jeg tror Kaptejnen gjorde nogle af sine Indvendinger mod bedre Vidende. Han kunde selv med sine Kundskaber ha besvaret dem bedre end jeg. Der var derimod andre Ting som Kaptejnen oversaa, men som voldte mig Bekymringer. En Maskine som skulde føres omkring i Skogen maatte ikke være nogen fin Indretning, jeg frygtet saaledes for at de to Staaltejner kunde faa Stød og enten springe af eller bøjes slig at Snellerne

Digitized by Google

ikke kom til at glide. Det galdt at undvære Tejnerne og anbringe Snellerne under Sagens Bak. Jeg var ingenlunde færdig med min Maskine .....

Kaptejnen gik hen til Falkenberg og sa:

De har vel ikke noget imod at køre vore Damer en lang Tur imorgen? Petter er endda for syg.

Nej Kors, det har jeg ingenting imod.

Det er Frøkenen som skal hjem til Præstegaarden igen, sa Kaptejnen da han gik. Dere maa være ude Klokken seks.

Falkenberg var fro og glad over den Tillid som vistes ham og han beskyldte spøgende mig for at misunde ham den. Jeg var i Virkeligheden ingenlunde misundelig. Det var mig kanske et Øjeblik lidt saart at min Kamerat blev foretrukket fremfor mig, men jeg vilde unægtelig langt heller være alene med mig selv i Skogen og Stilheden end at sidde paa en Kuskebuk og fryse.

Falkenberg var i Perlehumør og sa:

Du blir saa gul af Misundelse, du skulde ta noget ind for det, lidt Amerikansk Olje.

Han puslet hele Formiddagen med Forberedelserne til Turen, vasket Vognen, smurte Hjulene, eftersaa Sæletøjet. Og jeg hjalp ham.

Du kan vel ikke engang styre et Dobbeltspand

Digitized by Google

sa jeg for at ærte ham. Men jeg skal lære dig det vigtigste imorgen før du rejser.

Jeg synes det er Synd at du har det saa ondt bare for at spare for ti Øre i Amerikansk Olje, svarte han.

Der var intet andet end Spøg og Munterhed mellem os.

Om Kvælden kom Kaptejnen og sa til mig:

Jeg vilde ha sparet Dem og sendt Deres Kamerat med Damerne, men Frøken Elisabeth forlanger Dem.

Mig?

Fordi dere er gamle Bekendte.

Naa, min Kamerat er ingen farlig Mand han heller.

Har De noget imod at rejse?

Nej.

Godt. Saa blir det Dem.

Jeg fik straks den Tanke: Hoho, det er nu alligevel mig Damerne foretrækker, for jeg er en Opfinder og en Sagejer, og naar jeg pudser mig fint har jeg et godt Udseende, et brillant Udseende.

Men til Falkenberg havde Kaptejnen git en Forklaring som med et Slag knækket min Forfængelighed: Frøken Elisabeth skulde bringe mig til Præstegaarden endnu engang forat Farn kunde gøre et nyt Forsøg paa at faa mig til Dreng. Det

Digitized by Google

havde været en Aftale mellem hende og hendes Far.

Jeg tænkte og tænkte paa denne Forklaring.

Men fæster du dig i Præstegaarden saa blir der ingenting af vort Jærnbanearbejde, sa Falkenberg.

Jeg svarte:

Jeg fæster mig ikke.

Digitized by Google

XXIII

Jeg kører ud den tidlige Morgen med de to Damer i lukket Vogn. Det var i Begyndelsen dygtig køligt, mit Uldtæppe kom mig nu til god Nytte og jeg brugte det afvekslende over mine Knæ og som Sjal over Skuldrene.

Jeg kørte den Vej jeg havde vandret ud med Falkenberg og kendte igen det ene Sted efter det andet: dèr og dèr stemte Falkenberg Pianoer, dèr hørte vi Graagaasen . . . . . Solen steg op, det blev varmt, Timerne gik; ved et Vejmøde banket Damerne paa Vognruden og sa at det var Middag.

Jeg saa paa Solen at det var altfor tidlig Middag for Damerne, hvorimod det passet godt nok for mig som spiste med Falkenberg Klokken tolv. Jeg kørte derfor videre.

Kan De ikke stanse! ropte Damerne.

De plejer jo at spise Klokken tre . . . . . Jeg trodde . . . . .

Men vi er sultne.

Jeg kørte tilside med Vognen og spændte Hestene fra, fodret dem og bragte dem Vand. Havde

Digitized by Google

mon de mærkelige Mennesker indrettet sin Spisetid efter min?

Værsaagod! blev der ropt.

Da jeg ikke godt kunde blande mig med de andre i dette Maaltid blev jeg staaende der ved Hestene.

Naada? sa Fruen.

Vær saa snil at gi mig noget, sa jeg.

De gav mig begge to og trodde ikke jeg fik nok; jeg trak Ølflasker op og fik min rigelige Del ogsaa af dem, det blev en Fest paa Landevejen, et lidet Æventyr i mit Liv. Og Fruen turde jeg se mindst paa forat hun ikke skulde behøve at føle sig stødt.

De talte og spøgte med hverandre og blandet af Venlighed ogsaa mig ind. Frøken Elisabeth sa:

Tænk hvor jeg synes det er morsomt at spise ude. Synes ikke De ogsaa det?

Der sa hun ikke du, som hun havde gjort før.

Det er vel ikke saa nyt for ham, sa Fruen. Han spiser jo hver Dag i Skogen.

Aj denne Stemme, Øjnene, det kvindelig ømme Udtryk i Haanden som holdt Glasset frem til mig . . . . . Jeg kunde ha sagt noget jeg ogsaa, fortalt et eller andet fra den vide Verden og muntret dem, jeg kunde ha rettet Damerne naar de pludret og var vankundige om at ride paa Kameler eller at høste Vin . . . . .

Digitized by Google

Jeg skyndte mig at spise og at fjærne mig. Jeg tog Bøtten og gik efter mere Vand til Hestene skønt det var unødigt; jeg satte mig ved Bækken.

Efter en Stund ropte Fruen paa mig:

De maa komme til Hestene. Vi skal ud og se om vi finder noget Humleløv eller sligt noget.

Men da jeg kom til Vognen blev de enige om at Humlen havde fældt Bladene og at her ingen Rognebær var og intet spraglet Løv.

Der er ingenting at finde i Skogen, sa Frøkenen. Og hun gav mig et direkte Spørsmaal igen: Si mig, her har De jo ingen Kirkegaard at vandre om paa?

Nej?

Kan De greje Dem uden? Hun forklarte derpaa Fruen at jeg var en underlig Mand som gik paa Kirkegaarden om Nætterne og havde Sammenkomster med de Døde. Der var der jeg opfandt mine Maskiner.

For at si noget spør jeg hende efter ung Erik. Han kørte løbsk, han spyttet Blod . . . . . ?

Jo han kommer sig, svarte Frøkenen kort. Skal vi ikke snart afsted, Lovise?

Jo kan vi ikke det?

Naar De ønsker, svarte jeg.

Saa kørte vi igen.

Timerne gaar, Solen daler, det blir køligt igen,

Digitized by Google

en raa Luft; senere blir det Vind og Væde, halvt Regn og halvt Sne. Vi passerte Annekskirken, et Par Landhandlerier, Gaard efter Gaard.

Saa banket det paa Vognruden.

Her var det jo De red en Nat paa fremmede Heste? spurgte Frøkenen og lo. Vi har nok hørt om det, kan De tro.

Begge Damerne havde Moro af det.

Jeg fandt paa at svare:

Og alligevel vil jo Deres Far ha mig til Dreng, er det ikke saa?

Jo.

Siden vi taler om det, Frøken, hvordan vidste Deres Far at jeg arbejdet hos Kaptejn Falkenbergs? De selv blev jo forundret ved at se mig der?

Efter en hastig Betænkning svarte hun og saa paa Fruen:

Jeg har skrevet hjem om det.

Fruen slog Øjnene ned.

Jeg fik det Indtryk at den unge Pige skrønet. Men hun gav udmærkede Svar og maalbandt mig. Der var intet urimeligt i at hun i et sligt Landsens Brev til Forældrene havde skrevet som saa: Og ved dere hvem jeg traf her? Han som la Vandledningen hos os paa Præstegaarden, han hugger nu Tømmer hos Kaptejnens . . . . .

Men da vi kom frem til Præstegaarden var

Digitized by Google

den nye Dreng fæstet og allerede kommet, han havde været i Tjenesten i tre Uger. Han modtog vore Heste.

Saa tænkte og tænkte jeg igen: hvorfor var det mig som blev udvalgt til Kusk? Det var vel for at gøre lidt vel mod mig til Gengæld for at Falkenberg havde faat Lov til at synge i Stuen. Men forstod da ikke de Mennesker at jeg var den Mand som om kort Tid kunde faa min Opfindelse færdig og ingensomhelst Velgærning trængte mere!

Jeg gik omkring kort og sur og ked af mig selv, spiste i Køkkenet, fik Olines Velsignelse for Vandspringet, stelte med mine Heste. I Mørkningen gik jeg bort paa Laaven med mit Tæppe.....

Jeg vaagnet ved at nogen famlet paa mig.

Du maa jo ikke ligge her, kan du skønne, du fryser ihjæl, sa Præstefruen. Kom skal jeg vise dig.

Vi snakket om det en Stund, jeg vilde ikke flytte og fik ogsaa hende til at sætte sig. En Lue var hun, nej en Naturens Datter. I hendes Indre spillet endnu en henrivende Vals.

Digitized by Google

XXIV

Om Morgenen var det bedre med Humøret, jeg var blit afsvalet og forstandig, jeg resignerte. Kun skulde jeg ha vidst mit eget Bedste og aldrig forladt dette Sted, jeg kunde ha blit Dreng her og været den første af alle Ligemænd. Ja og rodet mig godt ned i et stille Landsens Liv.

Fru Falkenberg stod ude paa Gaarden. Det lyse Menneske var som en Søjle, hun stod frit paa den vide Gaardsplads og havde ingen Hat paa.

Jeg hilste Godmorgen.

Godmorgen! svarte hun og kom skridende imod mig. Hun spurgte ganske stille: Jeg vilde ha set hvor man gjorde af Dem igaar Aftes, men jeg slap ikke ifra. Jo naturligvis slap jeg ifra, men ..... De laa vel ikke paa Laaven?

Jeg hørte de sidste Ord som i en Drøm og kom ikke til at svare.

Hvorfor svarer De ikke?

Jo at jeg laa paa Laaven? Jo.

Gjorde De det? Gik det an?

Ja.

Digitized by Google

Jasaa. Jaja. Vi kommer til at rejse hjem ud paa Dagen.

Hun vendte sig og gik bort med et Ansigt som stod i en eneste Rødme .....

Harald kom og bad mig gøre en Drage.

Ja jeg skal gøre dig en Drage, svarte jeg i min Forvirring, en kolossal Drage som skal gaa til Skyerne. Det skal jeg virkelig gøre.

Vi arbejdet et Par Timer Harald og jeg, han var saa snil og uskyldig i sin Iver, og jeg for min Part tænkte paa alt andet end Dragen. Vi knyttet en flere Meter lang Hale og klistret og surret med Hyssing; to Gange kom Frøken Elisabeth og saa paa. Hun var kanske lige saa sød og livlig som før, men jeg brød mig ikke om hvad hun var og tænkte ikke paa hende.

Saa fik jeg Bud om at spænde for. Jeg burde ha adlydt denne Ordre straks for Vejen hjem var lang, men istedet derfor sendte jeg Harald ind for at faa en Halvtimes Udsættelse. Og vi arbejdet videre til Dragen var færdig. Imorgen naar Klistret var tørt kunde Harald sætte Dragen op og følge den med Øjnene og føle en ukendt Bevægelse i sit Sind, som jeg gjorde nu.

Der er forspændt.

Fruen kommer ud; hele Præstefamiljen følger hende.

Digitized by Google

Præsten og hans Hustru kender mig begge igen, besvarer min Hilsen og siger nogle Ord; men jeg hørte intet om at bli Dreng hos dem. Og den blaaøjede Præstekone stod og saa paa mig med sit snede Sideblik da hun kendte mig igen.

Frøken Elisabeth bringer Niste og pakker sin Veninde ind.

Vil du virkelig ikke ha mere over dig? spør hun for sidste Gang.

Nej Tak, det er fuldstændig nok. Farvel, Farvel.

Vær nu lige saa flink Kusk som igaar, siger Frøkenen og nikker til mig ogsaa.

Vi kører ud.

Dagen er kold og raa og jeg saa straks at Fruen ikke var godt beskyttet i sit Tæppe.

Vi kører Time efter Time, Hestene som forstaar at de er paa Hjemvejen traver ubedt og da jeg ingen Votter har stivner mine Hænder om Tømmerne. Ved en Stue lidt fra Vejen banker Fruen paa Vognruden at det er Middag. Hun stiger ud og er bleg af Kulde.

Vi gaar op i denne Stue og spiser, sa hun. Kom efter naar De er færdig og ta med Kurven.

Dermed vandret hun opover Bakken.

Det er vel for Kuldens Skyld hun vil spise i den fremmede Stue, tænker jeg; for hun er vel

Digitized by Google

ikke ræd for mig . . . . . Jeg binder Hestene og fodrer dem; da det ser ud til Nedbør spænder jeg Oljedugene over dem, klapper dem og gaar op i Stuen med Kurven.

Der er en gammel Kone hjemme i Stuen, hun siger at Værsaagod, kom bare ind! og koger videre paa Kaffekedlen. Fruen pakker Kurven ud og siger uden at se paa mig:

Jeg skal vel gi Dem idag ogsaa?

Ja Tusind Tak.

Vi spiser i Taushed. Jeg sidder paa en liden Bænk ved Døren og har min Tallærken staaende ved Siden af mig paa Bænken; Fruen sidder ved Bordet og ser næsten hele Tiden ud af Vinduet og faar ingen Mad ned. Nu og da taler hun et Ord med Konen, nu og da kaster hun et Blik paa min Tallærken om den ikke er tom. Den lille Stue er saa trang, der er ikke mere end to Skridt fra mig til Vinduet, saa vi alligevel sidder sammen.

Da Kaffen kommer faar jeg ikke Plads til Koppen paa Bænkenden, men sidder og holder den i Haanden. Da vender Fruen hele Ansigtet roligt mod mig og siger med nedslagne Øjne:

Her er jo Plads.

Jeg hører mit Hjærte banke højt, jeg mumler noget:

Tak, det gaar udmærket . . . . . Jeg vil helst . . . .

Digitized by Google

Der er ikke Tvivl om at hun er urolig, hun er angst for mig at jeg skal si noget, gøre noget; hun sidder atter med bortvendt Ansigt, men jeg ser at hendes Bryst gaar tungt. Vær dog rolig, tænker jeg, der skal ikke komme et Ord af min elendige Mund!

Jeg skulde sætte den tomme Tallærken og Kop tilbage paa Bordet, men jeg er bange for at ængste hende naar jeg kommer. Jeg larmer lidt med Koppen for at gøre hende opmærksom, bringer Sagerne og takker.

Hun forsøger at anslaa sin Husmortone:

Vil De ikke ha mere? Jeg forstaar ikke . . . . .

Nej Tusind Tak . . . . . Skal jeg pakke ind? Men jeg kan vel ikke.

Jeg kom til at se paa mine Hænder, i den varme Stue var de svulmet skrækkelig op og var blit uformelige og tunge, jeg kunde vel ikke pakke nogenting ind. Hun mærket hvad jeg tænkte paa, saa først paa mine Hænder, derpaa henad Gulvet og sa mens han trak paa Smilet:

Har De ikke Votter?

Nej jeg behøver ingen.

Jeg gik tilbage til min Plads og ventet paa at hun skulde pakke ind saa jeg kunde ta Kurven med. Pludselig vender hun Ansigtet mod mig igen og spurgte fremdeles uden at se op:

Digitized by Google

Hvor er De ifra?

Fra Nordland.

Pause.

Jeg vaaget at spørge hende tilbage:

Har Fruen været der?

Ja i min Barndom.

I det samme saa hun paa sit Ur som for at afskære mig fra at spørge om mere og samtidig minde mig om Tiden.

Jeg rejste mig straks og gik ud til Hestene.

Det havde alt mørknet noget, Himlen blev mørk og der begyndte at falde en vaad Snesklætte. Jeg trak i Stilhed mit Tæppe ned fra Bukken og skjulte det under Forsædet i Vognen, da jeg havde gjort det vandet jeg Hestene og spændte for. Lidt efter kom Fruen nedover Bakken, jeg mødte hende for at gaa op efter Kurven.

Hvor skal De hen?

Efter Kurven.

Tak, det behøves ikke. Det er ikke noget at ta med.

Vi gik til Vognen, hun steg ind og jeg vilde hjælpe hende lidt med at pakke om hende. Saa fandt jeg Tæppet under Forsædet og skjulte godt Borderne saa hun ikke skulde kende det.

Nej hvor det var heldigt! sa Fruen. Hvor laa det henne?

Digitized by Google

Her.

Jeg kunde ha faat flere Tæpper paa Præstegaarden, men de stakkars Mennesker vilde jo aldrig ha faat dem tilbage . . . . . Tak, jeg kan godt selv . . . . . Nej Tak, jeg kan selv . . . . . Gør Dem færdig.

Jeg lukket Vogndøren og steg op.

Banker hun nu paa Ruden igen saa er det om Tæppet, og da stanser jeg ikke, tænker jeg.

Time efter Time gaar, det blir mørkt som i en Sæk, det regner og sner med øgende Voldsomhed, Vejen blir blødere og blødere. Nu og da hopper jeg af Bukken og løber med Vognen for at varme mig; det rænder af mine Klæder.

Vi nærmer os hjemme.

Bare der nu ikke er altfor meget Lys saa hun kender Tæppet, tænker jeg.

Der var desværre helt oplyst, Fruen var ventet.

I min Nød stanset jeg Hestene et Stykke før vi kom til Indgangen og aabnet Vogndøren.

Hvorfor —? Nej hvad er det?

Jeg tænkte De vilde være saa snil at stige af her. Det er saa blødt . . . . . Hjulene . . . . .

Hun trodde vel at jeg vilde lokke hende ud paa noget, Gud ved det, hun sa:

Herregud, kør saa!

Digitized by Google

Hestene trak til og stanset os midt i det værste Lys.

Emma kom ud og modtog hende. Fruen leverer hende Tæpperne som hun paa Forhaand har samlet sammen mens hun sad i Vognen.

Tak for Skydsen! sa hun til mig. Gud hvor det rænder af Dem!

Digitized by Google

XXV

Der ventet mig en besynderlig Tidende: Falkenberg har fæstet sig hos Kaptejnen som Dreng.

Denne Begivenhed kuldkastet vor Aftale og gjorde mig alene. Jeg kunde ikke forstaa det hele. Men jeg kunde jo tænke paa det imorgen.

Klokken blir to om Natten og jeg ligger fremdeles vaagen og fryser og tænker. I alle disse Timer er det mig umuligt at bli varm, saa glider det endelig over til Hede, jeg ligger i fuld Feber ..... Hvor hun var angst igaar, hun turde ikke spise med mig paa Landevejen og hun aabnet ikke Øjnene mod mig paa hele Turen .....

Da jeg i et klart Øjeblik forstaar at jeg kan komme til at vække Falkenberg ved min Uroligheд og kanske tale i Vildelse bider jeg Tænderne sammen og springer op. Jeg trækker atter mine vaade Klæder paa, tumler nedad Trappen og tar tilsprangs udover Jorderne. Efter en Stund begynder mine Klæder at varme mig, jeg stævner mod Skogen, mod vor Arbejdsplads og der rænder Sved og Regn nedad mit Ansigt. Bare jeg

Digitized by Google

nu finder Sagen saa jeg kan faa arbejdet Febèren ud af mit Legeme; det er min gamle prøvede Kur. Jeg finder ikke Sagen, men jeg finder min Økse der hvor jeg gæmte den Lørdags Aften, og jeg begynder at hugge. Det er saa mørkt at jeg næsten ingenting ser; men jeg føler nu og da paa Skaaret med Haanden og fælder flere Træer. Jeg driver af Sved.

Da jeg er udmattet nok gæmmer jeg Øksen paa det gamle Sted; det begynder at lysne af Dag, og jeg løber hjem.

Hvor har du været henne? spør Falkenberg.

Jeg vil ikke han skal vide om min Forkølelse igaar og kanske prate om den i Køkkenet, jeg mumler derfor noget om at jeg ved ikke rigtig hvor jeg har været.

Du har vel været hos Rønnaug, siger han.

Jeg svarer Ja, at jeg har været hos Rønnaug, siden han gætter det.

Det var vel ikke nogen Sag at gætte det, siger han. Men jeg for min Part gaar aldrig ud til nogen mere.

Du faar Emma nu da?

Ja det ser ud til det. Det var rigtig ærgerligt at ikke du ogsaa kan være her. Saa kunde du kanske faat en af de andre.

Og han udvikler dette videre, at jeg kanske

Digitized by Google

kunde faat hvem jeg vilde af de andre Piger men at Kaptejnen ikke havde Brug for mig mere. Jeg skulde ikke engang gaa i Skogen imorgen . . . . . Jeg hører Falkenbergs Ord langt borte, over et Hav af Søvn som kommer imod mig.

Om Morgenen er min Feber borte, jeg er lidt mat, men belager mig alligevel paa at gaa i Skogen.

Du gør ikke at ta Skogdragten paa mere, siger Falkenberg. Jeg sa dig jo det.

Naa, det var jo sandt! Men jeg tar alligevel Skogklæderne paa fordi de andre er saa vaade. Falkenberg er lidt forlegen med mig fordi han har skilt os ad; men han undskylder sig med at han trodde jeg vilde ha fæstet mig paa Præstegaarden.

Ja du blir altsaa ikke med paa Fjældet da? spør jeg.

Hm. Nej jeg blir nok ikke det da. Aa nej du skønner det selv, jeg er lej af at fante omkring. Og jeg faar det ikke bedre end som her.

Jeg lader som om det ikke gør saa svært meget for mig, jeg interesserer mig pludselig for Petter, at stakkars Mand, det er værst for ham som skal kastes ud og bli husvild.

Husvild, du! svarer Falkenberg. Naar han har ligget her akkurat de Uger han kan være syg

Digitized by Google

efter Loven saa rejser han hjem igen. Han er Gaardmandssøn.

Saa erklærer Falkenberg rent ud at han føler sig bare som et halvt Menneske siden vi skal skilles. Var det ikke for Emma saa snød han Kaptejnen.

Se her, sa han, disse kan du faa.

Hvad er det?

Det er Attesterne. Jeg faar ikke Brug for dem nu, men de kan redde dig i en Knibe. Om du kanske vil stemme et Piano engang.

Han rækker mig baade Papirerne og Stemmenøklen.

Men da jeg ikke har Falkenbergs gode Øre er disse Sager uden Nytte for mig, og jeg siger at jeg lettere kan stemme en Slibesten end et Piano.

Da smælder Falkenberg i at le og føler sig lettet fordi jeg er saa morsom til det sidste . . . . .

Falkenberg er gaat. Jeg har Tid til at dovne mig nu og lægger mig derfor paaklædt paa Sengen og hviler mig videre og tænker. Naa, vort Arbejde var jo slut, vi skulde ha rejst alligevel, jeg kunde ikke vente at faa være her i en Evighed. Det eneste som var udenfor al vor Beregning var at Falkenberg blev tilbage. Gid det var mig som havde faat hans Tjeneste, saa skulde jeg ha arbejdet for to! Kunde jeg ikke bestikke Falken-

Digitized by Google

berg til at fravige? Naar alt skal siges havde jeg endog ment at mærke et Ubehag hos Kaptejnen fordi denne Arbejdsmand gik omkring paa Gaarden med hans eget Navn. Saa havde jeg vel tat fejl.

Jeg grublet og grublet. Jeg havde dog været en god Arbejder saavidt jeg vidste, og jeg havde aldrig stjaalet et Øjeblik af Kaptejnens Tid til Arbejdet paa min Opfindelse . . . . .

Jeg sovner igen og vaagner ved Skridt i Trappen. Inden jeg kom mig ordentlig op af Sengen stod Kaptejnen i Døren.

Nej bli bare liggende, sa han venligt og vilde gaa igen. Naa, siden jeg nu engang har vækket Dem saa kunde vi kanske gøre op?

Ja Tak. Som Kaptejnen ønsker.

Jeg skal si Dem, baade Deres Kamerat og jeg mente at De vilde fæste Dem paa Præstegaarden, og saa . . . . . Og nu er det forbi med Godvejret, saa det er umuligt i Skogen længer; der er forresten ikke flere Træerne igen. Hvad skulde jeg sagt: jeg har gjort op med Deres Kamerat, jeg ved ikke om . . . . .?

Jeg er tilfreds med den samme Betaling naturligvis.

Deres Kamerat og jeg blev enige om at De skulde ha lidt mere for Dagen.

Digitized by Google

Det havde ikke Falkenberg nævnt et Ord om til mig, det var vist noget Kaptejnen fandt paa.

Jeg er blit enig med ham om at dele ligt, sa jeg.

Men De var jo Formanden. Naturligvis skal De ha femti Øre mere om Dagen.

Da jeg saa at min Vægring ikke blev paaskønnet lod jeg ham regne som han selv vilde og modtog mine Penge. Jeg bemærket at det var flere Penge end jeg havde ventet.

Kaptejnen svarte:

Det glæder mig. Og jeg vil gærne gi Dem dette Skudsmaal for vel udført Arbejde.

Han rakte mig Papiret.

Han var en retskaffen og grej Mand. Da han ikke nævnte Vandledningen til Vaaren havde han vel sine Grunde herfor, og jeg kviet mig for at besvære ham.

Han spurgte:

Saa rejser De altsaa paa Jærnbanearbejde?

Nej jeg ved ikke rigtig.

Naa jaja, Tak for Samværet.

Han gik til Døren.

Jeg min Usselryg kunde ikke bare mig længer, men spurgte:

Kaptejnen faar vel ikke noget Arbejde for mig senere, til Vaaren?

Digitized by Google

Jeg ved ikke, vi faar se. Jeg . . . . . Det kommer an paa. Hvis De kommer paa disse Kanter saa . . . . . Hvad vil De gøre med Deres Maskine?

Hvis jeg tør be om at den faar staa her —

Selvfølgelig.

Da Kaptejnen var gaat satte jeg mig paa Sengen. Naa, nu var det Slut; jaja Gud være med os alle! — Klokken er ni, hun er oppe, hun gaar derinde i det Hus som jeg ser her fra Vinduet. La mig bare se at komme væk.

Jeg finder frem min Sæk og pakker den, trækker min vaade Trøje udenpaa Blusen og er færdig. Men saa sætter jeg mig igen.

Emma kommer og siger:

Værsaagod, kom og spis!

Hun holder til min Skræk mit Tæppe paa Armen.

Og saa skulde jeg spørge fra Fruen om ikke dette er dit Tæppe?

Mit? Nej. Jeg har mit Tæppe her i Sækken.

Emma gaar igen med Tæppet.

Jeg kunde naturligvis ikke vedkende mig det. Gid Fan havde Tæppet! . . . . . Kanske skulde jeg gaa ned og spise? Saa kunde jeg med det samme sige Farvel og takke. Det vilde ikke være paafaldende.

Digitized by Google

Emma kommer tilbage med Tæppet og lægger det pent sammenfoldet paa en Krak.

Kommer du nu ikke straks saa blir Kaffen kold, siger hun.

Hvorfor lægger du det Tæppe der?

Fruen sa jeg skulde lægge det her.

Naa, det er kanske Falkenbergs, mumler jeg.

Emma spør:

Skal du rejse nu?

Ja. Naar du slet ikke vil vide af mig, saa.

Du da! siger Emma med et Kast.

Jeg følger Emma ned og gaar ind i Køkkenet; mens jeg sidder ved Bordet ser jeg Kaptejnen paa Vejen til Skogen. Jeg glæder mig over at han er borte; nu vil kanske Fruen komme ud.

Jeg spiser og rejser mig fra Stolen. Skulde jeg gaa uden videre? Naturligvis. Saa byder jeg Pigerne Farvel og siger lidt til hver af dem.

Jeg skulde ha sagt Farvel til Fruen ogsaa, men . . . . .

Fruen er inde, jeg skal —

Emma gaar ind, blir et Øjeblik borte og kommer igen.

Fruen har Hodepine og har lagt sig paa Sofaen. Men jeg skulde hilse.

Velkommen igen! siger alle Pigerne da jeg gaar.

Digitized by Google

Jeg har min Sæk under Armen og forlader Gaarden. Jeg kommer med et til at huske paa Øksen, at Falkenberg kanske vilde lede efter den og ikke finde den. Saa gaar jeg tilbage, banker paa Køkkenvinduet og gir Besked om Øksen.

Mens jeg gaar nedad Vejen vender jeg mig et Par Gange og ser tilbage mod Stuevinduerne. Saa er Husene af Sigte.

Digitized by Google

XXVI

Jeg kredset omkring Øvrebø den hele Dag, var indom paa forskellige Gaarde og hørte efter Arbejde, flakket som en Fredløs og havde ingen Plan at følge. Det var koldt og raat Vejr, kun den rastløse Vandring holdt mig varm.

Ved Kvældstid søgte jeg over til min gamle Arbejdsplads i Kaptejnens Skog. Jeg hørte ingen Øksehug, Falkenberg var gaat hjem. Jeg fandt de Træer jeg havde fældt om Natten og kom i Latter over den rædselsfulde Stuv jeg havde sat igen i Skogen. Falkenberg havde sikkert set Hærværket og grublet paa hvem Ophavsmanden kunde være. Den gode Falkenberg havde kanske troet at det var en Aand, derfor var han nu flygtet hjem mens det endnu var Dagslys. Hahaha.

Min Lystighed var vel ikke af det gode, den skyldtes Feberen i Nat og min Mathed efter den; jeg blev ogsaa ganske snart sørgmodig igen. Her, paa denne Plet havde hun staat en Dag med sin Veninde, de var kommet til os i Skogen og havde pratet med os . . . . .

Digitized by Google

Da det var godt mørkt begyndte jeg at gaa mod Gaarden. Jeg kunde kanske ligge paa Loftet ogsaa inat, imorgen naar hendes Hodepine var over vilde hun saa komme ud. Jeg gaar saa langt frem at jeg ser Lysene, saa vender jeg om. Det er kanske fortidlig.

Der forløber en Tid som jeg anslaar til to Timer, jeg vandrer og sidder, vandrer og sidder, saa nærmer jeg mig Gaarden igen. Jeg kunde saa udmærket godt gaa op paa Loftet og lægge mig der, den elendige Falkenberg kunde bare vaage at mukke! Nu ved jeg hvad jeg vil gøre, jeg vil skjule min Sæk i Skogen før jeg gaar op, saa jeg bare ligesom kommer tilbage efter en liden Ting jeg har glemt.

Jeg gaar tilbage til Skogen.

Da jeg vel har gæmt Sækken forstaar jeg at jeg intet har med Falkenberg og Loftet og Sengen at bestille. Jeg er et Asen og en Daare, det er mig ikke om at gøre at faa Hus for Natten, der er blot et eneste Menneske jeg vil se og derpaa forlade Gaarden og hele Bygden. Min Herre, siger jeg til mig selv, var det ikke du som skulde søge ud til det stille Liv og de sunde Mennesker for at faa din Ro igen?

Jeg trækker Sækken frem igen fra Gæmmestedet, slænger den paa Ryggen og gaar mod

Digitized by Google

Gaarden for tredje Gang. Jeg gør en Bue for Borgstuen og kommer over paa Sydsiden af Hovedbygningen. Der er Lys i Stuen.

Nu er det at skønt det er mørkt tar jeg Sækken af Ryggen for ikke at være som en Tigger, stikker den under Armen som en Pakke og nærmer mig varsomt Bygningen. Da jeg kommer nær nok stanser jeg. Jeg staar strunk og stærk foran Stuevinduerne, tar Luen af og vedblir at staa. Der er ingen at se indenfor, ikke en Skygge. I Spisestuen er det mørkt, Aftensmaden er over. Saa er det vel sent paa Kvæld, tænker jeg.

Pludselig slukkes Lampen i Stuen og hele Huset ser ud som uddøet. Jeg venter lidt, saa skinner der et ensligt Lys i anden Etage. Det er hendes Værelse! tænker jeg. Det brænder en Halvtimes Tid og slukkes. Nu har hun lagt sig. Godnat.

Godnat for altid.

Og naturligvis vender jeg ikke tilbage til dette Sted til Vaaren. Det skulde bare mangle.

Efterat jeg var kommet ned paa Chausséen kaster jeg Sækken paa Skulderen igen og begir mig paa Vandring . . . .

Om Morgenen gaar jeg videre. Jeg har ligget paa en Laave og frosset meget da jeg ingen Sengklæder havde, dertil kom at jeg maatte ud igen

Digitized by Google

just i den koldeste Stund, i Dagbrækningen, forat ikke Folk skulde finde mig.

Jeg gik og gik. Skogene veksler med Bartræer og Bjærk; da jeg ser Klynger af fin, retstammet Ener skærer jeg mig en Stav af den og sætter mig ned i Skogkanten og spikker den til. Et og andet gult Løvblad sidder endnu igen i Skogen; men Bjærken staar drivende fuld af Hanrakler hvori der hænger Regnperler. Nu og da slaar et halvt Dusin Smaafugl sig ned i en slig Bjærk og pikker i Raklerne, hvorpaa de finder sig en Sten eller en ru Træstamme og skurer Gummien af Næbbet. Den ene under den anden ingenting, de forfølger hinanden, jager hinanden, skønt der er en Million Rakler af ta af. Og den forfulgte gør intet andet end flygte. Kommer en liden Fugl stævnende mod en større vil den tvinge den sidste til at flytte sig; selv en stor Trost tænker ikke paa Modstand mod en Spurv, men kaster sig bare tilside. Det maa være den store Fart hvormed Angriberen kommer som gør den farlig, tænker jeg.

Min Følelse af Kulde og Uhygge fra om Morgenen fortar sig lidt efter lidt, det adspreder mig at iagtta de forskellige Ting jeg møder paa min Vej og at smaatænke lidt om hver Ting. Fuglene moret mig mest. Forresten oplivet det mig ogsaa at tænke paa at jeg havde Lommen fuld af Penge.

Digitized by Google

Falkenberg havde tilfældigvis igaar Morges sagt mig hvor Petters Hjem var, og jeg stævnet did. Noget Arbejde vilde jeg vel ikke faa paa den lille Gaard; men da jeg var rig var det heller ikke Arbejde som først og fremst stod mig i Hodet. Petter vilde vel med det første komme hjem og han havde kanske noget at fortælle.

Jeg laget det saa at jeg kom til Petters Hjem om Kvælden. Jeg hilste fra Husets Søn at han var i stor Bedring og kom snart. Og om jeg kunde faa Hus for Natten?

Digitized by Google

XXVII

Jeg har boet her i et Par Dage; Petter er kommet hjem, men han kan intet fortælle.

Staar det saa vel til paa Øvrebø?

Ja jeg hørte ikke andet.

Saa du allesammen da du rejste? Kaptejnen, Fruen?

Ja.

Ingen laa syg?

Nei. Hvem skulde det være?

Falkenberg, siger jeg. Han klaget over at han havde branket Haanden; men saa gik det vel over . . . . .

Der var ikke megen Hygge i dette Hjem skønt der vist var stor Velstand. Manden selv var første Stortingsvaramand og var begyndt at sidde og læse i Bladene om Kvælden. Aa al denne Læsning, hele Huset vantrivedes under den og Døtrene kedet sig tildøde. Da Petter kom hjem satte hele Familjen sig til at regne ud om han havde faat sin fulde Betaling og om han havde ligget syg hos Kaptejnens hele den tilladte Tid — hele den

Digitized by Google

lovhjemlede Tid, sa Varamanden. Igaar da jeg kom i Skade for at støde ud en Vindusrude som ingenting kostet blev der hvisket om dette og set uvenligt til mig allevegne fra; jeg gik da idag til Handelsmanden og fik en ny Rude som jeg satte ordentlig ind med Kit. Da sa Varamanden: Du skulde da ikke ha gjort dig saa meget Bry for en Rude.

Det var heller ikke blot for Rudens Skyld jeg gik til Handelsmanden, jeg købte tværtimod nogle Flasker Vin for ikke at vise mig nøje paa et Par Vindusruders Værdi, i lige Maade købte jeg en Symaskine som jeg vilde forære Pigerne naar jeg gik. Ikvæld kunde vi drikke Vinen, imorgen var det Søndag og allesammen havde Tid til at sove. Men Mandag Morgen vilde jeg vandre videre.

Det skulde ikke gaa som jeg havde tænkt. De to Piger havde været paa Loftet og snuset i min Sæk; baade Symaskinen og Flaskerne havde sat dem Fluer i Hodet, de gjorde sig Tanker om disse Sager og kom med Hentydninger. Ta det med Ro, tænkte jeg, bi til min Tid kommer!

Jeg sidder om Kvælden sammen med Husets Folk i Stuen og prater. Vi har netop spist og Manden selv havde faat Brillerne paa til Aviserne. Da kræmter det udenfor. Der er Folk paa Gaarden, siger jeg. Pigerne ser paa hinanden og gaar

Digitized by Google

ud. Lidt efter slaar de Døren op og siger Værsaagod til to unge Mænd som kommer ind. Se til at faa sidde! siger Konen.

Jeg fik i samme Øjeblik den Tanke at disse to Bondegutter var budsendte om min Vin og at de var Kærester med Pigerne. De haabefulde Pigefrø, atten, nitten Aar og allerede saa flinke! Men der vilde simpelthen ingen Vin bli, ikke Spor

. . . . .

Der tales om Vejret, at det ikke er bedre at vente af Vejret nu saa sent paa Aaret, men at Høstpløjningen desværre maa stanse paa Grund af Væde. Der var intet Liv i Passiaren, og den ene af Pigerne siger til mig at jeg var saa stille og hvorfor det?

Det er vel fordi jeg skal rejse, svarer jeg. Mandag Morgen skal jeg være to Mile herfra.

Saa skal vi kanske ha Afskedsskaalen ikvæld?

Nogle fniste af dette Spørgsmaal, at det var tilpas til mig fordi jeg sad og var saa gærrig og ventet med Vinen. Men jeg kendte ikke disse Piger og brød mig ikke om dem, ellers vilde jeg ha været anderledes.

Hvad for en Afskedsskaal? sa jeg. Jeg har købt tre Flasker Vin som jeg skal ha med mig til et Sted.

Vil du bære Vinen med dig to Mil? spurgte

Digitized by Google

Pigen under stor Latter. Der er jo mange Handelsmænd paa Vejen?

Frøkenen glemmer at det er Søndag imorgen og at alle Handelssteder er lukket da, svarte jeg.

Latteren forstummet, men Stemningen blev ikke bedre mod mig fordi jeg gav saa ren Besked. Jeg henvendte mig til Konen i Huset og spurgte fornærmet hvormeget jeg skyldte.

Det hastet vel ikke? Var det ikke tidsnok imorgen?

Nej, det hastet. Jeg havde været i to Døgn, tænk over Prisen.

Hun tænkte længe, tilslut gik hun ud og fik ogsaa Manden til at komme efter, de skulde overlægge.

Da de blev saa længe gik jeg op paa Loftet, gjorde min Sæk istand og bar den ned i Gangen. Jeg skulde være endda mere fornærmet og gaa min Vej allerede ikvæld. Det var en god Maade at komme væk paa.

Da jeg kom ind i Stuen igen sa Petter:

Du tænker vel ikke paa at gaa ud imod Natten?

Jo. Det tænker jeg paa.

Jeg synes ikke du skulde være saa dum at være hvad Tøsene siger.

Herregud, la Gammeln faa gaa! sa Søsteren.

Digitized by Google

Endelig kom Varamanden og hans Kone ind igen. De taug sejgt og forsigtigt.

Naa, hvad skyldte jeg?

Hm. Jeg fik passe det selv.

Hele Reden var fuld af Pak, jeg vantrivedes for Alvor her og slængte til Konen den første Seddel jeg fandt.

Var det nok?

Hm. Det var jo et godt Stykke paa Vej, men. Og det kunde vel være nok ogsaa, men.

Hvad var det hun havde faat?

En Fem'er.

Naa, det var kanske lidt snaut, jeg tog efter mere Penge.

Nej, Mor, det var en Tier, siger Petter. Og det er formeget, du faar gi igen paa den.

Den Gamle aabner Haanden, ser paa Sedlen og blir med en Gang saa forundret:

Nej jammen mener jeg ikke det er en Tier! Jeg saa ikke nøjere paa den. Ja du faar rigtig ha Tak da.

Varamanden begyndte i sin Knibe at tale med de to Gutter om hvad han læste i Bladet: en styg Ulykke, Haanden knust i en Træskemaskine. Pigerne lod som de ikke saa mig, men sad i Virkeligheden som to Katter med korte Halse og

Digitized by Google

knivsmale Øjne. Her var intet at bie efter — Farvel i Huset.

Konen kommer efter mig ud i Gangen og snakker godt for mig:

Du faar gøre vel og laane os den ene Vinflasken, siger hun. Det er saa lejt siden de to Gutterne sidder her.

Farvel! siger jeg bare og er ikke til at komme nær.

Jeg havde Sækken paa Ryggen og Symaskinen i Haanden, det var tungt at bære og Vejen var blød; men jeg gik alligevel med let Hjærte. Det var en kedelig Affære jeg havde været oppe i og jeg kunde indrømme at jeg havde vist mig lidt ussel. Ussel? Ingenlunde! Jeg gjorde en liden Komité af mig og anførte at de Pokkers Piger havde villet holde en Fest for sine Kærester paa min Vin. Javel. Men var ikke min Fornærmelse i Grunden bare et Udslag af Mandfolkblodet: hvis der var indbudt to fremmede Piger istedetfor de to Gutter, vilde da ikke Vinen ha flydt? Og Gammeln, sa hun. Men havde hun ikke Ret? Jeg maatte vel være blit gammel siden jeg ikke taalte at bli tilsidesat for en Plogbonde . . . . .

Men min Fornærmelse fortog sig under den møjsommelige Gang, Komitéen blev opløst og jeg sled og gik i Time efter Time med min latterlige Byrde, tre Flasker Vin og en Symaskine. Vejret

Digitized by Google

var mildt og diset, jeg saa ikke Lyset fra Gaardene før jeg var ganske nær; da for i Regelen Hundene frem mod mig og hindret mig i at snige mig ind paa en Laave. Det blev senere og senere paa Natten, jeg var træt og trist og gjorde mig ogsaa Bekymringer for Fremtiden. Havde jeg ikke sølet bort mange Penge i lutter Unytte! Nu vilde jeg sælge Symaskinen og gøre den i Penge igen.

Langt om længe kom jeg til en Stue uden Hund. Der skinnet Lys fra Vinduet endda og jeg gik uden videre ind og bad om Hus.

Digitized by Google

XXVIII

Der sad en liden Pige i Konfirmationsalderen ved Bordet og sydde, ellers var der ingen i Stuen. Da jeg bad om Hus svarte hun med den største Tillidsfuldhed at Ja hun skulde spørge, hvorpaa hun gik ind i et lidet Rum ved Siden af. Jeg ropte efter hende da hun gik at jeg skulde greje mig med bare at faa sidde her ved Ovnen til det blev Dag.

En liden Stund efter kom Pigen tilbage med sin Mor som endda gik og knyttet og knappet paa Klæderne. Godkvæld. De havde det nok ikke slig at de kunde huse mig ordentlig; men jeg kunde gærne faa ligge i Kammerset.

Hvor skulde de saa selv ligge?

Aa det var snart Dag nu. Pigen skulde forresten sidde oppe og sy en Stund udover.

Hvad sydde hun paa? En Kjole?

Nej bare et Kjoleskørt. Hun skulde ha det paa til Kirke imorgen, men hun havde ikke villet tillade Morn at hjælpe sig.

Jeg faar min Symaskine frem og spøger med

Digitized by Google

at et Kjoleskørt mere eller mindre var ingen Sag for en slig som denne her! Nu skulde jeg vise hende!

Var jeg kanske Skrædder?

Nej. Men jeg solgte Symaskiner.

Jeg tar Brugsanvisningen op og læser mig til hvad vi har at gøre, Pigen lytter lærvillig, hun er bare et Barn, hendes tynde Fingre er blit blaa af Tøjet som farver af. Disse blaa Fingre er saa fattige at se til og jeg henter derfor Vin frem og gir os allesammen af den. Saa syr vi igen, jeg sidder med Brugsanvisningen og Pigen vejver Maskinen. Hun synes det gaar brillant og hendes Øjne er blanke.

Hvor gammel var hun?

Seksten Aar. Konfirmeret ifjor.

Hvad hedte hun?

Olga.

Morn staar og ser paa os og har Lyst til at vejve hun ogsaa, men hver Gang hun vil til siger Olga: Pas dig, Mor, saa du ikke foragter den! Da vi skal spole og Morn for et Øjeblik tar Skytten i Haanden er Olga atter ræd for at den kan bli foragtet.

Konen sætter Kaffekedlen paa og begynder at koge, der blir godt og varmt i Stuen, de enslige Mennesker er trygge og tillidsfulde, Olga ler naar

Digitized by Google

jeg finder paa at si noget pudsigt om Maskinen. Jeg mærker mig at ingen af dem spurgte hvormeget Maskinen kostet skønt den var tilsalgs, den laa saa aldeles udenfor deres Rækkeævne. Men det var kosteligt at se den i Arbeide!

Hun skulde nok havt en slig Maskine, Olga; for hun havde godt Lag med den.

Morn svarer at hun fik vente til hun kom ud og tjene en Tid først.

Skulde hun ud og tjene?

Ja det haabet hun da. Hun havde to Døtre til som tjente. De skikket sig Gudskelov godt. Olga skulde træffe dem ved Kirken imorgen.

Der hænger et lidet Spejl med sprukkent Glas paa den ene Væg, paa den anden er der spigret op nogle Skillingsbilleder af Soldater paa Heste og Fyrstepar med megen Stas paa. Da det ene Billede er gammelt og fillet og skal forestille Kejserinde Eugénie skønner jeg at det ikke er købt nylig, og hvor var det kommet fra?

Husket det ikke. Jo Manden havde vel faat fat paa det engang.

Her i Bygden?

Undres om det ikke var paa Hersæt, hvor Manden havde tjent i sin Ungdom. Det var kanske tredive Aar siden.

Jeg har en liden Plan i Hodet og siger derfor:

Digitized by Google

Det Billede koster mange Kroner.

Da Konen tror jeg vil gøre Nar af hende undersøger jeg Billedet og erklærer uryggelig at det er ikke noget billigt Skilderi ikke.

Konen er aldeles ikke dum og siger bare at Jasaa, mente jeg det? Det havde hængt der siden Stuen blev bygget. Billedet var forresten Olgas, hun havde kaldt det sit fra hun var liden.

Jeg gør mig mystisk og kyndig og spør for at sætte mig grundig ind i Sagen:

Og Hersæt hvor ligger det?

Hersæt laa i Nabobygden. Der var to Mile did. Lensmanden bodde der . . . . .

Kaffen er færdig og Olga og jeg holder Rast. Nu har vi bare Hægterne igen. Jeg ber om at faa se det Bluseliv hun skal ha til Skørtet, og det viser sig at det ikke er noget ordentligt Bluseliv, men et Strikkettørklæde. Men hun har faat en aflagt Jakke af sin ene Søster og denne Jakke skal udenpaa alt og skjule alt.

Olga vokser saa stærkt i disse Tider at det er meningsløst at koste noget egentligt Bluseliv paa hende før om et Aars Tid, hører jeg.

Olga sidder og syr Hægter i og det er snart gjort. Saa er hun saa søvnig at det er et Syn, hvorfor jeg befaler hende med paatat Myndighed at gaa tilsengs. Konen føler sig nødt til at sidde

Digitized by Google

oppe og være mig til Selskab skønt jeg ogsaa ber hende om at gaa til Ro igen.

Ja du faar rigtig takke den fremmede Manden for al Hjælpen nu, siger Morn.

Og Olga kommer og takker mig i Haanden. Jeg passer da mit Snit og skydser hende ind i Kammeret.

Gaa nu ind De ogsaa, siger jeg til Morn. Jeg vil ikke prate mere med Dem alligevel, for jeg er træt.

Da hun ser at jeg lejrer mig ved Ovnen og ordner mig med min Sæk under Hodet ryster hun leende paa Hodet og gaar sin Vej.

Digitized by Google

XXIX

Jeg har det godt og muntert her, det er Morgen, Solen staar ind gennem Vinduet og baade Olga og Morn er saa vaade og glatte paa Haaret at det er en Lyst.

Efter Frokosten som jeg deler med de to og faar en Mængde Kaffe til staser Olga sig op med det nye Kjoleskørt og Strikketørklædet og Jakken. Ak den vidunderlige Jakke, den havde Lastings Kant rundt om og Lastings Knapper i to Rækker, og der var Snorpynt paa Hals og Ærmer; men lille Olga kan ikke fylde den. Ikke paa nogen Maade. For hun er skranglet som en liden Kalv.

Skulde vi ikke i en Fart ta af Jakken lidt paa Sidden? siger jeg. Vi har Tid til det.

Men Mor og Datter gir hinanden et Blik, at det er Søndag idag og da skal hverken Naal eller Kniv bruges. Jeg skønner godt hvad de tænker paa, fordi jeg selv tænkte ligedan i min Barndom, og jeg prøver da at hjælpe mig med lidt Fritænkeri: det er en anden Sag naar det er en Ma-

Digitized by Google

skine som syr, det er som naar en uskyldig Vogn ruller paa en Vej en Søndag.

Men nej det forstaar de ikke. Forresten var Jakken til at vokse i, om et Par Aar var den passelig.

Jeg tænker mig om efter noget som jeg kunde stikke i Haanden paa Olga naar hun gik, men jeg har ikke noget, jeg gir hende bare et Kronestykke. Hun takker i Haanden, viser Skillingen til Morn og hvisker med aldeles tindrende Øjne at hun vil gi den til Søsteren ved Kirken. Og Morn siger næsten lige saa bevæget at Ja det faar hun kanske gøre.

Olga gaar til Kirke i sin side Jakke, hun slejver nedover Bakken med Fødderne indad og udad som det falder sig. Gud hvor hun var sød og morsom . . . . .

Hersæt var det en stor Gaard?

Ja en stor Gaard.

Jeg sidder en Stund og glipper med søvnige Øjne og er Etymolog: Hersæt kunde betyde Herresæde. Eller en Herse havde regeret der. Og Hersens Datter er den stolteste Mø i Fylket og selve Jarlen kommer og ber om hendes Haand. Aaret efter føder hun ham en Søn som blir Konge . . . . .

Kortsagt, jeg agter mig til Hersæt. Det kunde

Digitized by Google

være det samme hvor jeg gik hen, derfor vilde jeg did. Kanske var der Arbejde at faa hos Lensmanden, kanske slumpet jeg op i et eller andet, ialfald var der fremmede Mennesker. Og naar jeg saaledes bestemte mig for at gaa til Hersæt saa havde jeg et Maal.

Da jeg er døsig og dum af forlidet Søvn faar jeg Lov af Konen til at lægge mig paa hendes Seng. En dejlig blaa Korsedderkop vandrer langsomt opad Væggen og jeg ligger og følger den med Øjnenene til jeg sovner.

Jeg sover i et Par Timer og vaagner brat, udhvilet og frisk. Konen koger paa Middagsmaden. Jeg pakker min Sæk, betaler Konen for Opholdet og siger tilslut at jeg vil bytte med Olga i Skilderiet og Symaskinen.

Konen tror mig ikke igen.

Det kunde være det samme, siger jeg, var hun tilfreds saa var jeg. Billedet havde sin Værdi, jeg vidste hvad jeg gjorde.

Jeg tog Billedet ned fra Væggen, blæste Støvet af det og rullet det forsigtigt sammen; der blev en lys Firkant efter det paa Tømmervæggen. Saa bød jeg Farvel.

Konen kom efter mig ud, at om jeg ikke kunde vente til Olga kom hjem saa hun fik takket mig? Aa kære om jeg kunde det!

Digitized by Google

Men jeg havde ikke Tid. Hils hende at var der noget hun var i Tvivl om saa skulde hun læse i Brugsanvisningen.

Konen stod længe og saa efter mig. Jeg spankulerte Vejen frem og plystret af Tilfredshed over min Handling. Nu havde jeg bare Sækken at bære og var udhvilet, Solen skinnet og Vejen var tørket noget. Saa tog jeg paa at synge af Tilfredshed over min Handling.

Neurasteni . . . . .

Jeg fandt frem til Hersæt den næste Dag. Da der saa for stort og fint ud paa dette Sted tænkte jeg først at gaa forbi; men efterat jeg havde snakket lidt med en af Drengene paa Gaarden bestemte jeg mig til at stede mig for Lensmanden. Jeg havde arbejdet hos rige Folk før, der var nu for Eksempel Kaptejnens paa Øvrebø . . . . .

Lensmanden var en liden bredskuldret Herre med langt hvidt Helskæg og mørke Øjenbryn. Han talte i en morsk Tone, men havde godslige Øjne; senere viste det sig at han var en munter Mand som stundom spøgte og lo rigtig hjærteligt. En og anden Gang fik han det ogsaa med at være vigtig af sin Stilling og sin Velstand og havde honnet Ambition.

Nej jeg har ikke noget Arbejde. Hvor kommer De ifra?

Digitized by Google

Jeg nævnte nogle Steder paa min Vej.

De har vel ingen Penge nu da og saa gaar De og ber?

Nej jeg bad ikke, jeg havde Penge.

Ja saa faar De gaa videre. Nej jeg har ikke noget Arbejde for Dem, Høstpløjningen er forbi. Kan De hugge Gærdestaur?

Ja.

Jasaa. Ja men jeg bruger ikke Trægærder mere, jeg har Traadgærder. Kan De mure lidt?

Ja.

Det var Skade. Jeg har netop havt Murere i hele Høst, saa der kunde De ha været med.

Han stod og stak med sin Stav i Marken.

Hvordan fandt De paa at komme til mig?

Alle Folk sa at jeg skulde bare gaa til Lensmanden, saa fik jeg Arbejde.

Saa? Ja jeg har jo altid Alverdens Folk, nu var Murerne her i Høst. Kan De gærde for Høns? For det er der ikke et levende Menneske som kan i dette Liv, hahaha. Sa De at De har været hos Kaptejn Falkenberg paa Øvrebø?

Ja.

Hvad gjorde De der?

Fældte Tømmer.

Jeg kender ikke Manden, han bor jo langt

Digitized by Google

herfra, men jeg har hørt om ham. Har De Papirer fra ham?

Jeg leverer Skudsmaalet.

Kom og bli med mig, sa Lensmanden uden videre.

Han førte mig rundt Huset og ind i Køkkenet.

Gi denne Mand et ordentligt Maal Mad, han har gaat lang Vej, sa han . . . . .

Jeg sidder i det store lyse Køkken og spiser mit bedste Maaltid paa lange Tider. Jeg er netop færdig med Maden da Lensmanden kommer ind i Køkkenet igen.

De, Mand, sa han —

Jeg rejste mig straks og stod som et Lys, og han syntes ikke at foragte denne lille Høflighed.

Nej spis videre, gør Dem færdig. Er De færdig? Jeg har tænkt paa . . . . . Kom med mig.

Lensmanden førte mig til Skaalen.

De faar gaa i Vedskogen en Stund, hvad mener De om det? Jeg har to Drenge, men den ene har jeg nu Brug for til Stævnevidne, saa De faar gaa i Skogen med den anden. De ser jeg har Ved nok, men den kan jo ligge her, der blir aldrig formeget af det Slags. De sa at De havde Penge, la mig se.

Jeg viste ham mine Sedler.

Godt. Ser De, jeg er Øvrighedsperson og maa

Digitized by Google

ha Rede paa mine Folk. Men naturligvis har ikke De noget paa Samvittigheden siden De kom til Lensmanden, hahaha. Som sagt, De kan hvile Dem idag og gaa i Vedskogen imorgen.

Jeg begyndte at pusle med at gøre mig istand til Morgendagen, eftersaa mine Klæder, filet Sagen, sleb min Økse. Jeg manglet Votter, men det var ikke Vejr til Votter endnu, og ellers manglet jeg ingenting.

Lensmanden kom flere Gange ud til mig og pratet løst og fast, det moret ham vel at prate med mig siden jeg var en fremmed Vandrer. Kom hid, Margrethe! ropte han til sin Kone som gik over Gaarden. Her er den nye Mand, jeg sender ham i Vedskogen.

Digitized by Google

XXX

Vi havde ingen Ordre, men vi begyndte efter vort eget Skøn med at fælde kun tørtoppet Skog og Lensmanden sa om Kvælden at det var rigtigt. Forresten skulde han selv anvise os alt imorgen.

Jeg forstod snart at Arbejdet i Vedskogen ikke vilde vare til Jul. Som Vejr og Føre nu var med Barfrost om Nætterne og ingen Sne fældte vi en Masse Ved hver Dag og havde ingen Hindringer som sinket os; Lensmanden syntes ogsaa selv at vi var nogle rene Galninger til at hugge ned Skog, hahaha. Den gamle Mand var let at arbejde hos, han kom ofte over til os i Skogen og var i godt Humør, og da jeg ikke plejet at spøge tilbage trodde han vel at jeg var en kedelig, men stø Kar. Han begyndte nu at bruge mig til at bringe og hente Brevskaber paa Posthuset.

Der var ingen Børn paa Gaarden og heller ingen unge Mennesker foruden Pigerne og den ene Dreng, saa Tiden faldt lidt lang om Kvældene. Forat adsprede mig fik jeg fat paa Tin og

Digitized by Google

Syrer og fortinnet nogle gamle Kedler i Køkkenet. Men det var snart gjort. Saa kom jeg en Kvæld til at skrive følgende Brev:

Gid jeg fik være der hvor De er, saa skulde jeg arbejde for to!

Dagen efter skulde jeg til Posthuset for Lensmanden, jeg tog da mit Brev med og sendte det. Jeg var meget urolig, Brevet fik endog et noget simpelt Udseende fordi jeg havde faat Papir af Lensmanden og maatte overklæbe hans trykte Navn paa Konvoluten med en hel Strimmel Frimærker. Gad vide hvad hun nu vilde si naar hun fik det! Der stod intet Navn og intet Sted i Brevet.

Saa arbejder vi i Skogen Gutten og jeg, prater om vore Smaating, slider med Liv og Lyst og kommer godt overens. Dagene gik, jeg saa desværre alt Enden paa Arbejdet, men havde et lidet Haab om at Lensmanden kanske vilde finde paa noget andet til mig naar Skogarbejdet var slut. Der blev vel en Raad. Jeg vilde nødigt ud paa Vandring igen før Jul.

Da staar jeg igen en Dag i Posthuset og faar et Brev. Jeg begriber ikke at det er til mig og jeg vender og drejer det ubeslutsomt; men Postaabneren kender mig nu, han læser paa Brevet igen og siger at det er mit Navn og dertil

Digitized by Google

Adresse Lensmanden. Pludselig slaar en Tanke ned i mig og jeg griber Brevet. Jo det et mit, jeg glemte ..... det er jo sandt .....

Og der begynder at ringe Klokker for mine Øren, jeg haster ud paa Vejen, aabner Brevet og læser:

Skriv ikke til mig —

Uden Navn, uden Sted, men saa klart og dejligt. Det første Ord var understreget.

Jeg ved ikke hvorledes jeg kom hjem. Jeg husker at jeg sad paa en Stabbesten og læste Brevet og stak det i Lommen, hvorpaa jeg gik til en ny Stabbesten og gjorde det samme. Skriv ikke. Men kunde jeg da komme og kanske faa tale med hende? Dette lille vakre Papir og de hastige, fine Bogstaver! Hendes Hænder havde holdt i dette Brev, det havde ligget under hendes Øjne, hun havde aandet imod det. Og der var en Tankestreg tilslut, den kunde bety en Verden.

Jeg kom hjem, leverte Posten fra mig og gik i Skogen. Jeg drømte hele Tiden og blev vel en uforstaaelig Mand for min Kamerat som saa mig Gang paa Gang læse et Brev og atter forvare det blandt mine Penge.

Hvor det var flinkt af hende at finde mig! Hun havde vel holdt Konvoluten op mod Lyset og læst Lensmandens Navn under Frimærkerne,

Digitized by Google

saa havde hun et Øjeblik hældet paa sit dejlige Hode og blinket med Øjnene og tænkt: han arbejder hos Lensmanden paa Hersæt nu . . . . .

Da vi var hjemme igen om Kvælden kom Lensmanden ud til os og talte om et og andet og spurgte:

Sa De at det var hos Kaptejn Falkenberg paa Øvrebø De havde arbejdet?

Ja?

Han har opfundet en Maskine, ser jeg.

En Maskine?

En Skogsag. Det staar i Bladene.

Jeg rykker til. Han havde vel ikke opfundet m i n Skogsag?

Det maa være en Fejl, siger jeg; for det er ikke Kaptejnen som har opfundet Sagen.

Ikke det?

Nej det er det ikke. Men Sagen staar hos ham.

Jeg fortæller Lensmanden alt. Han gaar ind efter Bladet og vi læser det begge: Ny Opfindelse . . . . . Vor Medarbeider udsendt . . . . . Sagkonstruktion som kan faa stor Betydning for Skogejere . . . . . Maskinen gaar ud paa følgende . . . . .

De siger vel ikke at det er Dem som har opfundet den?

Digitized by Google

Jo det er det.

Og Kaptejnen vil stjæle den? Nej det skal bli en munter Sag, en ganske overordentlig munter Sag. Stol paa mig. Saa nogen at De arbejdet paa Opfindelsen?

Ja alle Kaptejnens Folk.

Det er Gud skaffe mig det strideste jeg har hørt, stjæle Deres Opfindelse! Og Pengene da — det kan bli en Million!

Jeg maatte si at jeg forstod ikke Kaptejnen.

Men jeg forstaar ham, jeg er ikke Lensmand for ingenting. Nej jeg har længe havt den Mand lidt mistænkt, han er Pokker ikke saa rig som han lader. Nu skal jeg sende ham et lidet Brev fra mig, et ganske kort Brev, hvad mener De om det? Hahaha. Stol paa mig.

Men nu blev jeg betænkelig, Lensmanden var for hidsig, det kunde jo hænde at Kaptejnen var uden Skyld og at den Bladmand havde været unøjagtig. Jeg bad Lensmanden om at la mig selv skrive.

Og gaa ind paa at halvere med Kæltringen? Aldrig. De lægger det hele i min Haand. Desuden om De selv skriver saa kan De jo ikke sætte det slig i Stil som jeg.

Men saa længe lirket jeg med ham at jeg selv fik skrive det første Brev, siden skulde han gribe ind. Jeg fik Papir af Lensmanden igen.

Digitized by Google

Der blev ingen Skrivning af den Kvæld, det havde været en saa bevæget Dag og mit Indre var i Uro endnu. Jeg grubled og tænkte; for Fruens Skyld vilde jeg ikke skrive direkte til Kaptejnen og kanske gøre det ubehageligt for hende med, jeg skulde derimod sende min Kamerat Falkenberg nogle Ord om at holde Øje med Maskinen.

Om Natten havde jeg igen Besøg af Liget, denne bedrøvelige skjorteklædte Kone som aldrig gav mig Ro for sin Tommelfingernegl. Jeg havde været i saa langvarig Sindsbevægelse igaar, inat passet hun saa paa at komme. Gennemisnet af Rædsel ser jeg hende glide ind, stanse midt paa Gulvet og holde Haanden frem. Ved den anden Væg ret imod laa min Skogfælle i sin Seng og det var mig en forunderlig Lettelse at høre at ogsaa han laa og stønnet og var urolig, saa var vi to om Faren. Jeg rystet paa Hodet at jeg havde begravet Neglen paa et fredeligt Sted og ikke kunde gøre mere. Men Liget vedblev at staa. Jeg bad hende om Forladelse; men pludselig stikker Ærgrelsen mig, jeg blir sindt og erklærer at jeg ikke vil sludre længer med hende. Jeg havde bare laant hendes Negl i en Snarvending, men det var Maaneder siden jeg havde gjort mit og begravet den igen ..... Da glider

Digitized by Google

hun sidelænds opover til min Hodepude og prøver at komme bagpaa mig. Jeg kaster mig ret op med Overkroppen og sætter i et Skrig.

Hvad er det? spør Gutten fra den anden Seng.

Jeg gnider mig i Øjnene og svarer at jeg bare drømte.

Hvem var det som var herinde? spør Gutten.

Jeg ved ikke. Var nogen herinde?

Jeg saa nogen gaa . . . . .

Digitized by Google

XXXI

Der forløb et Par Dage, saa satte jeg mig overlegen og rolig til at skrive til Falkenberg. Jeg havde en liden Sagkonstruktion staaende paa Øvrebø, skrev jeg, den kunde kanske faa sin lille Betydning for Skogejere engang og jeg agtet at komme og hente den med det første. Vær saa snil at holde et Øje med den at den intet kommer til.

Saa mildt skrev jeg. Det var det værdigste. Naar Falkenberg naturligvis omtalte Brevet i Køkkenet og kanske viste det frem saa skulde det være et gennem fint Brev. Men der var nu ikke blot Mildhed og atter Mildhed og intet andet, jeg satte til en bestemt Dato for at gøre det alvorligt: Mandag den 11 December vil jeg komme og hente Maskinen.

Jeg tænkte: denne Frist er grej og bestemt: er ikke Maskinen der denne Mandag saa vil der altsaa ske noget.

Jeg bragte selv Brevet afsted og klæbet atter Konvoluten over med en Strimmel Frimærker.....

Digitized by Google

Min skønne Rus varet endnu, jeg havde faat Verdens dejligste Brev, jeg bar det her i Brystlommen, det var til mig. Skriv ikke. Nejvel, men jeg kunde komme. Og der var en Tankestreg bagefter altsammen.

Der skulde vel ikke være noget galt med det understregede Ord: at det bare var sat der for at forstærke Forbudet i sin Almindelighed? Damer var saa slemme til at understrege alle mulige Ord og bruge Tankestreger baade her og der. Men ikke hun, nej ikke hun!

Om nogle Dage vilde Arbejdet hos Lensmanden være forbi, det passet godt, alt var udregnet, den 11 skulde jeg være paa Øvrebø! Det var maaske ikke et Minut for tidligt. Var det virkelig saa at Kaptejnen havde Planer med min Maskine saa galdt det at handle hurtigt. Skulde en Fremmed faa stjæle min surt erhvervede Million? Havde jeg ikke slidt for den? Jeg begyndte halvveis at angre mit milde Brev til Falkenberg, det kunde ha været betydelig skarpere, nu trodde han kanske ikke at jeg var nogen stræng Mand. Du skal se han endog kunde finde paa at vidne imod mig, at det ikke var mig som havde opfundet Maskinen. Hoho, min gode Ven Falkenberg, det skulde bare mangle! Saa vil du for det første tabe din evige Salighed; men hvis ikke dette er noget

Digitized by Google

videre saa skal jeg mælde dig for Mened til min Ven og Velynder Lensmanden. Ved du hvad der da følger?

Naturligvis maa De rejse, sa Lensmanden, da jeg talte med ham. Og kom bare tilbage til mig med Maskinen. De maa ivareta Deres Tarv, her gælder det kanske store Summer.

Dagen efter bragte Posten en Underretning som med et Slag forandret Stillingen: Kaptejn Falkenberg skrev af sig selv i Bladet at det beroet paa en Misforstaaelse naar Konstruktionen af den nye Skogsag tilskreves ham. Det var derimod en Mand som havde arbejdet en Tid paa hans Gaard hvem Opfindelsen skyldtes. Om selve Maskinen vilde han ikke ha udtalt nogen Mening. Kaptejn Falkenberg.

Lensmanden og jeg ser paa hinanden.

Hvad mener De nu? sa han.

At ialfald Kaptejnen er uskyldig.

Saa. Ved De hvad jeg mener?

Pause. Lensmanden er Lensmand fra Top til Taa og gennemskuer Intriger.

Han er ikke uskyldig, sa han.

Er han virkelig ikke?

Sligt noget er jeg vant til. Nu trækker han Labbene til sig; Deres Brev har varslet ham. Hahaha.

Digitized by Google

Jeg maatte bekende for Lensmanden at jeg slet ikke kom til at henvende mig til Kaptejnen, men at jeg derimod sendte et lidet Brev til Drengen paa Øvrebø, og at ikke engang dette Brev var kommet frem endnu, eftersom det først blev indleveret her igaaraftes.

Da blev Lensmanden stum og prøvet ikke paa at gennemskue Intriger mere. Han syntes derimod fra dette Øjeblik at faa en Tvivl om hele Opfindelsens Værd.

Det kan jo gærne være at Maskinen er noget Sludder, sa han. Men han la godmodigt til: jeg mener at den kanske maa rettes og forbedres. De ser jo hvordan man idelig maa forandre paa Krigsskibene og Flyvemaskinerne . . . . . Holder De fast ved at rejse?

Ja.

Jeg hørte da intet mere om at jeg skulde komme tilbage og ha Maskinen med; men Lensmanden gav mig en god Attest. Han vilde gærne ha beholdt mig længer, stod der, men Arbejdet blev afbrudt ved at jeg paa et andet Sted havde private Tarv at ivareta . . . . .

Da jeg skulde gaa om Morgenen staar en liden Pige ude paa Gaarden og passer mig op. Det er Olga. Magen til Barn, hun maa ha været paa

Digitized by Google

Benene fra Midnat af for at være her saa tidligt. Der stod hun i sit blaa Skørt og sin Jakke.

Er det dig, Olga? Hvor skal du hen?

Hun skulde til mig.

Hvordan vidste hun at jeg var her?

Hun havde spurgt mig op. Om det var sandt at hun skulde faa Symaskinen? Men det var vel ikke at vente —

Joda Maskinen var hendes, jeg havde byttet med hende i Skilderiet. Sydde den godt?

Ja den sydde godt.

Der blev ikke stor Prat mellem os, jeg vilde ha hende afsted før Lensmanden kom ud og begyndte at spørge.

Ja gaa nu hjem, Barn. Du har lang Vej.

Olga gir mig sin Haand som blir aldeles begravet i min og ligger der saalænge jeg vil. Saa takker hun mig og slejver muntert afsted igen. Og Tæerne staar indad og udad som det falder sig.

Digitized by Google

XXXII

Jeg er næsten ved Maalet.

Søndag Aften lægger jeg mig i en Opsidderstue i Nærheden af Øvrebø forat kunne møde op paa Gaarden allerede tidlig Mandag Morgen. Klokken ni vilde alle være oppe, saa maatte jeg vel være saa heldig at træffe den jeg vilde!

Jeg var nervøs til det yderste og forestilte mig mange onde Ting: jeg havde skrevet et pynteligt Brev til Falkenberg og ingen Mund brugt, men Kaptejnen kunde alligevel være blit stødt af den forbandede Dato, den Frist jeg havde sat ham. Gud give jeg intet Brev havde sendt!

Da jeg nærmer mig Gaarden dukker jeg Hodet mere og mere og gør mig liden skønt jeg ikke havde begaat nogen Ugærning. Jeg viger af fra Vejen og gør en Bue for at komme til Udhusene først, — der træffer jeg Falkenberg. Han staar og vasker Vognen. Vi hilser paa hinanden og er de samme Kamerater som før.

Skulde han ud og køre?

Digitized by Google

Nej han kom just hjem igaaraftes. Havde skydset til Jærnbanen.

Hvem var rejst?

Fruen.

Fruen?

Fruen ja.

Pause.

Jasaa. Hvor var Fruen rejst hen?

Til Byen en Tur.

Pause.

Der kom en fremmed Mand hid og skrev i Bladene om Maskinen din, siger Falkenberg.

Er Kaptejnen ogsaa rejst?

Nej Kaptejnen er hjemme. Han gren paa Næsen da dit Brev kom.

Jeg fik Falkenberg op paa vort gamle Loft, jeg havde endnu to Flasker Vin i Sækken som jeg tog frem og skænket af. Aj disse Flasker som jeg havde baaret frem og tilbage i Mil efter Mil og maattet bære saa forsigtigt, nu kom de til Nytte. Uden dem vilde ikke Falkenberg ha sagt saa meget.

Hvorfor gren Kaptejnen over mit Brev? Fik han se det?

Det begyndte slig, siger Falkenberg, at Fruen stod i Køkkenet da jeg kom med Posten. Hvad er det for et Brev med alle de Frimærker? sa

Digitized by Google

hun. Jeg aabnet det og sa at det var fra dig og at du vilde komme den 11.

Hvad sa hun da?

Hun sa ikke noget mere. Kommer han den 11? spurgte hun bare engang til. Ja det gør han, svarte jeg.

Og et Par Dage efter fik du Ordre om at køre hende til Jærnbanen?

Ja det var vel et Par Dage efter. Saa tænkte jeg: naar Fruen ved om Brevet maa vel ogsaa Kaptejnen vide om det. Ved du hvad han sa da jeg kom med det?

Jeg svarte ikke herpaa, men tænkte og tænkte. Her stak kanske noget under. Var hun flygtet for mig? Jeg var gal, Kaptejnens Frue paa Øvrebø flygtet jo ikke for en af sine Arbejdsfolk. Men altsammen saa blot saa forunderligt ud for mig. Jeg havde havt det Haab at faa Lov til at tale med hende da jeg blev forbudt at skrive.

Falkenberg vedblir lidt trykket:

Jeg viste altsaa Kaptejnen Brevet fast du ikke sa det. Skulde jeg ikke gjort det?

Jo det var det samme. Hvad sa han da?

Ja pas endelig paa Maskinen, sa han og gren lidt. Saa ikke nogen kommer og tar den, sa han.

Kaptejnen er sindt paa mig nu da?

Digitized by Google

Nejda. Nej det kan jeg aldrig tro. Jeg har ikke hørt mere om det siden.

Det kunde være det samme med Kaptejnen. Da Falkenberg har faat endel Vin spør jeg ham om han ved Fruens Adresse i Byen. Nej, men Emma ved den kanske. Vi faar fat paa Emma, gir hende Vin, prater løst og fast, nærmer os Sagen og spør tilsidst paa en fin Maade. Nej Emma vidste ikke Adressen. Men Fruen skulde paa Juleindkøb og hun rejste sammen med Frøken Elisabeth i Præstegaarden, saa der vidste man vel Adressen. Hvad skulde jeg forresten med den?

Jeg havde faat fat paa en gammel Sølje som jeg tænkte at spørge om hun vilde købe af mig.

Faa se.

Jeg var saa heldig at kunne vise Emma Søljen, den var gammel og dejlig, jeg havde købt den af en af Pigerne paa Hersæt.

Den vil ikke Fruen ha, sa Emma. Jeg vilde ikke ha den jeg desmere.

Aajo da hvis du fik mig atpaa, Emma, siger jeg da og tvinger mig til at spøge.

Emma gaar. Jeg udfritter Falkenberg igen. Falkenberg havde god Næse, han forstod sig stundom paa Mennesker.

Plejet han at synge for Fruen endnu?

Nejda. Og Falkenberg angret paa at han havde

Digitized by Google

fæstet sig; her syntes at bli mere og mere Graad og Sorg.

Graad og Sorg? Var ikke Kaptejnen og Fruen gode Venner?

Jo Kors, de var gode Venner. Akkurat som før. Sidste Lørdag graat hun hele Dagen.

Tænk at det skulde gaa slig, de er vist saa fine og retskafne mod hverandre, siger jeg og lurer paa hans Svar.

Men de er saa lejtte, siger Falkenberg paa Valdresk. Hun har tabt sig svært ogsaa, bare siden du rejste, hun er blit aldeles bleg og mager.

Jeg sad i et Par Timer paa Loftet og holdt Øje med Hovedbygningen fra mit Vindu, men Kaptejnen viste sig ikke. Hvorfor gik han ikke ud? Det blev haabløst at vente længer, jeg fik gaa uden at undskylde mig for Kaptejnen. Jeg skulde nok havt gode Grunde at anføre til ham, jeg kunde ha skyldt paa den første Artikel i Bladet, at den havde gjort mig lidt stormandsgal, hvad der ogsaa var noget sandt i. Nu havde jeg bare at surre Maskinen sammen til en Byrde, dække den saa meget som muligt med min Sæk og begi mig paa Vandringen.

Emma var inde i Køkkenet og stjal noget Mad til mig før jeg gik.

Jeg havde atter en lang Tur for mig, jeg maatte

Digitized by Google

først til Præstegaarden, som forøvrigt laa næsten i min Vej, og derfra til Jærnbanen. Der faldt lidt Sne som begyndte at gøre Vandringen tung, desuden fik jeg ikke lade mig som jeg vilde, men maatte gaa paa af alle Kræfter: Damerne skulde blot til Byen i Juleindkøb og de havde allerede et godt Forsprang.

Den næste Dags Eftermiddag kom jeg til Præstegaarden. Jeg havde regnet ud at det var bedst jeg fik Fruen i Tale.

Jeg er her paa Vej til Byen, sa jeg til hende. Nu gaar jeg og bærer paa en Maskine, faar jeg Lov til at sætte igen her det tyngste af Træværket?

Skal du til Byen? spør Fruen. Men du vil vel være over til imorgen?

Nej Tak. For jeg skal være i Byen imorgen.

Fruen grubler og siger:

Elisabeth er i Byen. Du kunde ta med en Pakke til hende, noget som hun glemte.

Der er Adressen! tænkte jeg.

Men der er noget jeg maatte gjøre færdigt først.

Saa kunde Frøken Elisabeth rejse inden jeg kom?

Nejda, hun er sammen med Fru Falkenberg, de blir en Uge.

Det var en glædelig Oplysning, en herlig Oplysning. Nu havde jeg baade Adressen og Tiden.

Digitized by Google

Fruen staar og ser paa mig fra Siden og siger: Saa blir du vel over? Ja for der er virkelig noget jeg skal gøre istand . . . . .

Jeg fik et Værelse i Hovedbygningen fordi det var blit for koldt paa Laaven. Og da Menneskene havde lagt sig om Kvælden og alt var stille i Huset kom Fruen ind til mig med Pakken og sa:

Undskyld at jeg kommer nu. Men du gaar vel saa tidlig imorgen at jeg ikke er oppe.

Digitized by Google

XXXIII

Saa staar jeg igen midt i Byens Larm og Trængsel og Aviser og Mennesker og da det er mange Maaneder siden sidst er det mig i Grunden ikke imod. Jeg summer mig en Formiddag, faar fat paa nogle andre Klæder og begir mig afsted til Frøken Elisabeth. Hun bodde hos sin Familje.

Skulde jeg nu være saa heldig at træffe den anden? Jeg er urolig som en Gut. Jeg er saa plumpt uvant til Hansker og jeg trækker dem af; da jeg stiger opad Trappen ser jeg at mine Hænder ikke passer til Klæderne og jeg trækker Hanskerne paa igen. Saa ringer jeg.

Frøken Elisabeth? Jo værsaasnil at vente lidt.

Frøken Elisabeth kommer ud. Goddag? Var det mig De vilde . . . .? Nej er det Dem!

Jeg havde en Pakke til hende fra hendes Mor. Værsaagod.

Hun river Hul paa Pakken og kikker. Nej Mama er mageløs! Teaterkikkerten. Vi har allerede været i Teatret . . . . . Jeg kendte Dem ikke straks.

Digitized by Google

Saa. Det er jo dog ikke saa længe siden sidst.

Nej, men . . . . Hør, De vil vist gærne spørge efter en anden? Håhaha.

Ja, sa jeg.

Hun er ikke her. Det er bare mig som er her hos min Familje. Nej hun bor paa Victoria.

Naa, det var ogsaa Dem jeg havde Ærend til, sa jeg da og prøvet at være Herremand over min Skuffelse.

Vent lidt. Jeg skal netop ud i Byen igen, saa gaar vi sammen.

Frøken Elisabeth tar noget Overtøj paa, roper Farvel saalænge! ind gennem en Dør og følger mig. Vi tar en Vogn og kører til en stille Kafé. Frøken Elisabeth synes at Ja tænk det er saa morsomt at gaa paa Kafé. Men denne her er ikke morsom.

Vilde hun heller til et andet Sted?

Ja. Til Grand.

Jeg frygtet for at jeg ikke var tryg der, jeg havde været længe borte og blev kanske nødt til at hilse paa Bekendte. Men Frøkenen forlanger Grand. Hun havde havt Øvelse blot i nogle Dage og var alt blit meget sikker. Men jeg var mere glad i hende før.

Vi kører afsted igen og kommer til Grand. Det lider tilkvælds. Frøkenen sætter sig midt i det

Digitized by Google

værste Lys og straaler selv over al Moroen. Der kommer Vin.

Nej hvor fin De er blit, siger hun og ler.

Jeg kunde ikke gaa i Blusen her.

Nej naturligvis. Men oprigtig talt, den Blusen . . . . . Skal jeg si hvad jeg synes?

Ja værsaagod.

Blusen klædte Dem bedre.

Sesaa, Djævlen hente disse Byklæder! Jeg sad og brændte med andre Ting i Hodet og brød mig ikke om denne Passiar.

Blir De længe i Byen? spør jeg.

Saalænge Lovise blir, vi er færdige med Handelen. Nej det varer altfor kort desværre . . . . . Saa blir hun munter igen og spør leende: Syntes De det var morsomt hos os paa Landet?

Ja. Det var en god Tid.

Kommer De snart igen? Hahaha.

Hun sad vist bare og drev Løjer med mig. Hun skulde vel vise at hun gennemskuet mig, at det ikke var ret fat med den Rolle jeg havde spillet paa Landet. Det lille Barn, — jeg som kan være en Arbejdsmands Lærer og i flere Ting er Fagmand. Mens jeg i mit egentlige Livserhverv naar akkurat det næstbedste af hvad jeg drømmer om.

Digitized by Google

Skal jeg be Papa slaa op paa Stolpen til Vaaren at De paatar Dem alle Slags Vandledningsanlæg?

Hun lukket Øjnene og lo, saa godt lo hun.

Jeg er oprevet af Spænding og lider ved denne Spøgefuldhed skønt den er saa godmodig. Jeg ser mig om i Kaféen for at samle mig, en Hat løftes hist og her og jeg svarer, alt ses saa langt borte for mig. Det var den nydelige Dame jeg sad med som gjorde Folk opmærksomme paa os.

De kender altsaa disse Folk siden dere hilser paa hverandre?

Ja et Par Stykker . . . . . Har De havt det morsomt her i Byen?

Storartet. Jeg har to Fættere og disse igen har nogle Kamerater.

Stakkars ung Erik derhjemme da! siger jeg for Spøg.

De med Deres ung Erik. Nej her er det en som hedder Bewer. Men for Tiden er jeg Uvenner med ham.

Det gaar nok over.

Tror De det? Det er forresten temmelig alvorligt. Hør, jeg venter saa halvvejs at han kommer hid nu.

Saa maa De vise mig ham.

Jeg tænkte paa da vi kørte hid at De og jeg kunde sidde her og gøre ham skinsyg.

Digitized by Google

Jada det skal vi gøre.

Ja, men. Nej, men da skulde De jo været lidt yngre. Jeg mener —

Jeg tvinger mig til at le. Aa vi skulde nok greje det. Foragt ikke os Gamle, os Ældgamle, vi kan være ganske mageløse. La mig bare faa sætte mig op i Sofaen til Dem saa han ikke ser min Maane.

Aj hvor det er vanskeligt at klare den skæbnesvangre Overgang til Alderdommen paa en vakker og stille Maade. Krampagtigheden indtræder, Sprællet, Grimaserne, Kampen med de Yngre, Misundelsen.

Hør, Frøken, siger jeg og ber hende af hele mit Hjærte: kan De ikke gaa i Telefonen og faa Fru Falkenberg hid?

Hun tænker paa det.

Jo det skal vi gøre, siger hun og er barmhjærtig.

Vi gaar i Telefonen, ringer Victoria op og faar fat paa Fruen.

Er det dig, Lovise? Du skulde bare vide hvem jeg er sammen med, kan du komme ud? Det var godt. Vi er paa Grand. Det kan jeg ikke si. Jovist er det en Mand, men han er en Herre nu, mere siger jeg ikke. Kommer du da? Naada, betænker du dig nu? Familje? Jaja du faar gøre

Digitized by Google

som du vil, men. Joda han staar her lige ved. Det var svært til Hastværk. Jaja Farvel da.

Frøken Elisabeth ringte af og sa kort:

Hun skulde i Familje.

Vi gaar tilbage og sætter os igen. Vi faar mere Vin, jeg prøver at være lystig og foreslaar Champagne. Ja Tak. Bedst som vi sidder siger Frøkenen:

Der er Bewer. Nu er det rigtig godt at vi har Champagne.

Jeg er bare opfyldt af et, og da jeg nu skal vise min Kunst og bedaare Frøkenen til andres Fordel siger jeg et og mener et andet. Saa maa det jo klikke. Jeg er ude af Stand til at faa den Telefonsamtale ud af Hodet: hun havde sikkert anet Sammenhængen, at det var mig som ventet paa hende. Hvad havde jeg nu forresten forbrudt? Hvorfor i Alverden var jeg ogsaa blit afskediget saa tvært fra Øvrebø og Falkenberg antat i mit Sted? Kaptejnen og Fruen var kanske ikke altid Himmelvenner, men Manden havde anet en Fare i mig og vilde dog redde Konen fra et saa latterligt Fald. Saa gik hun nu her og var skamfuld over at jeg havde været paa hendes Gaard, at hun havde brugt mig til Kusk og spist to Gange Niste med mig. Og hun var skamfuld over min Halvgammelhed . . . . .

Digitized by Google

Nej dette gaar ikke, siger Frøken Elisabeth.

Jeg gør mig da Flid igen og siger mange gale Ting saa hun begynder at le. Jeg drikker meget og blir kækkere til at finde paa, tilsidst synes Frøkenen at faa den Tro at jeg virkelig arbejder med hende for egen Regning. Hun begynder at se paa mig.

Er det sandt, synes De jeg er lidt nydelig?

Hør nu igen, vær saa snil — det er Fru Falkenberg jeg taler om.

Hys, siger Frøkenen. Naturligvis er det Fru Falkenberg, det vidste jeg hele Tiden, men det behøver De ikke at si. Nu tror jeg det begynder at virke paa ham derborte. La os bare fortsætte og være lige interesserte.

Altsaa havde hun ikke den Tro at jeg arbejdet for egen Regning. Jeg var forgammel til altsammen, for Satan.

Men Fru Falkenberg kan De jo ikke faa, siger hun og begynder igen. Det er haabløst.

Nej hende kan jeg ikke faa. Og Dem kan jeg heller ikke faa.

Taler De til Fru Falkenberg nu ogsaa?

Nej nu er det til Dem.

Pause.

Ved De at jeg har været forelsket i Dem? Joda, det var derhjemme.

Digitized by Google

Nu begynder det at bli morsomt, siger jeg og rykker frem i Sofaen. Jo nu skal vi knække Bewer.

Ja tænk, jeg gik op paa Kirkegaarden for at træffe Dem om Kvældene. Men De dumme Menneske forstod ikke det Spor.

Nu snakker De vist til Bewer, siger jeg.

Nej det er virkelig sandt det jeg siger. Og jeg kom over i Åkeren til Dem engang. Det var ikke Deres ung Erik jeg kom til.

Tænk at det var til mig! siger jeg og forstiller mig og gør mig vemodig.

Ja De synes vel det er rart. Men De skal huske paa, vi maa ha nogen at bli glad i paa Landet ogsaa.

Siger Fru Falkenberg det samme?

Fru Falkenberg — nej hun siger at hun vil ikke bli glad i noget Menneske, hun vil bare spille paa Flygelet og saant noget. Men jeg snakker for mig selv. Nej ved De hvad jeg gjorde engang? Men nej sandelig om jeg siger det. Vil De høre det?

Ja jeg vil gærne høre det.

Ja for jeg er jo en liden Pige i Forhold til Dem, saa det gør ikke noget: det var da De laa paa Laaven hjemme, saa sneg jeg mig engang

Digitized by Google

over og stelte med Tæpperne Deres og gjorde en Seng af dem.

Var det Dem som gjorde det! siger jeg oprigtigt og falder ud af min Rolle.

De skulde bare ha set hvor jeg sneg mig, hahaha.

Men den unge Pige var ikke dreven nok, hun skiftet Farve over sin lille Bekendelse og lo forceret for at bjærge sig.

Jeg vil hjælpe hende og siger:

De er nu alligevel et storartet Menneske. Sligt noget kunde ikke Fru Falkenberg ha gjort.

Nej, men hun er ogsaa ældre. De trodde kanske vi var jævnaldrende?

Siger Fru Falkenberg at hun ikke vil bli glad i noget Menneske?

Ja. Uf nej forresten, det ved jeg ikke. Fru Falkenberg er jo gift, ved De, hun siger ingenting. Snak nu lidt med mig igen . . . . . Nej og saa var det engang vi skulde gaa til Kramboden sammen, husker De det? Jeg gik sagtere og sagtere forat De skulde naa mig igen . . . . .

Ja det var pent af Dem. Og nu vil jeg glæde Dem til Gengæld.

Jeg rejser mig og gaar over til den unge Bewer og siger at om han ikke vil ha et Glas med os, ved vort Bord. Jeg faar ham med; Frøken Elisa-

Digitized by Google

beth blir sprutrød da han kommer. Saa prater jeg de to Unge godt sammen og saa husker jeg paa at jeg har noget at udrette og maa forlade dem — saa nødigt jeg vil, mit Herskab. De, Frøken Elisabeth, har vistnok aldeles forhekset mig, men jeg skønner at jeg ikke faar Dem alligevel. Det er mig nu forresten en Gaade . . . . .

Digitized by Google

XXXIV

Jeg tuller nedover til Raadhusgaden og staar en Stund hos Vognmændene og holder Øje med Victorias Port. Men det var jo sandt, hun var i Familje ikvæld. Saa driver jeg ind i Hotellet og prater med Portieren.

Jo Fruen er hjemme. Værelse Numer 12, anden Etage.

Fruen er altsaa ikke ude i Familje?

Nej.

Rejser hun snart?

Hun har ingenting sagt.

Jeg gaar ud igen og Vognmændene slaar Skvætlæderet op med sit Værsaagod. Jeg vælger min Vogn og stiger op.

Hvorhen skal De?

Vi skal staa her. Jeg tar Dem for Timen.

Vognmændene gaar til hverandre og hvisker, den ene mener det og den anden det: han skal passe paa Hotellet, det er vel Konen som er inde hos en Handelsrejsende.

Digitized by Google

Ja jeg passer paa Hotellet. Der er Lys i et og andet Værelse og pludselig faar jeg den Tanke at hun kan staa oppe i et Vindu og se mig. Vent lidt, siger jeg til Vognmanden og gaar ind i Hotellet igen.

Hvor ligger Numer 12?

I anden Etage.

Og vender Vinduerne ud til Raadhusgaden?

Ja.

Saa var det min Søster som vinket alligevel da, siger jeg og lyver for at slippe forbi Portieren.

Jeg gaar opad Trappen og for ikke at gi mig Lejlighed til at vende om banker jeg paa straks jeg har fundet Numret. Intet Svar. Jeg banker engang til.

Er det Pigen? spør det indenfor.

Jeg kunde ikke svare Ja, min Stemme vilde ha røbet mig. Jeg tog i Dørvrideren; der var laaset. Hun havde vel frygtet for at jeg kom, kanske havde hun ogsaa set mig udenfor.

Nej det er ikke Pigen, siger jeg og hører hvor Ordene skælver fremmed.

Jeg venter en lang Stund efter dette og lytter; jeg hører det pusle indenfor, men der aabnes ikke. Da ringer det to korte Gange fra et af Værelserne ned til Portieren. Det er hende, tænker jeg, hun

Digitized by Google

kalder Pigen til, hun er urolig. Jeg gir mig bort fra hendes Dør for ikke at gøre det galt for hende, og da Pigen kommer møder jeg hende som om jeg vil gaa ned. Jeg hører at Pigen siger: Ja det er Pigen. Og at Døren aabnes.

Nejda, siger Pigen igen, det var bare en Herre som just gik ned.

Jeg tænkte at ta et Rum i Hotellet, men det bød mig imod, hun var ikke en Frue som skulde møde en Handelsrejsende. Da jeg kom ned til Portieren sa jeg bare i Forbigaaende at Fruen vist havde lagt sig.

Saa gaar jeg ud og sætter mig i Vognen igen. Tiden gaar, Timen gaar, Vognmanden siger at om jeg ikke fryser? Aajo lidt. Ventet jeg paa nogen? Ja . . . . . Han gir mig sit Tæppe fra Bukken og da han er saa snil rækker jeg ham lidt til en Pjolter.

Tiden gaar, Time efter Time gaar. Vognmændene generer sig ikke længer, men siger den ene til den anden at jeg fryser Hesten ihjæl.

Nej det nyttet vel ikke. Jeg betaler Vognen, gaar hjem og skriver følgende Brev:

Jeg maatte ikke s k r i v e til Dem, maa jeg bare faa Lov til at se Dem igen? Jeg vil spørge i Hotellet imorgen Eftermiddag Klokken fem.

Skulde jeg sætte en tidligere Tid? Men For-

Digitized by Google

middagslyset er saa hvidt, naar jeg blev bevæget og fik Ryk om Munden tog jeg mig vel forfærdeligt ud.

Jeg bragte selv Brevet til Victoria og gik hjem igen.

En lang Nat, og o hvor Timerne var lange! Nu naar jeg skulde sove og styrke mig og være frisk kunde jeg det ikke. Dagen grydde og jeg stod op. Efter en lang Vandring omkring i Gaderne tuller jeg hjem igen, lægger mig og sovner.

Timerne gaar. Da jeg vaagner og faar summet mig haster jeg straks i min Angst til Telefonen og spør om Fruen er rejst.

Nej hun er ikke rejst.

Saa vilde hun vel Gudskelov ikke flygte for mig, for hun maatte ha faat mit Brev for længe siden. Nej det var blot en uheldig Tid igaaraftes, det var det hele.

Jeg spiser og lægger mig til at sove igen, og da jeg vaagner er det over Middag, saa jeg tumler igen ind i Telefonen og ringer.

Nej Fruen er ikke rejst. Men hun har pakket. Hun er ude nu.

Jeg gør mig færdig og farer straks ned til Raadhusgaden og passer paa. I Løbet af en halv Time

Digitized by Google

gaar og kommer der flere Folk i Hotellets Port, men ingen var hende. Nu er Klokken blit fem og jeg gaar ind til Portieren.

Fruen er rejst.

Rejst?

Var det Dem som telefonerte? Hun kom i samme Øjeblik og tog sit Tøj. Men jeg har et Brev.

Jeg tar Brevet og uden at aabne det spør jeg om Toget.

Toget gik Fire, fem og firti, siger Portieren og ser paa sit Ur. Nu er den fem.

Jeg havde sølet bort en Halvtime med at passe paa udenfor.

Jeg sætter mig ned paa et Trappetrin og stirrer ned. Portieren vedblir at snakke. Han skønner vist godt at ikke Damen var min Søster.

Jeg sa til Fruen at der netop var en Herre som havde telefoneret. Men hun svarte bare at hun havde ikke Tid og at jeg skulde gi Dem dette Brev.

Var der en anden Dame i Følge med hende da hun rejste?

Nej.

Jeg rejser mig og gaar. Oppe i Gaden aabner jeg Brevet og læser:

Digitized by Google

De maa ikke forfølge mig mere —

Jeg stikker det ganske sløvt i Lommen. Det forundret mig ikke, det gjorde intet nyt Indtryk. Ægte kvindeligt, hastige Ord efter den første Indskydelse, Understregning og Tankestreg . . . . .

Da finder jeg paa at gaa efter Frøken Elisabeths Adresse og ringe paa; jeg havde endnu dette sidste Haab. Jeg hører Klokken surre indenfor efter mit Tryk paa Knappen, og jeg staar og lytter som ind i en susende Ørken.

Frøken Elisabeth var rejst for en Time siden.

— — —

Saa blir der mere Vin og saa blir der Whisky. Og saa blir der Masser af Whisky. Og der blir en En og tyve Dages Rangel igen hvorunder der sænker sig et Forhæng ned for min jordiske Bevidsthed. I denne Tilstand faar jeg den Ide en Dag at sende op til en Stue paa Landet et Spejl i munter og forgyldt Ramme. Det skulde være til en liden Pige ved Navn Olga som var akkurat lige saa snil og morsom som en Kalv.

Ja for jeg har endnu min Neurasteni.

I mit Værelse ligger Maskinen. Jeg kan ikke stille den op mere, for de største Dele af Træværket er efterladt paa en Præstegaard paa Landet. Det samme kan det være, min Kærlighed

Digitized by Google

til den er blit sløv. Mine Herrer Neurastenikere, vi er daarlige Mennesker, og til nogen Slags Dyr duer vi heller ikke.

Saa en Dag blir det vel for kedeligt at være bevidstløs længer og jeg rejser atter ud paa en Ø.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

APR 20 1931

Digitized by Google